

SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL (Humanities and Social Sciences)

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2563 ISSN 2408-2279

วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

บทความวิจัย

- การศึกษาการคิดทางคณิตศาสตร์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รามนรี นนทภา
- อิทธิพลของข้อมูลทางการบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้จัดการโรงงาน
ในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
ศรัศรินทร์ สุขสุทธิ, ณัฐธยาน์ อธิรัฐจิรัช
- ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวจีนต่อคุณภาพของโรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร
บุษบา อุ่อรุณ
- การศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบชุมชนเป็นฐาน : ชุมชนบางน้ำผึ้ง กรณีศึกษาของวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
เบญจมาภรณ์ ชำนาญฉวี, ศศิธร คงอุดมทรัพย์
- ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการบูรณาการเรียนรู้อยู่กับการทำงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ
ในการพัฒนาด้านสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก
จิระเสกข์ ตรีเมธสุนทร
- ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมทางการเงินของผู้มีงานทำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย
อติธ ทิวะศะศิริ, นราทิพย์ ชุตินวงศ์, พัทธยา ฝ่อนกลาง, เบญจวรรณ รักษ์สุธี
- ปัญหาขอบเขตการใช้สิทธิเสรีภาพการชุมนุมสาธารณะ และการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง
ในการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะตามบทบัญญัติกฎหมายของประเทศไทย
ญาณวัฒน์ พลอยเทศ

บทความวิชาการ

- บทบัญญัติบางประการ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ที่ไม่สอดคล้องกับระบบรัฐสภา
วีระพงศ์ เขาวลิต
- การขนส่งผลิตภัณฑ์กับโลจิสติกส์
ไชยยศ ไชยมั่นคง, วิมลวัลย์ ทรงศิริยศ, สงกรานต์ มหาผล

บทวิจารณ์หนังสือ

- Book Review : ความลับของคนที่ไม่เคยเอางานกลับไปทำที่บ้าน
วรสิริ ธรรมประดิษฐ์

SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL (Humanities and Social Sciences)

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1

มกราคม – มิถุนายน 2563

ISSN 2408-2279

วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

เจ้าของ : วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่บทความทางวิชาการ บทความวิจัย ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การแนะนำหนังสือ ตำรา และบทวิจารณ์ จากบุคลากรภายในและภายนอกวิทยาลัย
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการนำเสนอบทความด้านบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ตลอดจนบทความด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ

การตรวจสอบทางวิชาการ

บทความทุกบทความได้ผ่านการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 คน

กำหนดการเผยแพร่ : กำหนดออกเผยแพร่ราย 6 เดือน ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

ประสานงานการผลิตและเผยแพร่ : กลุ่มงานวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

คำชี้แจง

ทัศนะหรือความคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในวารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอกฉบับนี้เป็นของผู้เขียนโดยเฉพาะ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก บรรณาธิการและคณะผู้จัดทำ ขอสงวนสิทธิ์ในการแก้ไขถ้อยคำหรือเนื้อหาที่อาจส่งผลกระทบต่อทางกฎหมาย

พิมพ์ที่ : บริษัท ทวีทัศน์การพิมพ์ จำกัด

19, 21 ซอยอ่อนนุช 35 ถนนสุขุมวิท 77 แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง

กรุงเทพมหานคร 10250 โทรศัพท์ : 0-2720-5014-7

SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL

(Humanities and Social Sciences)

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2563

ISSN 2408-2279

วารสารวิชาการเชาธิสท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

ที่ปรึกษา

ดร.สมศักดิ์ รุ่งเรือง

อธิการบดีวิทยาลัยเชาธิสท์บางกอก

บรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ พลเรือตรีหญิง ยุวดี เปรมวิชัย

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา วิทยาลัยเชาธิสท์บางกอก

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ผ่องพรรณ รัตนธนาวันต์

ที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการ

วิทยาลัยเชาธิสท์บางกอก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำพล นววงศ์เสถียร

ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

วิทยาลัยเชาธิสท์บางกอก

รองศาสตราจารย์ ดร.จรรุวรรณ ขำเพชร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา เทพสิงห์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รองศาสตราจารย์ อมรศรี ตันพิพัฒน์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ดร.ธนภูมิ อติเวทิน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ดร.อัจฉรา ไชยปัทม์ภัก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฝ่ายจัดการวารสารและพิสูจน์อักษร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญาณวัฒน์ พลอยเทศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรสิริ ธรรมประดิษฐ์

ดร.ภัทรดา รุ่งเรือง

อาจารย์สมชาย ชูประดิษฐ์

ดร.โคจิลักษณ์ กมลศักดิ์ากุล

ดร.วไลพร ฉายา

อาจารย์เยาวภาณี รอดเพชร

อาจารย์ณาวีรัชญ์ พรศิยาวรรณ

นางสาวพัชรินทร์ ยั่งยืน

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ (Peer Review) ประจำฉบับ

รองศาสตราจารย์ ดร.กิจบดี ก้องเบญจภูษ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงดี	มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร พิมพ์สกุล	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รองศาสตราจารย์ นภาพร ณ เชียงใหม่	วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง
รองศาสตราจารย์ บัญชา วิทยอนันต์	วิทยาลัยนครราชสีมา
รองศาสตราจารย์ พัฒนะ เรือนใจดี	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
รองศาสตราจารย์ ศิริ ภูพงษ์วัฒนา	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณพัฒน์ อัมประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิริติ สุลักษณ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนายุส ธนธิติ	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัฒน์ พิสิษฐเกษ	มหาวิทยาลัยรังสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณ รั้งรองรัตน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพร อนุศาสนันท์	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ พวงยาณี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศรเดช มณีภาค	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2563) ได้รับการรับรองให้เป็นวารสารวิชาการในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 จากผลการประเมินเมื่อ มกราคม 2563 บทความในฉบับนี้ แสดงให้เห็นว่า “Change” อาจจะไม่เพียงพอสำหรับปี ค.ศ.2020 นี้แล้ว

การขับเคลื่อนด้วย Transformative Growth กำลังเป็นกระแสหลัก แม้แต่วงการวิชาการและการศึกษา วารสารฉบับนี้นำเสนอบทความเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไป บทความการบูรณาการเรียนกับการทำงาน บทความแนวคิดของนักศึกษารุ่นใหม่กับคณิตศาสตร์ และบทความด้านกฎหมายที่จำเป็นต่อสังคมปัจจุบัน ตลอดจนวิธีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ต้องเอางานไปทำที่บ้าน ล้วนแต่เป็นการปรับวิสัยทัศน์และมุมมองเพื่อ Transform ไปสู่โลกในศตวรรษที่ 21

หวังเป็นอย่างยิ่งว่านักวิจัย นักวิชาการและผู้อ่านทุกท่านจะเกิดแนวความคิดและการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

ศาสตราจารย์ พลเรือตรีหญิง ยุวดี เปรมวิชัย

บรรณาธิการ

สารบัญ	หน้า
บทความวิจัย	
การศึกษาการคิดทางคณิตศาสตร์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รามนรี นนทภา	1
อิทธิพลของข้อมูลทางการบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้จัดการโรงงาน ในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ศรีศรีรินทร์ สุขสุทธิ, ณัฐธยาน์ อธิรัฐจิรัชัย	12
ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวจีนต่อคุณภาพของโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร บุษบา อุ่อรุณ	26
การศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบชุมชนเป็นฐาน : ชุมชนบางน้ำผึ้ง กรณีศึกษาของวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก เบญจมาภรณ์ ชำนาญฉะ, ศศิธร คงอุดมทรัพย์	37
ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการบูรณาการเรียนรู้งานระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับ สถานประกอบการ ในการพัฒนาด้านสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรม ภาคตะวันออก จิระเสกข์ ตรีเมธสุนทร	50
ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมทางการเงินของผู้มีงานทำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของไทย อิติต ทิวะเศศิริ, นราทิพย์ ชูติวงศ์, พิทยา ผ่อนกลาง, เบญจวรรณ รักษ์สุธี	62
ปัญหาขอบเขตการใช้สิทธิเสรีภาพการชุมนุมสาธารณะ และการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองใน การคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ตามบทบัญญัติกฎหมายของประเทศไทย ญาณวัฒน์ พลอยเทศ	73
บทความวิชาการ	
บทบัญญัติบางประการ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ที่ไม่สอดคล้องกับระบบรัฐสภา วีระพงศ์ เชาวลิต	91

สารบัญ	หน้า
การขนส่งผลิตภัณฑ์กับโลจิสติกส์ ไชยยศ ไชยมั่นคง, วิมลวัลย์ ทรงศิริยศ, สงกรานต์ มหาผล	104
บทวิจารณ์หนังสือ Book Review : ความลับของคนที่ไม่เคยเอางานกลับไปทำที่บ้าน วรสิริ ธรรมประดิษฐ์	116
รูปแบบการนำเสนอบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก	121
แบบฟอร์มการส่งบทความ	126

การศึกษาการคิดทางคณิตศาสตร์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
A STUDY OF MATHEMATICAL THINKING OF RAJABHAT MAHASARAKHAM
UNIVERSITY STUDENTS

รามนรี นนทภา *

Ramnaree Nontapa

(Received : March 17, 2019 ; Revised : November 24, 2019 ; Accepted : December 22, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาการคิดทางคณิตศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 3 ด้านคือ ด้านการแก้ปัญหา ด้านการให้เหตุผล และด้านการนำเสนอตัวแทนความคิด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดการคิดทางคณิตศาสตร์แบบอัตนัย จำนวน 7 ข้อ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ การวิเคราะห์โปรโตคอล (Protocal Analysis) การวิเคราะห์งานเขียน (Task Analysis) และการบรรยายเชิงวิเคราะห์ (Analytic Description) ผลการวิจัย พบว่า การคิดทางคณิตศาสตร์ของนักศึกษาเรียงตามค่าคะแนนมากไปน้อยตามลำดับ คือ ด้านการแก้ปัญหา ด้านการนำเสนอตัวแทนความคิด และด้านการให้เหตุผล ผลการสัมภาษณ์ ดังนี้ ด้านการแก้ปัญหา พบว่านักศึกษามีการฝึกฝนการวิเคราะห์ปัญหา มีการใช้กลยุทธ์ในด้านการแก้ปัญหา และสรุปคำตอบได้ถูกต้องและสอดคล้องกับปัญหา เพราะเป็นสิ่งที่ครูจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นประจำ ด้านการนำเสนอตัวแทนความคิด พบว่านักศึกษาฝึกฝนการนำเสนอข้อมูลในสถานการณ์ต่าง ๆ ฝึกฝนการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ และมีการนำเสนอตัวแทนความคิด ด้านการให้เหตุผล พบว่านักศึกษาใช้ความรู้และข้อมูลในการวิเคราะห์สถานการณ์ เน้นการวิเคราะห์และให้เหตุผล ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์และนำข้อมูลจากปัญหานั้นมาวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาได้ถูกต้อง แต่นักเรียนบางส่วนที่แก้ปัญหาไม่ได้หาคำตอบไม่ได้ จะไม่สามารถนำเสนอความคิดหรืออธิบายความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของคำตอบได้ ส่งผลให้ไม่สามารถอธิบายเหตุผลได้

คำสำคัญ : การแก้ปัญหา การให้เหตุผล การนำเสนอตัวแทนความคิด

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,

e-mail : ramnaree_cute.pig@hotmail.com

Abstract

The purpose of this research was to investigate mathematical thinking of the students at Mahasarakham Rajabhat University in three aspects: problem solving, reasoning, and the representation of ideas. The sample group consisted of the 3rd and 4th year students, a total number of 50, in the Department of Mathematics, Faculty of Education, Mahasarakham Rajabhat University enrolling in the second semester of the academic year 2017. The research instruments used in the study were a 7-subject mathematical thinking test and a semi-structured interview form. The data were analyzed were analyzed using protocol analysis, task analysis and analytic description of mathematical competency forms. The results of the study revealed that the mathematical thinking of the students arranged according to the scores of high to low were problem solving, representation of ideas, and reasoning respectively. In addition, the results of the interview data were as follows: in problem solving the students have practiced in problem analysis using problem solving strategies to find the solution to the problem. They could also summarize the answer correctly and consistently with the problem because they have regularly learned with the teacher in their classroom. In the aspect of representation of ideas, it was found that the students practiced presenting information in various situations, mathematical communication, and the representation of ideas. In reasoning, the students used knowledge and information to analyze situations focusing on analysis and reasoning which allow them to use mathematical knowledge and analyze the problematic situations correctly. However, some students, who could not find the solution to the problem correctly, might affect the inability for reasoning.

Keywords : Problem solving, Reasoning, Representation

บทนำ

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ ทำให้มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน รอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ ศาสตร์อื่น และปัจจุบันนี้ทุกประเทศยอมรับถึงความจำเป็นว่าต้องมีประชากรที่รู้เรื่องคณิตศาสตร์ เพื่อที่จะสามารถจัดการกับความซับซ้อนและความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสังคม แต่ในการเรียน การสอนคณิตศาสตร์จากผลของการประเมินระดับชาติ (GAT : General Achievement Test) ปีการศึกษา 2556 ของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยได้เพียง 65.23 คะแนน จาก คะแนนเต็ม 150 คะแนน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยต่ำ กว่ากลุ่มวิชาอื่น ๆ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2556) และผลจากโครงการประเมินผล นักเรียนนานาชาติ PISA 2000 (Program for International Student Assessment) ขององค์การ พัฒนาและความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development หรือ OECD) ที่ได้สำรวจความรู้ทางคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตของประชาชนทั่วไป และ ประเมินสมรรถภาพของนักเรียนในการรู้ปัญหาและตีความของปัญหาออกมาในรูปของโจทย์ คณิตศาสตร์ และใช้ความรู้คณิตศาสตร์เพื่อแก้ปัญหาและแปลผลกลับไปตอบปัญหาตั้งแต่ต้นซึ่ง สะท้อนให้เห็นวิธีการที่ใช้แก้ปัญหา ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคณิตศาสตร์ และความสามารถ ในการสื่อสารผลของการแก้ปัญหาออกมาให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจผลการประเมินคณิตศาสตร์ ในส่วนที่ ประเมินการนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปใช้ พบว่า นักเรียนไทยมากกว่าครึ่ง (52.5%) รู้เรื่อง คณิตศาสตร์ต่ำกว่าระดับพื้นฐาน นักเรียนที่รู้เรื่องคณิตศาสตร์ที่ระดับพื้นฐานมีมากกว่าหนึ่งในสี่เพียง เล็กน้อย (27.3%) และอีกหนึ่งในห้า (20.2%) ที่รู้เรื่องคณิตศาสตร์สูงกว่าระดับพื้นฐานและนักเรียนที่ รู้คณิตศาสตร์ระดับสูง (ระดับ 5 กับระดับ 6) มีเพียง 1.3% และอยู่ในอันดับที่ 50 เมื่อเรียงตาม สัดส่วนนักเรียนที่รู้คณิตศาสตร์ที่ระดับ 5 และ ระดับ 6 (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี, 2553)

การคิดทางคณิตศาสตร์ได้มีความสำคัญมากขึ้นในสังคมปัจจุบันที่ต้องอาศัยข้อมูลข่าวสาร มากขึ้นซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะใช้ในการอ้างอิงเพื่อประกอบการตัดสินใจ จึงจำเป็นต้องพัฒนาการคิดทาง คณิตศาสตร์ในทุกะดับของการศึกษาให้มีการเติบโตและให้มีความสำคัญมากขึ้นในทศวรรษนี้ ซึ่งการ คิดทางคณิตศาสตร์มีความจำเป็นมากยิ่งขึ้นในด้านเทคโนโลยีและด้านอุตสาหกรรม (Zohar & Dori, 2003) นอกจากนี้ การคิดทางคณิตศาสตร์เป็นการประยุกต์วิธีการอย่างเป็นระบบ และเลือกใช้วิธีการ แก้ปัญหาที่หลากหลายได้ (Kriegler, 2004) ได้แบ่งระดับของการคิดทางคณิตศาสตร์ ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการแก้ปัญหา (Problem Solving) ประกอบด้วย การใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหา การ

แก้ปัญหาที่หลากหลาย ด้านการนำเสนอตัวแทนความคิด (Representation) ใช้การนำเสนอความสัมพันธ์ที่สามารถมองเห็นตัวเลข ภาษา และด้านการให้เหตุผล (Reasoning) พิจารณาในส่วนของการให้เหตุผลอุปนัยและนิรนัย เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการคิดทางคณิตศาสตร์รวมถึงการคิดวิเคราะห์ นอกจากนี้การให้เหตุผลถือว่าเป็นเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่งในการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ เพราะการให้เหตุผลเป็นพื้นฐานของการเรียนและการดำเนินการทางคณิตศาสตร์ เราไม่สามารถดำเนินการทางคณิตศาสตร์โดยปราศจากการให้เหตุผล การแสดงเหตุผลที่ดีมีคุณค่ามากกว่าการที่ผู้เรียนหาคำตอบที่ถูกต้องได้ (National Council of Teachers of Mathematics : NCTM, 1989) ซึ่งการให้เหตุผลเป็นส่วนหนึ่งของการคิดทางคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวกับการสร้างหลักการ การสรุปแนวคิดที่สมเหตุสมผล และการหาความสัมพันธ์ของแนวคิด การเป็นผู้รู้จักคิด คิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนจะเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองทั้งในการทำงานและการดำรงชีวิต ถึงแม้ว่าการพัฒนาความสามารถในการคิดและการให้เหตุผลจะเป็นเป้าหมายหลักในการเรียนคณิตศาสตร์แต่ก็ยังมีผู้เรียนเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายนี้ด้วยเหตุผลนานาประการ นับตั้งแต่หนังสือเรียนไม่เหมาะสมไปจนถึงงานที่ได้รับมอบหมายไม่เกิดประโยชน์ (Burill, 1998)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง การศึกษาการคิดทางคณิตศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยศึกษาจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ที่จะเตรียมตัวออกฝึกประสบการณ์การสอนและออกไปฝึกประสบการณ์การสอน ในปีการศึกษา 2562 ว่านักศึกษามีการคิดทางคณิตศาสตร์อย่างไร เพื่อส่งเสริมการคิดทางคณิตศาสตร์ของนักศึกษากลุ่มนี้ก่อนที่จะออกไปฝึกประสบการณ์การสอนคณิตศาสตร์ในภาคเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการคิดทางคณิตศาสตร์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ชั้นปีที่ 3 จำนวน 25 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 25 คน จำนวนนักศึกษาทั้งหมด 50 คน ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดการคิดทางคณิตศาสตร์ โดยมีลักษณะเป็นแบบอัตนัย จำนวน 7 ข้อ แบบวัดการคิดทางคณิตศาสตร์แต่ละข้อสามารถประเมินการคิดทางคณิตศาสตร์ได้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการแก้ปัญหา ด้านการนำเสนอตัวแทนความคิด และด้านการให้เหตุผล

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดจุดมุ่งหมายและประเด็นในการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดการคิดทางคณิตศาสตร์ ในขณะที่นักศึกษาทำแบบวัดการคิดทางคณิตศาสตร์จะมีการบันทึกวิดีโอ

2. ทำการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การสัมภาษณ์จะใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 2-3 ชั่วโมงต่อนักศึกษาหนึ่งคน ในขณะที่สัมภาษณ์จะมีการบันทึกเสียง บันทึกวิดีโอ

3. เมื่อผู้วิจัยสัมภาษณ์นักศึกษาเสร็จสิ้น ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการจัดกลุ่มผลให้สัมภาษณ์เชิงลึกออกเป็น 3 ทักษะ คือ ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills) ทักษะการให้เหตุผล (Reasoning Skills) และทักษะการนำเสนอตัวแทนความคิด (Representation Skills) โดยทำการบันทึกคำพูดและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงกระบวนการคิดทางคณิตศาสตร์ของนักศึกษา เนื่องจากการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยอาจจะถามการคิดทางคณิตศาสตร์นั้นในเชิงลึก ถ้ามานเขียนของนักศึกษากำกวม ทำให้ผู้วิจัยเกิดข้อสงสัยในประเด็นที่นักศึกษาตอบ ด้วยเหตุผลนี้ทำให้ผู้วิจัยต้องบันทึกคำพูด พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการคิดทางคณิตศาสตร์ของนักศึกษา และจัดกลุ่มผลให้สัมภาษณ์เชิงลึกออกเป็น 3 ทักษะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์โปรโตคอล (Protocal Analysis) ขั้นตอนการวิเคราะห์โปรโตคอล คือผู้วิจัยจะสังเกตคำสำคัญที่กลุ่มเป้าหมายพูด วิเคราะห์ว่ากลุ่มคำพูดใด พฤติกรรมใด ที่แสดงลักษณะการคิดทางคณิตศาสตร์

2. การวิเคราะห์แบบวัดการคิดทางคณิตศาสตร์โดยใช้การวิเคราะห์งานเขียน (Task Analysis) และการบรรยายเชิงวิเคราะห์ (Analytic Description) ถ้านักศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายไม่สามารถแสดงออกถึงการคิดทางคณิตศาสตร์ได้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ว่าเพราะเหตุใดนักศึกษาถึงล้มเหลวในการอธิบายการคิดทางคณิตศาสตร์

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงระดับคะแนน และความถี่ (f) ของจำนวนนักศึกษา จำแนกตามด้านของการคิด

การคิดทางคณิตศาสตร์	ระดับคะแนนการคิดทางคณิตศาสตร์					
	2		1		0	
	f	%	f	%	f	%
ด้านการแก้ปัญหา						
1. ด้านการวิเคราะห์ปัญหา (P1)	-	-	36	100	-	-
2. ด้านการใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหา (P2)	3	8.33	16	44.44	17	47.22
3. ด้านการสรุปคำตอบได้ถูกต้องและสอดคล้องกับปัญหา (P3)	8	22.22	14	38.89	14	38.89
รวมด้านการแก้ปัญหา	11	15.28	66	61.11	31	43.06
ด้านการให้เหตุผล						
1. ด้านการใช้ความรู้และข้อมูลในการวิเคราะห์สถานการณ์ (R1)	-	-	36	100	-	-
2. ด้านการอธิบายเหตุผลของการเลือกใช้กลยุทธ์วิธีการแก้ปัญหา (R2)	4	11.11	7	19.47	19	52.78
3. ด้านการอธิบายความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของคำตอบ (R3)	8	22.22	15	41.67	13	36.11
รวมด้านการให้เหตุผล	12	16.67	58	53.71	32	44.45
ด้านการนำเสนอตัวแทนความคิด						
1. ด้านการใช้ตัวแทนความคิดในการทำความเข้าใจปัญหา โดยอาจใช้ข้อความ วาดภาพ หรือสัญลักษณ์ ใช้การขีดเขียน (วงกลม) ข้อความในโจทย์ เขียนแผนภาพความคิด (Re1)	-	-	36	100	-	-
2. ด้านการใช้ตัวแทนความคิด ในการแสดงกระบวนการแก้ปัญหา โดยอาจใช้การวาดภาพ สัญลักษณ์ หรือตัวแปร ข้อความ ตาราง หรือกราฟ ตัวแบบทางเรขาคณิต (Re2)	4	11.11	12	33.33	20	55.56
3. ด้านการใช้ตัวแทนความคิดในการแสดงการสรุปคำตอบของปัญหา โดยอาจใช้ข้อความ หรือสัญลักษณ์ (Re3)	9	25	16	44.44	11	30.56
รวมด้านการนำเสนอตัวแทนความคิด	13	18.06	64	59.26	31	43.06

จากตารางที่ 1 พบว่า การศึกษาการคิดทางคณิตศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เรียงตามคะแนนการคิดทางคณิตศาสตร์จากมากไปน้อย คือ ด้านการแก้ปัญหา ด้านการนำเสนอ ตัวแทนความคิด และด้านการให้เหตุผล

การศึกษาการคิดทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียนโดยภาพรวม ด้านการแก้ปัญหา นักศึกษา สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้ การใช้กลยุทธ์ในด้านการแก้ปัญหา การสรุปคำตอบได้ถูกต้องและ สอดคล้องกับปัญหา ในระดับคะแนน 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 61.11 ด้านการให้เหตุผล นักศึกษา สามารถการใช้ความรู้และข้อมูลในการวิเคราะห์สถานการณ์ การอธิบายเหตุผลของการเลือกใช้ กลยุทธ์วิธีการแก้ปัญหา การอธิบายความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของคำตอบ ในระดับคะแนน 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 53.71 ด้านการนำเสนอตัวแทนความคิด นักศึกษาสามารถใช้ตัวแทน ความคิดในการทำความเข้าใจปัญหา โดยอาจใช้ข้อความ วาดภาพ หรือสัญลักษณ์ ใช้การขีดเขียน (วงกลม) ข้อความในใจท้อย เขียนแผนภาพความคิด การใช้ตัวแทนความคิด ในการแสดงกระบวนการ แก้ปัญหา โดยอาจใช้การวาดภาพสัญลักษณ์ หรือตัวแปร ข้อความ ตาราง หรือกราฟ ตัวแบบทาง เรขาคณิต การใช้ตัวแทนความคิดในการแสดงการสรุปคำตอบของปัญหา โดยอาจใช้ข้อความหรือ สัญลักษณ์ ในระดับคะแนน 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 59.26

การศึกษาการคิดทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียน แยกตามทักษะด้านการแก้ปัญหานักเรียนทุกคน มีการคิดทางคณิตศาสตร์เกี่ยวกับวิเคราะห์ปัญหา (P1) ระบุสิ่งที่ปัญหากำหนดให้ได้ถูกต้องและครบถ้วน ระบุสิ่งที่ปัญหาต้องการทราบได้ถูกต้องและครบถ้วน ในระดับคะแนน 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100

ผู้เรียนเลือกใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหา (P2) เลือกใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาให้เหมาะสมกับ ปัญหา นำไปสู่การแก้ปัญหาที่เร็ว รวด เข้าใจง่าย ในระดับคะแนน 2 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 8.33 เลือกใช้กลยุทธ์ไม่เหมาะสมกับปัญหา นำไปสู่การแก้ปัญหาที่ซับซ้อนหรือยุ่งยากเกินความจำเป็น ระดับคะแนน 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 44.44 ไม่มีการเลือกใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหา ระดับคะแนน 0 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 47.22

ผู้เรียนสรุปคำตอบได้ถูกต้องและสอดคล้องกับปัญหา (P3) สรุปคำตอบได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามประเด็นที่ปัญหาต้องการทราบและสอดคล้องกับปัญหา ระดับคะแนน 2 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 22.22 สรุปคำตอบได้ถูกต้องไม่ครบถ้วนตามประเด็นที่ปัญหาต้องการทราบและสอดคล้องกับปัญหา คะแนน 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 38.89 สรุปคำตอบผิด หรือไม่สรุปคำตอบ คะแนน 0 คะแนน คิด เป็นร้อยละ 38.89

ด้านการให้เหตุผล ผู้เรียนใช้ความรู้และข้อมูลในการวิเคราะห์สถานการณ์ (R1) ใช้ความรู้ ทางคณิตศาสตร์และข้อมูลจากปัญหา เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ในปัญหาได้ถูกต้อง ระดับคะแนน 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100

ผู้เรียนอธิบายเหตุผลของการเลือกใช้กลยุทธ์ วิธีการแก้ปัญหา (R2) อธิบายเหตุผลของการ เลือกใช้กลยุทธ์วิธีการแก้ปัญหา ได้สอดคล้องกับการวิเคราะห์ปัญหา ระดับคะแนน 2 คะแนน คิดเป็น

ร้อยละ 11.11 อธิบายเหตุผลของการเลือกใช้กลยุทธ์ วิธีการแก้ปัญหา ได้สอดคล้องกับการวิเคราะห์ปัญหาได้เพียงบางส่วนหรือไม่ชัดเจน คะแนน 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 19.47 ไม่สามารถอธิบายเหตุผลของการเลือกใช้กลยุทธ์ วิธีการแก้ปัญหาได้ หรือไม่เขียนอธิบายเหตุผลคะแนน 0 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 52.78

ผู้เรียนอธิบายความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของคำตอบ (R3) อธิบายความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของคำตอบได้สอดคล้องกับปัญหา ระดับคะแนน 2 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 22.22 อธิบายความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของคำตอบได้แต่ไม่สอดคล้องกับปัญหา คะแนน 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 41.67 ไม่สามารถให้เหตุผลประกอบคำตอบได้อย่างถูกต้องและสมเหตุสมผลหรือไม่ให้เหตุผล คะแนน 0 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 36.11

ด้านการนำเสนอตัวแทนความคิด ผู้เรียนการใช้ตัวแทนความคิดในการทำความเข้าใจปัญหา โดยอาจใช้ข้อความ วาดภาพ หรือ สัญลักษณ์ ใช้การขีดเขียน (วงกลม) ข้อความในใจไทย เขียนแผนภาพความคิด (Re1) ใช้ตัวแทนความคิดในการทำความเข้าใจปัญหาได้ เพื่อสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสมกับปัญหา ระดับคะแนน 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100

ผู้เรียนการใช้ตัวแทนความคิดในการแสดงกระบวนการแก้ปัญหา โดยอาจใช้การวาดภาพ สัญลักษณ์ หรือตัวแปร ข้อความ ตาราง หรือกราฟ ตัวแบบทางเรขาคณิต (Re2) ใช้ตัวแทนความคิดในการแสดงกระบวนการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับปัญหาและสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสม ระดับคะแนน 2 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ใช้ตัวแทนความคิดในการแสดงกระบวนการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับปัญหา แต่ไม่สื่อความหมายในกระบวนการแก้ปัญหา หรือใช้ตัวแทนความคิดในการแสดงการกระบวนการแก้ปัญหาไม่เหมาะสมกับปัญหา แต่สื่อความหมายในกระบวนการแก้ปัญหาได้ คะแนน 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ใช้ตัวแทนความคิดในการแสดงกระบวนการแก้ปัญหาไม่เหมาะสมกับปัญหาและไม่สื่อความหมายในการแสดงกระบวนการแก้ปัญหา หรือ ไม่แสดงการใช้การนำเสนอตัวแทนความคิด คะแนน 0 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 55.56

ผู้เรียนการใช้ตัวแทนความคิดในการแสดงการสรุปคำตอบของปัญหา โดยอาจใช้ข้อความ หรือสัญลักษณ์ (Re3) ใช้ตัวแทนความคิดในการแสดงการสรุปคำตอบของปัญหาได้อย่างเหมาะสมและสื่อความหมายได้ชัดเจน ระดับคะแนน 2 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 25 ใช้ตัวแทนความคิดในการแสดงการสรุปคำตอบของปัญหาได้อย่างเหมาะสมแต่สื่อความหมายไม่ชัดเจน หรือใช้ตัวแทนความคิดในการแสดงการสรุปคำตอบของปัญหาไม่เหมาะสม แต่สื่อความหมายได้ชัดเจน คะแนน 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 44.44 ไม่สามารถใช้ตัวแทนความคิดในการแสดงการสรุปคำตอบของปัญหา และ สื่อความหมายได้ หรือไม่เขียน คะแนน 0 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 30.56

ผลการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านการแก้ปัญหา ซึ่งนักศึกษามีการฝึกฝนการวิเคราะห์ปัญหา การใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหา การสรุปคำตอบได้ถูกต้องและสอดคล้องกับปัญหา เพราะเป็นสิ่งที่ครูจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นประจำ

ด้านการนำเสนอตัวแทนความคิด ซึ่งนักศึกษาฝึกฝนการนำเสนอข้อมูลในสถานการณ์ต่าง ๆ ฝึกฝนการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ การนำเสนอตัวแทนความคิด ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ และนำข้อมูลจากปัญหานั้นมาวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาได้ถูกต้อง แต่มีนักศึกษาบางส่วนที่แก้ปัญหามathematicsไม่ได้ และยังไม่ได้อธิบายของปัญหา จึงไม่สามารถอธิบายความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของคำตอบได้ และไม่สามารถนำเสนอตัวแทนความคิดได้

ด้านการให้เหตุผล ซึ่งนักศึกษาใช้ความรู้และข้อมูลในการวิเคราะห์สถานการณ์ เน้นการวิเคราะห์และให้เหตุผล ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์และนำข้อมูลจากปัญหานั้นมาวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาได้ถูกต้อง แต่นักเรียนบางส่วนที่หาคำตอบไม่ได้ จะไม่สามารถอธิบายความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของคำตอบได้ ส่งผลให้ไม่สามารถอธิบายเหตุผลได้

การอภิปรายผลและสรุป

การคิดทางคณิตศาสตร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เรียงตามการคิดทางคณิตศาสตร์สูงไปต่ำ คือ ด้านการแก้ปัญห ด้านการนำเสนอตัวแทนความคิด และด้านการให้เหตุผล ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ด้านการแก้ปัญห ซึ่งนักศึกษามีการฝึกฝนการวิเคราะห์ปัญหา การใช้กลยุทธ์ในด้านการแก้ปัญห การสรุปคำตอบได้ถูกต้องและสอดคล้องกับปัญหา เพราะเป็นสิ่งที่ครูจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นประจำ ทำให้ผู้เรียนมีการคิดทางคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหามากที่สุด เป็นอันดับ 1 แสดงว่า การแก้ปัญหามathematicsช่วยทำความเข้าใจความสำคัญของการใช้ความรู้และทักษะ การเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการบรรลุความสามารถที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ที่เป็นอิสระด้วยเหตุนี้การแสดงแนวคิดของนักเรียนในการแก้ปัญหามีความจำเป็นและเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหทั้งในห้องเรียนและในชีวิตจริง และสอดคล้องกับ Sternberg (1987) กล่าวว่า การแก้ปัญหามathematicsมีความสำคัญที่จะช่วยให้เราสามารถจัดการสิ่งที่มีความซับซ้อนและขยายความเข้าใจของเราได้ และยังสามารถประยุกต์ใช้เทคนิคที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ในด้านมโนทัศน์และด้านกระบวนการเพื่อนำไปใช้แก้ปัญห และการพัฒนาการแก้ปัญหามathematicsของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการให้ความรู้ตามเนื้อหา โดยให้อาสาผู้เรียนได้พูด อธิบายหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดของตนเอง และได้ลงมือปฏิบัติตามความคิดของตนเพื่อหาประสบการณ์ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหา สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรอบคอบและตัดสินใจปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ด้านการนำเสนอตัวแทนความคิด ซึ่งนักศึกษาฝึกฝนการนำเสนอข้อมูลในสถานการณ์ต่าง ๆ ฝึกฝนการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ การนำเสนอตัวแทนความคิด ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์และนำข้อมูลจากปัญหานั้นมาวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาได้ถูกต้อง นักศึกษามีความสามารถใช้ตัวแทนความคิดในการทำความเข้าใจปัญหา โดยอาจใช้ข้อความ วาดภาพ หรือสัญลักษณ์ ใช้การขีดเขียน (วงกลม) ข้อความในใจทฤษฎี เขียนแผนภาพความคิด การใช้ตัวแทนความคิด

ในการแสดงกระบวนการแก้ปัญหา โดยอาจใช้การวาดภาพสัญลักษณ์ หรือตัวแปร ข้อความ ตาราง หรือกราฟ ตัวแบบทางเรขาคณิต การใช้ตัวแทนความคิดในการแสดงการสรุปคำตอบของปัญหา โดยอาจใช้ข้อความ หรือสัญลักษณ์ได้ แต่มักมีนักเรียนบางส่วนที่แก้ปัญหามทางคณิตศาสตร์ไม่ได้ และยังไม่ได้คำตอบของปัญหา จึงไม่สามารถอธิบายความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของคำตอบได้ และไม่สามารถนำเสนอตัวแทนความคิดได้ ทำให้ผู้เรียนมีการคิดทางคณิตศาสตร์ด้านการนำเสนอตัวแทนความคิดเป็นอันดับ 2 ซึ่งสอดคล้องกับ National Council of Teachers of Mathematics : NCTM (2000) กล่าวว่า การใช้ตัวแทนความคิดเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ เนื่องจากจะช่วยพัฒนาความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับความคิดรวบยอดได้อย่างลึกซึ้ง โดยสามารถแสดงความสัมพันธ์ของสิ่งที่นักเรียนได้สร้างขึ้น หรือเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ผ่านการใช้ตัวแทนความคิดทางคณิตศาสตร์ทั้งที่เป็นรูปภาพ สัญลักษณ์ หรือรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งตัวแทนความคิดจะช่วยในการสื่อสารของนักเรียน และเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการทำความเข้าใจความคิดรวบยอด และความสัมพันธ์ทางคณิตศาสตร์ นอกจากนั้นการใช้ตัวแทนความคิดทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ใช้การสื่อสารในการอ้างเหตุผลเพื่อสนับสนุนความเข้าใจของตนเองและผู้อื่น และแสดงให้เห็นถึงการใช้ความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์เพื่อแก้ปัญหาในโลกจริง ซึ่งจะทำให้การใช้ตัวแทนความคิดกลายเป็นความรู้ที่ลึกซึ้ง และสอดคล้องกับ อัมพร ม้าคอง (2553) กล่าวว่า การมีตัวแทนความคิดทางคณิตศาสตร์หรือโมเดลทางคณิตศาสตร์ที่แตกต่างกันจะทำให้ความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันด้วย

ด้านการให้เหตุผล ซึ่งนักศึกษาใช้ความรู้และข้อมูลในการวิเคราะห์สถานการณ์ เน้นการวิเคราะห์และให้เหตุผล ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์และนำข้อมูลจากปัญหานั้นมาวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาได้ถูกต้อง นักศึกษาอธิบายเหตุผลของการเลือกใช้กลยุทธ์วิธีการแก้ปัญหา นักเรียนได้ฝึกฝนการเลือกกลยุทธ์มาใช้ในการแก้ปัญหาบ้างแล้ว ทำให้นักศึกษาสามารถอธิบายเหตุผลการเลือกใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมได้เป็นอย่างดี การอธิบายความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของคำตอบ ซึ่งมีนักเรียนบางส่วนที่หาคำตอบไม่ได้ จะไม่สามารถอธิบายความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของคำตอบได้ ส่งผลให้ไม่สามารถอธิบายเหตุผลได้ ทำให้ผู้เรียนมีการคิดทางคณิตศาสตร์ด้านการให้เหตุผลน้อยที่สุด เป็นอันดับ 3 ซึ่งสอดคล้องกับ Guilford and Hoepfner (1971) กล่าวว่า การพัฒนาบุคคลให้มีความสามารถในการให้เหตุผลนั้นต้องเริ่มจากการส่งเสริมให้บุคคลได้คิดอย่างมีเหตุผล นอกจากนี้แล้วในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ นั้น ครูมีการจัดกิจกรรมควบคู่ไปกับการอธิบาย ทำให้นักเรียนไม่ค่อยฝึกการอ้างอิงอธิบายแสดงแนวคิดที่ต่อเนื่องตลอดกระบวนการ จึงทำให้นักเรียนกลุ่มนี้ไม่สามารถแสดงเหตุผลและเขียนพิสูจน์ทางคณิตศาสตร์ได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนด้วยตัวของตนเอง ส่งผลให้นักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยกลยุทธ์การพัฒนาการคิดทางคณิตศาสตร์ มีความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ และสอดคล้องกับ National Council of Teachers of Mathematics : NCTM (2000) กล่าวว่า ความสามารถในการให้เหตุผล

เป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้เกิดความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ โดยครูสามารถส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในระหว่างการเรียนรู้การสอนได้ และเมื่อจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา นักเรียนควรมีความเข้าใจและสามารถพิสูจน์ทางคณิตศาสตร์ได้ และเห็นคุณค่าของการให้เหตุผล

เอกสารอ้างอิง

- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2553). รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น : โครงการ PISA 2009. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2556). ผลของการประเมินระดับชาติ (GAT) ปีการศึกษา 2556. สืบค้น 20 มกราคม 2562, จาก www.moe.go.th/webbpps/gis/ MyPage
- อัมพร ม้าคนอง. (2553). ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์: การพัฒนาเพื่อพัฒนาการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Burrill, Gail. (1998). Let's talk about mathematical thinking and reasoning. *NCTM News Bulletin*, January, 3.
- Guilford, J. P., & Hoepfner, R. (1971). *The Analysis of intelligence*. New York, NY: McGraw-Hill Book Co.
- Kriegler, S. (2004). *Just what is algebraic thinking*. Retrieved January 20, 2019, from <http://www.Math.ucla.edu/~kriegler/>
- National Council of Teachers of Mathematics (NCTM). (1989). *Curriculum and evaluation standards for school mathematics*. Reston, Virginia: NCTM.
- National Council of Teachers of Mathematics (NCTM). (2000). *Principles and standards for school mathematics*. Roston, VA: The National Council of Teachers of Mathematics.
- Sternberg, R. J. (1987). What is mathematical thinking?. In Sternberg, R. J., & Baron, J. B. (Eds.), *Teaching thinking skills : Theory and practice*. New York: W.IT Freeman and Company.
- Zohar, A., & Dori, Y. (2003). The effect of perceived learner advantages on teachers' beliefs about critical-thinking activities. *Journal of Teacher Education*, 56(1), 24-33.

อิทธิพลของข้อมูลทางการเงินบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้จัดการ
โรงงาน ในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
THE INFLUENCE OF QUALITATIVE FINANCIAL ACCOUNTING INFORMATION ON
THE FACTORY MANAGERS EFFECTIVENESS IN BANG PHLI INDUSTRIAL ESTATE,
SAMUTPRAKARN PROVINCE

ศรีศรีรินทร์ สุขสุทธิ*

Srisarin Suksuthi

ณัฐธยาน์ อธิรัฐจิรัชัย**

Nattaya Atiratjirachai

(Received : May 1, 2019 ; Revised : November 11, 2019 ; Accepted : November 17, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของคุณภาพข้อมูลทางการเงินบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ แนวคิดทฤษฎีใช้ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินบัญชี 6 ประการ ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความเข้าใจกันได้ ความทันต่อเวลา การเปรียบเทียบกันได้ และการพิสูจน์ยืนยันได้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามผู้จัดการโรงงานจำนวน 110 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การทดสอบสหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษา พบว่า 1) ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินบัญชี 3 ประการ ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความทันต่อเวลา และการพิสูจน์ยืนยันได้ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารงาน และมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) คุณภาพข้อมูลทางการเงินบัญชีส่งผลกระทบต่อความต้องการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินบัญชีมีความสำคัญกับการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานในภาพรวมมีสำคัญระดับมาก ทุกด้าน 3) ความสามารถในการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีมีความสำคัญที่ด้านประสิทธิผลของการบริหารงานโดยรวม อยู่ในระดับมาก และข้อมูลทางการเงินบัญชีมีความสำคัญระดับมากที่สามารถช่วยในการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผนงบประมาณ การวางแผนการผลิต การช่วยบริหารโรงงานให้

* อาจารย์วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, e-mail : srisarin.su@ssru.ac.th

** ผู้อำนวยการด้านบัญชี กลุ่มบริษัทเอี่ยมบุรพา และนักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม, e-mail : pataphet@hotmail.com

บรรลุปเป้าหมายที่กำหนดไว้ และการตัดสินใจในการผลิตในเรื่องกำลังการผลิต ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการลงทุนต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุปเป้าหมาย

คำสำคัญ : ลักษณะเชิงคุณภาพ ข้อมูลทางการบัญชี ประสิทธิภาพ

Abstract

The objective of this research was to study the influence of the qualitative accounting information that affect the management effectiveness of the factory managers of Bang Phli Industrial Estate, in Samutprakan Province. Six qualitative characteristics of accounting information including the relevance of decision making, rightful representation, understanding, timeliness, rightful representation, comparability, and verifiability were used as theoretical background for data analysis. Data were collected using questionnaire completed by 110 factory managers. Then the responses from the questionnaires were analyzed using descriptive statistics, correlation testing and multiple regression analysis. The results of the study revealed that 1) the three qualitative characteristics of accounting data consisting of decision making, timeliness and verifiability influence on management effectiveness, and the statistically significant relationship between the three types of accounting data and the management effectiveness were found at the 0.01 level. 2) The qualitative financial accounting information affecting the demand for accounting information statistically correlated to the management effectiveness at the 0.05 level. That is, the qualitative characteristics of accounting data are important to the management effectiveness of the factory managers in general and in the high level. 3) Overall, the ability to use qualitative accounting information was at a high level of importance to the management effectiveness. It was also found it can help in all 4 management areas including budget planning, production planning about production capacity, production costs and return on investment to achieve could help the factory to achieve its goals.

Keywords : Qualitative characteristics, Financial accounting information, Effectiveness

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีทั้งหมด 11 ฉบับตั้งแต่ พ.ศ.2504 จนถึงปัจจุบัน เกือบ 50 ปีที่ประเทศไทยได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นต้นแบบในการพัฒนาประเทศ ในอดีตที่ผ่านมา มิติของกระบวนการพัฒนาส่วนใหญ่ได้เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลัก **แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1** (พ.ศ.2504 - 2509) มีจุดเน้น การปูพื้นฐานเพื่อการเร่งรัดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ โดยเน้นลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาในทุกมิติ สำหรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนา ที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศโดยใช้แนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) “ต่อยอดอดีต” นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของ เศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (2) “ปรับปรุงปัจจุบัน” พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ การปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ

สำหรับนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการเป็นเขตพื้นที่ดินซึ่งจัดสรรไว้สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปอยู่รวมกันอย่างเป็นสัดส่วนโดยมีการผลิตในรูปแบบการรับจ้าง ผลิตสินค้าตามที่ลูกค้าต้องการ (Customer Requirement) และจากภาวะเศรษฐกิจและการแข่งขันที่รุนแรง การบริหารเพื่อให้โรงงานอุตสาหกรรม สามารถดำเนินกิจการอย่างมีประสิทธิภาพนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญ ข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้องและแม่นยำ จึงเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างถูกต้องและทันเวลา อีกทั้งเพื่อรองรับสู่การพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางในระดับภูมิภาค และระดับอาเซียน การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจะทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จอย่างมั่นคงด้วยภาวะการแข่งขันที่รุนแรง ผู้จัดการโรงงานจะต้องบริหารงานด้วยความสามารถเพื่อให้การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพที่ดีสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า มีปริมาณการผลิตที่สอดคล้องกับกำลังผลิตและวัตถุดิบที่มีอยู่ สามารถส่งมอบสินค้าได้ตามกำหนดเวลา และสามารถควบคุมต้นทุนการผลิตให้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและการใช้ข้อมูลที่หลากหลายของแต่ละสาขา ขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละคน ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจที่เราไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้นได้ งบการเงินจึงมุ่งเน้นไปที่บทบาทของข้อมูลทางการเงินในการตัดสินใจในการบริหารงาน ผลการวิจัยพบว่า การเปิดเผยงบการเงินจะช่วยให้ผู้จัดการทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบันและสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตและเหตุการณ์เหล่านั้นจะสะท้อนถึงผลการดำเนินงานจากการดำเนินกิจการในแต่ละวันของบริษัท และยังเป็นวิธีช่วยให้ผู้จัดการได้เตรียมความพร้อมสำหรับการตัดสินใจและสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต การใช้ข้อมูลทางการเงินที่จะเป็นประโยชน์สำหรับสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นซึ่งเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงและข้อมูลที่เป็นจริงครบถ้วนการตัดสินใจนั้นก็เป็นที่น่าเชื่อถือ เพราะการตัดสินใจที่ถูกต้องนั้นในแง่ของข้อมูลมักจะขึ้นอยู่กับความเชื่อและวิสัยทัศน์ส่วนบุคคล ผู้จัดการ

โรงงานจึงต้องอาศัยข้อมูลทางบัญชีที่มีความถูกต้อง รวดเร็วและทันใจสำหรับการตัดสินใจ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2551)

ข้อมูลทางการบัญชีที่สำคัญจะต้องมีลักษณะตามประกาศสภาวิชาชีพ ที่ 64/2558 เรื่อง กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558) มาตรฐานการบัญชีแม่บท หลักการที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดให้เป็นไปตามเกณฑ์ ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ เรื่องกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2557 (Conceptual Framework for Financial Reporting (Bound volume 2015 Consolidated without early application)) กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558) นี้ใช้แทนกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2557) โดยระบุว่าข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่สุดแก่ผู้ลงทุน ผู้ให้กู้ยืมหรือเจ้าหนี้อื่น ในปัจจุบันหรือในอนาคต ต้องมีลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน 2 ประการได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมและสามารถเสริมด้วยลักษณะเชิงคุณภาพเสริม 4 ประการ ได้แก่ ความสามารถเปรียบเทียบกันได้ ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ความทันเวลา และความเข้าใจได้

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงอิทธิพลของคุณภาพข้อมูลทางบัญชีที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ผู้บริหาร นักบัญชี นักศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลบัญชีเพื่อการบริหาร สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการใช้ข้อมูลบัญชีเพื่อการบริหารของโรงงานอุตสาหกรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับคุณภาพของข้อมูลทางบัญชีที่ผู้จัดการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการที่ได้รับจากแผนกบัญชี
2. ศึกษาประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
3. ศึกษาอิทธิพลของคุณภาพข้อมูลทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

กรอบแนวคิดทฤษฎี

1. ในการวิจัยนี้ได้ใช้ กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558) มาตรฐานการบัญชีแม่บท หลักการที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดโดยระบุว่าข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่สุดแก่ผู้ลงทุน ผู้ให้กู้ยืมหรือเจ้าหนี้อื่น ในปัจจุบันหรือในอนาคต โดยมีลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน

6 ประการได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความสามารถเปรียบเทียบกันได้ ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ความทันเวลา และความเข้าใจได้

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมและการสั่งการ (Robbins & Coulter, 2003) เป้าหมายของการควบคุม คือการสามารถติดตาม ตรวจสอบความถูกต้องของกิจกรรมเพื่อให้ได้ ซึ่งเป็นหน้าที่ผู้บริหารจะต้อง สั่งการให้ชัดเจนเพื่อให้แต่ละบุคคลภายในองค์กรได้ทราบถึงขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบรวมไปถึงการสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคคลต่าง ๆ ในองค์กรได้มีความรู้สึกที่จะร่วมกันทำหน้าที่ของแต่ละคนให้ดีที่สุด เพื่อให้สามารถประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายหลักขององค์กร และในการควบคุมและประเมินผลงานเป็นหน้าที่ที่ผู้บริหาร จะต้องดำเนินงานเพื่อให้ทราบถึงผลที่เกิด การปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานย่อยภายในองค์กร การควบคุมคือ กระบวนการตรวจสอบความถูกต้องของกิจกรรมเพื่อให้ได้ข้อสรุปของแต่ละหน่วยงาน หากมีความเบี่ยงเบนไปจากแผนก็จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนหาทางแก้ไขความเบี่ยงเบน ก่อนที่สิ่งนั้นจะเกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน กล่าวคือ 1) การวัดผลการปฏิบัติงาน 2) เปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์ 3) เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดหรือเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐาน ข้อสรุป โดยสามารถทวนสาเหตุเพื่อปรับปรุงแก้ไข ประสิทธิภาพขององค์กร คือการเปรียบเทียบทรัพยากรที่ใช้ไปกับผลที่ได้จากการทำงานว่าดีขึ้นอย่างไร แค่นั้นในขณะที่กำลังทำงานตามเป้าหมายองค์กร โดยความรู้ทางการบัญชีบริหารจะเป็นส่วนทำให้องค์กรมีศักยภาพ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ รวมถึงผลการดำเนินงานที่ดีได้ และยังทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในอนาคต (Drucker, 1995)

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

Florin (2012) ข้อมูลทางการบัญชีช่วยในการการตัดสินใจ การใช้ข้อมูลทางการเป็นบัญชีเป็นช่วงที่กว้างและแตกต่างกันแต่ความต้องการคุณภาพของข้อมูลทางการบัญชีที่ปรากฏในงบการเงินถึงแม้ว่าข้อมูลทางการบัญชีจะถูกข้อจำกัด วิพากษ์วิจารณ์ ก็ยังสามารถนำข้อมูลส่วนใหญ่เหล่านั้นมาประกอบการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ

Hall (2010) ข้อมูลทางการบัญชีและการทำงานบริหารจัดการ การเสนอแนวทางเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการและเหตุผลของผู้จัดการในการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการทำงานได้แก่ ประการแรกผู้จัดการส่วนใหญ่ใช้ข้อมูลทางบัญชีในการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภาพแวดล้อมการทำงานของพวกเขามากกว่าที่จะเป็นสถานการณ์เข้าสู่การตัดสินใจที่เฉพาะเจาะจง ในบทบาทนี้ข้อมูลทางการบัญชีจะช่วยให้ผู้จัดการในการพัฒนาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้นและเพื่อการตัดสินใจในอนาคต ประการที่สอง ข้อมูลทางการบัญชีเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อหาจุดอ่อนและจุดแข็ง ประการที่สาม ผู้จัดการมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้บริหารอื่น ๆ

ว่าข้อมูลทางการบัญชีมีความสำคัญ และมีข้อมูลเชิงลึกที่มีนัยสำคัญ โดยต้องพิจารณาประเภทข้อมูลทางการบัญชีที่พอ หรือสามารถหาประโยชน์จากข้อมูลที่มีอยู่ได้

ณัฐวดี ตันติเศรษฐ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงิน และประสิทธิผลในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถาม 117 ฉบับ พบว่า ใช้กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน 6 ด้าน ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความสามารถเข้าใจได้ ความทันเวลา ความสามารถเปรียบเทียบกันได้ และความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ นอกจากนี้งานวิจัยนี้ได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของงบการเงินที่มีผลต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจ ผลการวิจัย พบว่า ความเป็นมืออาชีพอของพนักงานบัญชีและความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม และพบว่าคุณภาพงบการเงินรายด้าน ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความทันเวลา และความสามารถเปรียบเทียบกันได้ และความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจ

สุธีรา ทัพย์วิวัฒน์พจนา, พิฑูร กาญจนพันธ์, สุขเกษม ลางกุลเสน, ณัฐนันท์ จิตติยาปราโมทย์, และอนุรักษ์ อาทิตย์กวิน (2555) ความสำเร็จของการปฏิบัติทางบัญชีบริหารมีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิผลของการวางแผน การตัดสินใจที่ดี การบรรลุเป้าหมายในการควบคุม ประสิทธิภาพขององค์กรและผลการดำเนินงานนอกจากนี้ พบว่า การตัดสินใจที่ดีและการบรรลุเป้าหมายในการควบคุม มีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพขององค์กร และประสิทธิภาพขององค์กรมีผลกระทบเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามศักยภาพการเรียนรู้เชิงการแข่งขันไม่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ใด ๆ

ทวีชัย อรุณฉัต (2554) ทำการวิจัยเรื่องการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารสินเชื่อของธนาคารออมสินในเขตอำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี พบว่า พนักงานสินเชื่อเพศชายมีประสิทธิภาพการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการ บริหารสินเชื่อต่ำกว่าเพศหญิง อายุที่แตกต่างกันส่งผลให้ประสิทธิภาพการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารสินเชื่อแตกต่างกัน สาขาที่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี มีผลให้ประสิทธิภาพการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารสินเชื่อ แตกต่างกัน พนักงานสินเชื่อที่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีสาขาบริหารธุรกิจ มีประสิทธิภาพการใช้ข้อมูลทางการบัญชี ในการบริหารสินเชื่อต่ำกว่า พนักงานสินเชื่อที่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีสาขาบัญชี พนักงานสินเชื่อที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ไม่ส่งผลให้ประสิทธิภาพการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารสินเชื่อแตกต่างกันทางสถิติ

วิมลพรรณ เลหาเจริญยศ (2553) ศึกษาความต้องการในการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้บริหารของธุรกิจเขตสวนอุตสาหกรรมศรีสุทนต์ ลำพูน โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ทางการบริหารของผู้บริหาร แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการควบคุม ด้านการสั่งการ และด้านการตัดสินใจ ผลการศึกษาพบว่า ไม่ว่าผู้บริหารจะสำเร็จการศึกษาระดับใด ก็มีความต้องการในการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการวางแผนและการควบคุมมากที่สุดอย่างไรก็ตามผู้บริหารให้

ความเห็นว่าเป็นว่า ปัญหาที่เกี่ยวกับข้อมูลทางบัญชี คือ ข้อมูลทางบัญชีไม่สามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจได้ทันเวลา และ การจัดทำบัญชีมีความซับซ้อนยากในการนำมาใช้งาน

ดารณี เอื้อชนะจิต (2550) ทำการวิจัยเรื่องผลกระทบของคุณภาพข้อมูลทางบัญชีและลักษณะองค์กรธุรกิจที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใช้กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน 6 ด้าน ได้แก่ความสามารถเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และความสามารถเปรียบเทียบกันได้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผลของการวิจัยพบว่า คุณภาพข้อมูลด้านการบัญชีด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และความสามารถเปรียบเทียบกันได้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร ส่วนข้อมูลด้านความสามารถเข้าใจได้ และความเชื่อถือได้ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร

หทัยรัตน์ คำพั่น และจิราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒน (2560) ทำการวิจัยเรื่อง วิสัยทัศน์ทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคเหนือของประเทศไทย พบว่า โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลวิสัยทัศน์ทางบัญชีของธุรกิจ ด้านความถูกต้องในการปฏิบัติงานด้านบัญชีด้านการทำบัญชีที่สอดคล้องกับมาตรฐานทางด้านบัญชี และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ด้านระบบบัญชีคุณภาพ และด้านการรายงานแบบบูรณาการ มีผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชี ดังนั้นผู้จัดการฝ่ายบัญชีของ ธุรกิจโรงแรม ควรให้ความสำคัญกับวิสัยทัศน์ทางบัญชีด้านความถูกต้องในการปฏิบัติงานด้านบัญชี ด้านการทำบัญชีที่สอดคล้องกับมาตรฐานทางด้านบัญชี และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ด้านระบบบัญชีคุณภาพ และ ด้านการรายงานแบบบูรณาการ เพื่อให้การปฏิบัติงานของฝ่ายบัญชีมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิดทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรม สรุปกรอบตัวแปรที่ศึกษาได้ดังนี้

ตัวแปรต้น ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความสามารถเปรียบเทียบกันได้ ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ความทันเวลา และความเข้าใจได้

ตัวแปรตาม ได้แก่ การวางแผน การควบคุมและการสั่งการ การตัดสินใจ

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือผู้จัดการโรงงานของโรงงานที่อยู่ในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวน 147 โรงงาน โดยเก็บข้อมูลโรงงานละ 1 คน กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากผู้จัดการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 108 คน

เนื่องจากการศึกษานี้ทราบจำนวนประชากรจึงคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรทาร์โรว์ ยามาเน่ โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่างร้อยละ 5 ดังต่อไปนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ

N = จำนวนประชากร (147 คน)

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่า (0.05)

คำนวณกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{สูตร } n &= \frac{147}{1 + 147(0.05)^2} \\ &= 107.50 \text{ คน ปัดเป็น } 108 \text{ คน}\end{aligned}$$

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากผู้จัดการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 108 คน จากรายชื่อโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จำนวน 147 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามมี 4 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ มีลักษณะการตอบคำถามแบบทำเครื่องหมาย / ลงในช่องสี่เหลี่ยม หรือเติมข้อความในช่องว่าง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของข้อมูลทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการเป็นแบบประมาณค่า ซึ่งมีทั้งหมด 6 หัวข้อ ได้แก่ 1. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ 2. ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม 3. ความเข้าใจได้ 4. ความทันต่อเวลา 5. การเปรียบเทียบกันได้ 6. ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบริหารงาน คุณภาพของข้อมูลทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการเป็นแบบประมาณค่า ซึ่งมีทั้งหมด 3 หัวข้อ ได้แก่ 1. การวางแผน 2. การควบคุมและการสั่งการ 3. การตัดสินใจ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจด้านกิจกรรมทางการตลาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำผลของการศึกษาตามข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถามโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน พิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุม ตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัย

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาความครบถ้วน ความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัยแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ

4. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การทดสอบเครื่องมือ

1. ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินความความเที่ยงของแบบสอบถาม จำนวน 3 คน เพื่อให้มีความเที่ยงตรงในการวัด

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทดสอบเครื่องมือ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

3. การทดสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (Reliability) ทำโดยใช้วิธีการสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach, 1970) โดยได้ค่า = 0.78

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากผู้จัดการโรงงาน ที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลทางบัญชีที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานใน นิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งหมดจำนวน 108 คน

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพของข้อมูลทางการบัญชีของผู้จัดการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบ ตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการดำเนินการวิจัย

3. การวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา นำเสนอข้อมูลในรูปแบบ ตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการดำเนินการวิจัย ในการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของข้อมูลทางบัญชี 6 ปัจจัย ได้แก่ 1. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ 2. ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม 3. ความเข้าใจได้ 4. ความทันต่อเวลา 5. การเปรียบเทียบกันได้ 6. ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้มีความสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานเพียงใด ใช้วิธีการวัดแบบ 5 ระดับ โดยแบ่งประเมินเป็น 5 ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารงาน คุณภาพของข้อมูลทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผล

ในการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานเป็นแบบประมาณค่า ซึ่งมีทั้งหมด 3 หัวข้อ ได้แก่ 1. การวางแผน 2. การควบคุมและการสั่งการ 3. การตัดสินใจ โดยแบ่งประเมินเป็น 5 ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยแต่ละระดับมีการกำหนดคะแนนที่แน่นอน และแปรผลค่าเฉลี่ยดังนี้

กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ดังนี้

สำคัญมากที่สุด	คะแนน 5
สำคัญมาก	คะแนน 4
สำคัญปานกลาง	คะแนน 3
สำคัญน้อย	คะแนน 2
สำคัญน้อยที่สุด	คะแนน 1

เกณฑ์การแปรผล ได้กำหนดเกณฑ์การแปรผลโดยพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.80$$

ซึ่งสามารถแบ่งช่วงคะแนนของระดับความต้องการใช้ข้อมูล ได้ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 – 5.00 คะแนน	สำคัญมากที่สุด
3.41 – 4.20 คะแนน	สำคัญมาก
2.61 – 3.40 คะแนน	สำคัญปานกลาง
1.81 – 2.60 คะแนน	สำคัญน้อย
1.00 – 1.80 คะแนน	สำคัญน้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีและประสิทธิภาพการบริหารงาน โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายและการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ และการสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพข้อมูลทางการบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางพลีในจังหวัดสมุทรปราการ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

5. การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ทำการรวบรวมข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาสรุปและวิเคราะห์ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ได้แก่ 1. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ 2. ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม 3. ความเข้าใจได้ 4. ความทันต่อเวลา 5. การเปรียบเทียบกันได้ 6. ความสามารถพิสูจน์ยืนยัน

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.64 และมีอายุน้อยกว่า 35 ปี ร้อยละ 94.55 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 72.73 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 67.27 และพบว่ามี การประกอบกิจกรรมการผลิต ร้อยละ 52.73 มีระยะเวลาการเปิดดำเนินงานของบริษัทส่วนใหญ่ น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 33.64 และมีจำนวนพนักงานมากกว่า 150 คน ร้อยละ 38.19

ผลการศึกษา พบว่า

1. คุณภาพข้อมูลทางบัญชี 3 ปัจจัย ได้แก่ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความทันต่อเวลา และการพิสูจน์ยืนยันได้มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารงาน จากค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า คุณภาพข้อมูลทางบัญชีส่งผลต่อความต้องการใช้ข้อมูลทางบัญชีมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. คุณภาพข้อมูลทางบัญชีมีความสำคัญกับการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับสำคัญมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และพบว่าทั้ง 6 ด้านมีความสำคัญมากทุกด้าน คือ ความสามารถเปรียบเทียบกันได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ย 4.13 ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้มีค่าเฉลี่ย 4.13 ความทันต่อเวลามีค่าเฉลี่ย 4.07 ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมมีค่าเฉลี่ย 4.05 และด้านความเข้าใจได้มีค่าเฉลี่ย 3.99

3. ความสามารถใช้ข้อมูลทางบัญชีมีความสำคัญด้านประสิทธิผลของการบริหารงานโดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และเห็นว่าข้อมูลทางบัญชีมีความสำคัญระดับมากที่สุดที่สามารถช่วยในการบริหารทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การวางแผนงบประมาณ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 2) การวางแผนการผลิตมีค่าเฉลี่ย 4.29 3) โดยภาพรวมคิดว่าข้อมูลบัญชีที่ได้รับจากฝ่ายบัญชี ช่วยให้การบริหารโรงงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 และ 4) การตัดสินใจในเรื่องกำลังการผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนจากการลงทุนต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18

การอภิปรายผลและสรุป

จากการศึกษาอิทธิพลของคุณภาพข้อมูลทางบัญชีมีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า คุณภาพข้อมูลทางบัญชีส่งผลต่อความต้องการใช้ข้อมูลทางบัญชีมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมี 3 ปัจจัยสำคัญ คือ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความทันต่อเวลา และการพิสูจน์ยืนยันได้

คุณภาพข้อมูลทางบัญชี 3 ปัจจัย ได้แก่ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความทันต่อเวลา และการพิสูจน์ยืนยันได้มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวุฒิ ดันดีเศรษฐ (2558) พบว่า ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชีและความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม และพบว่าคุณภาพงบการเงินรายด้าน

ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความทันเวลา และความสามารถเปรียบเทียบกันได้ และความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดารณี เอื้อชนะจิต (2550) พบว่า คุณภาพข้อมูลด้านการบัญชี ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และความสามารถเปรียบเทียบกันได้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร ส่วนข้อมูลด้านความสามารถเข้าใจได้และความเชื่อถือได้ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร

คุณภาพข้อมูลทางบัญชีมีความสำคัญกับการบริหารงานของผู้จัดการโรงงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธีรา ทิพย์วิวัฒน์พจนา และคณะ (2555) พบว่า ความสำเร็จของการปฏิบัติทางบัญชีบริหารมีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของการวางแผน การตัดสินใจที่ดี การบรรลุเป้าหมายในการควบคุม ประสิทธิภาพขององค์กรและผลการดำเนินงานนอกจากนี้ การตัดสินใจที่ดีและการบรรลุเป้าหมาย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิมลพรรณ เลหาเจริญยศ (2553) ศึกษาความต้องการในการใช้ข้อมูลทางบัญชีของผู้บริหารของธุรกิจเกษตรกรรมเครื่องสำอาง ลำพูน โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ทางการบริหารของผู้บริหาร แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการควบคุม ด้านการสั่งการ และด้านการตัดสินใจ เนื่องจากข้อมูลทางการเงินเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงาน และเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญที่ใช้ในการวางแผนกำลังการผลิตและใช้ข้อมูลมาตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ แต่งานวิจัยนี้พบด้านความทันเวลา มีปัญหาที่เกี่ยวกับข้อมูลทางบัญชี คือ ข้อมูลทางบัญชีไม่สามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจได้ทันเวลา และการจัดทำบัญชีมีความซับซ้อนยากในการนำมาใช้งาน

ความสามารถใช้ข้อมูลทางบัญชีมีความสำคัญด้านประสิทธิภาพของการบริหารงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ หทัยรัตน์ คำฟั่น และจิราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒน (2560) ทำการวิจัยเรื่อง วิสัยทัศน์ทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคเหนือของประเทศไทย พบว่า โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลวิสัยทัศน์ทางบัญชีของธุรกิจ ด้านความถูกต้องในการปฏิบัติงานด้านบัญชีด้านการทำบัญชีที่สอดคล้องกับมาตรฐานทางด้านบัญชี และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ด้านระบบบัญชีคุณภาพ และด้านการรายงานแบบบูรณาการ มีผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชี ดังนั้นผู้จัดการฝ่ายบัญชีของ ธุรกิจโรงแรม ควรให้ความสำคัญกับวิสัยทัศน์ทางบัญชีด้านความถูกต้องในการปฏิบัติงานด้านบัญชี ด้านการทำบัญชีที่สอดคล้องกับมาตรฐานทางด้านบัญชี และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ด้านระบบบัญชีคุณภาพ และ ด้านการรายงานแบบบูรณาการ เพื่อให้การปฏิบัติงานของฝ่ายบัญชีมีประสิทธิภาพ ตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพข้อมูลทางบัญชีและเพื่อส่งเสริมให้จัดทำรายงานต้องมีข้อมูลที่มีลักษณะเชิงคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในแม่บทการบัญชี เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจให้แก่ ผู้บริหารนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์และก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่องค์กรต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาอิทธิพลของคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษา พบว่า

1. อิทธิพลของคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีมีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงาน ใน 3 ปัจจัย คือ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความทันต่อเวลา และการพิสูจน์ยืนยันได้ ดังนั้น นักบัญชีต้องจัดทำคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี 3 ด้าน คือ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความทันต่อเวลา และการพิสูจน์ยืนยันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ ให้เป็นประโยชน์ในการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจ เพื่อทำให้องค์กรมีประสิทธิผลและการดำเนินงานที่ดีขึ้น

2. ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะข้อมูลทางการบัญชี 3 ด้านคือ ความสามารถเปรียบเทียบกันได้ในด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม และด้านความเข้าใจได้ ผู้จัดการโรงงานของอุตสาหกรรมให้ความสำคัญกับการบริหารงานในระดับมาก แต่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร แสดงให้เห็นว่าผู้จัดการโรงงานมีความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางการบัญชีมากขึ้นและข้อมูลมีความสามารถเปรียบเทียบกันได้ มีความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมและความเข้าใจได้ ดังนั้น เมื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นักบัญชีควรต้องจัดทำคุณภาพของข้อมูลทางการบัญชีให้มีประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการผู้ใช้ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทันสมัย ทันเหตุการณ์ตลอดเวลา

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐภูมิ ตันติเศรษฐ. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและประสิทธิผลในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ, 6(2), 20-35.
- ดารณี เอื้อชนะจิต. (2550). ผลกระทบของคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีและลักษณะองค์กรธุรกิจที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ทวีชัย อรุณรัตน์. (2554). การใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารสินเชื่อของธนาคารออมสินในเขตอำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี. นนทบุรี: วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- วิมลพรรณ เลหาเจริญยศ. (2553). ความต้องการในการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้บริหารของธุรกิจ ในเขตสวนอุตสาหกรรมเครือสหพัฒน์ ลำพูน. (การค้นคว้าแบบอิสระระดับปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2551). หลักการบัญชีบริหารแนวพื้นฐานและการประยุกต์สำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล.

- สุธีรา ทิพย์วิวัฒน์พจนนา, พิฑูร กาญจนพันธ์, สุขเกษม ลางกุลเสน, ณัฐนันท์ ฐิตียาปราโมทย์, และ อนุรักษ์ อาทิตย์กวิน. (2555). ความสำเร็จของการปฏิบัติทางบัญชีบริหารและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเชรามิกในจังหวัดลำปาง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 1(1).
- หทัยรัตน์ คำฟั่น, และจิราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒนา. (2560). วิสัยทัศน์ทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคเหนือของประเทศไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 11(2), 135-146.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological test*. New York: Harper Collins.
- Drucker, P.E. (1995). *The Post capitalistic executive in P.E. Drucker (ed.). Management in a Time of Great Change*. New York: Penguin.
- Florin-Constantin, Dima. (2012). *The Users of Accounting Information and Their Needs*. JEL Classification: M41-accounting. 200-204.
- Hall, Matthew. (2010). Accounting information and managerial work. *Accounting, Organizations and Society*, 35(3), 301-315.
- Robbins, S. P., & Coulter, M. (2003). *Management (7th ed.)*. Prentice-Hall, Englewood Cliffs, NJ.

ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวจีนต่อคุณภาพของโรงแรมระดับ 3 ดาว
ในเขตกรุงเทพมหานคร

EXPECTATIONS OF CHINESE TOURISTS ON QUALITY OF 3-STAR HOTELS
IN BANGKOK

บุษบา อู่อรุณ *

Busaba Auaroon

(Received : November 25, 2019 ; Revised : January 20, 2020 ; Accepted : January 20, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาใช้บริการของโรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้ 1) ศึกษาความคาดหวังในการบริการ 2) เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความคาดหวัง 3) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการมาใช้บริการของนักท่องเที่ยวกับความคาดหวัง ประชากรคือนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาใช้บริการของโรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรวัด 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการเข้าพักกับความคาดหวังในการบริการของโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า จุดประสงค์ในการเข้าใช้บริการ ระยะเวลาที่เข้าพัก บุคคลที่เข้าพักด้วย จำนวนครั้งที่เข้าพักในช่วง 1 ปี และระบบการจองที่พัก ต่างกัน มีความคาดหวังในการใช้บริการที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลจากการวิจัยทำให้ทราบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาใช้บริการที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ประกอบการ (ธุรกิจโรงแรมและธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง) สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการสร้างความพึงพอใจเพื่อให้เกินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวได้ต่อไป

คำสำคัญ : คุณภาพการบริการ โรงแรมระดับ 3 ดาว นักท่องเที่ยวชาวจีน

Abstract

This research mainly aimed to investigate the behavior of Chinese tourists who use the services of 3 star hotels in Bangkok. The purposes of the study were as follows: 1) to study the service expectation of Chinese tourists, 2) to compare

*
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก, e-mail : busaba@southeast.ac.th

personal factors with the expectations of Chinese tourists, and 3) to compare the behavior of Chinese tourists using services with their expectations. The instrument used in the research was a 5 level gauges questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency and percentage, arithmetic mean, standard deviation, One-way ANOVA, t-test and f-test. The reliability of the questionnaire was calculated using the SPSS program. The reliability based on Cronbach's Alpha Coefficient revealed that the reliability of the questionnaire was 0.86. The results of data analysis in terms of the relationship between the behavior of occupancy and the expectation of Chinese tourists using the service in the 3-star hotel in Bangkok showed that there was not a statistically significant different at the level of .05 among Chinese service users with the differences in the purpose of using the service, length of stay, shared guests, the number of stays in one year and the booking system. The result of the research showed the behavior of Chinese tourists who use the 3-star hotels in Bangkok. The entrepreneur, business people related to the hotel management can apply the information to create satisfaction in order to exceed the expectations of tourists in the future.

Keywords : Service quality, 3-Star hotel, Chinese tourists

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูงเป็นอันดับหนึ่งและมีบทบาทต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยถึง 19.44 ล้านคน และขยายตัวเพิ่มขึ้น 12% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาและอาจจะมีจำนวนมากถึง 30 ล้านคน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561) ทั้งนี้มีนโยบายที่เน้นให้ธุรกิจท่องเที่ยวเป็น 1 ใน 15 นโยบายเร่งด่วนสำคัญของประเทศ และประเทศไทยจัดว่าเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ มีการคมนาคมที่สะดวกสบาย มีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นวัฒนธรรมที่น่าสนใจและมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ สร้างความตื่นตาตื่นใจให้กับนักท่องเที่ยวทั่วโลก

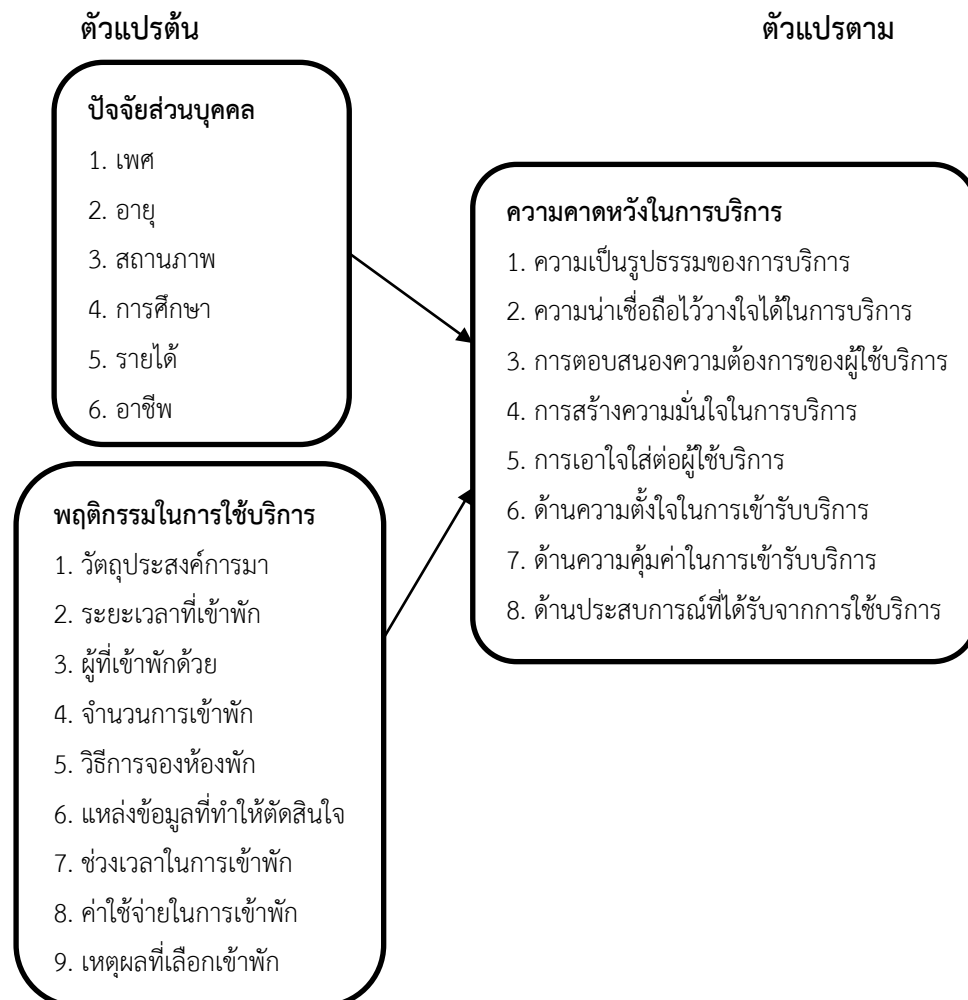
คุณภาพการบริการจึงเป็นหัวใจหลักเพราะ 1) ผู้ประกอบการโรงแรมไทยในระดับ 3 ดาวไม่ควรนิ่งนอนใจในการปรับปรุงคุณภาพของโรงแรมและด้านการบริการ 2) เพราะจะทำให้โรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานครสามารถยืนหยัดต่อสู้กับคู่แข่งได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขต

กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการวางแผนปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการบริการของ โรงแรมว่ามีความคาดหวังไว้อย่างไร เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือบริการส่วนใด เพื่อการบริการของโรงแรมไทยจะได้เป็นที่นิยมและได้รับการยอมรับจากนักท่องเที่ยวชาวจีนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังในการบริการของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาใช้บริการโรงแรม ระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยว
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการมาใช้บริการของนักท่องเที่ยวชาวจีนกับความคาดหวังในการมาใช้บริการ

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการดำเนินวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร (ระหว่าง มกราคม-เมษายน 2562)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาใช้บริการที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 387 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยว ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ ความสอดคล้องของเนื้อหา ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา มีค่า IOC สูงกว่า 0.86 หลังจากนั้นนำ แบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำผลไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นตามวิธีของ Cronbach's Alpha Coefficient (Cronbach,1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.970

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและทีมงานกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คนที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร มี 7 แห่ง ได้แก่ 1. โรงแรม Bangkok Rama Hotel 2. โรงแรม Chaydon Sathorn Hotel 3. โรงแรม Malasia Hotel 4. โรงแรม S.D.Avenue Hitel 5. โรงแรม ST.James Hotel 6. โรงแรม Ibis Styles Bangkok Khaosan Viengtai Hotel 7. โรงแรม Pinnacle Lumpinee Hotel & Spa Bangkok Hotel และรอรับแบบสอบถามกลับคืน แล้วนำมาจัดระบบข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ก่อนนำไปวิเคราะห์ ประมวลผลและแปลความหมายข้อมูล เพื่อทำรายงานผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) อธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และใช้ t-test และ f-test

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาใช้บริการที่โรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	236	61.00
หญิง	151	39.00
อายุ		
20-30 ปี	159	41.10
31-40 ปี	120	31.00
41-50 ปี	63	16.30
60 ปี ขึ้นไป	45	11.60
สถานภาพ		
โสด	167	43.20
สมรส	192	49.60
หย่าร้าง	28	7.20
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	189	48.80
ปริญญาตรี	190	49.10
สูงกว่าปริญญาตรี	8	2.10
รายได้ต่อเดือน		
20,001-30,000 บาท	98	25.30
30,001-40,000 บาท	153	39.50
40,001-50,000 บาท	136	35.10
อาชีพ		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	61	15.80
พนักงานบริษัทเอกชน	166	42.90
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	119	30.70
อาชีพอิสระ	41	10.60
รวม	387	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 61.00 มีรายได้ 30,001 - 40,000 บาท จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 มีสถานภาพสมรส 192 คน คิดเป็นร้อยละ 49.60 มีอายุ 20-30 ปี จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 41.10 มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 49.10

2. ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาใช้บริการที่โรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาข้อมูลของพฤติกรรมการเข้าพักที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
จุดประสงค์ในการเข้าใช้บริการโรงแรมในเขตกรุงเทพมหานคร		
พักผ่อน /ท่องเที่ยว	184	47.50
ติดต่อกิจการ/ธุรกิจ	203	52.50
ระยะเวลาที่เข้าพัก		
1 คืน	45	11.60
2 คืน	105	27.10
3 คืน	71	18.30
มากกว่า 3 คืน	166	42.90
โดยส่วนใหญ่เข้าพักกับใคร		
คนเดียว	14	3.60
ครอบครัว	188	48.60
เพื่อน	128	33.10
เพื่อนร่วมงาน	57	14.70
ในช่วง 1 ปี เข้าพักโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพฯ ประมาณกี่ครั้ง		
เพิ่งใช้บริการครั้งแรก	109	28.20
2-3 ครั้ง /ปี	217	56.10
4-5 ครั้ง /ปี	43	11.10
มากกว่า 5 ครั้ง / ปี	18	4.70
โดยส่วนใหญ่จองที่พัก อย่างไร		
จองผ่านเว็บไซต์ของโรงแรม	207	53.50
จองผ่านตัวแทนจำหน่าย	87	22.50
โทรศัพท์จองกับทางโรงแรม	53	13.70

ตารางที่ 2 (ต่อ) แสดงผลการศึกษาข้อมูลของพฤติกรรมการเข้าพักที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขต กรุงเทพมหานคร

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
จองผ่านเว็บไซต์การท่องเที่ยว	40	10.30
แหล่งข้อมูลใดที่ทำให้ตัดสินใจเข้าพักที่โรงแรมระดับ 3 ดาว		
บริษัททัวร์	18	4.70
อินเทอร์เน็ต	273	70.50
การแนะนำจากครอบครัว/เพื่อน	78	20.20
หนังสือพิมพ์	18	4.70
โดยส่วนใหญ่เดินทางเข้าพักที่โรงแรมระดับ 3 ดาวในช่วงใด		
ช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์	19	4.90
ช่วงเทศกาล	276	71.30
ช่วงวันหยุดประจำปีของบริษัท	78	20.20
อื่น ๆ	14	3.60
ค่าใช้จ่ายในการเข้าพักที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ต่อคืน/ ต่อห้อง		
ต่ำกว่า 1,000 บาท	42	10.90
1,001-1,500 บาท	68	17.60
มากกว่า 2,000 บาท	277	71.60
เหตุผลในการเลือกเข้าพักที่โรงแรมระดับ 3 ดาว		
ราคา	48	12.40
การเดินทางสะดวก	193	49.90
ความสวยงามของโรงแรม	18	4.70
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในโรงแรม	70	18.10
ความปลอดภัย	58	15.00
รวม	387	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ มีจุดประสงค์ในการเข้าใช้บริการโรงแรมในเขต กรุงเทพมหานคร เพื่อติดต่อเรื่องงานและทำธุรกิจ จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 ระยะเวลาที่เข้าพักส่วนใหญ่ พักมากกว่า 3 คืน จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 โดยส่วนใหญ่เข้าพักกับครอบครัว จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 48.60 และในช่วง 1 ปี เข้าพักโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพฯ ประมาณ 2-3 ครั้ง จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 56.10 ส่วนใหญ่จองที่พักผ่าน

เว็บไซต์ของโรงแรม จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 แหล่งข้อมูลที่ทำให้ตัดสินใจเข้าพักที่โรงแรมระดับ 3 ดาว คือ สื่อ อินเทอร์เน็ต จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 70.50 ส่วนใหญ่เดินทางเข้าพักที่โรงแรมระดับ 3 ดาวในช่วงเทศกาล จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 71.30 ในด้านค่าใช้จ่ายในการเข้าพักที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ต่อคืน/ ต่อห้อง ส่วนใหญ่ มากกว่า 2,000 บาท จำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 71.60 และเหตุผลในการเลือกเข้าพักที่โรงแรมระดับ 3 ดาว คือการเดินทางสะดวก จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 49.90

3. ผลการศึกษาข้อมูลความคาดหวังในการบริการของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคาดหวังในการบริการของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร

ความคาดหวังในการบริการของโรงแรมระดับ 3 ดาว	$\bar{x}$	sd.	แปลผล
ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ	3.64	0.31	มาก
ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจได้ในการบริการ	4.31	0.37	มาก
ด้านการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ	4.31	0.54	มาก
ด้านการสร้างความมั่นใจในการบริการ	4.58	0.47	มากที่สุด
ด้านการเอาใจใส่ต่อผู้ใช้บริการ	3.81	0.41	มาก
ด้านความตั้งใจในการเข้ารับบริการ	4.50	0.47	มากที่สุด
ด้านความคุ้มค่าในการเข้ารับบริการ	4.56	0.46	มากที่สุด
ด้านประสบการณ์ที่ได้รับจากการใช้บริการ	3.55	0.38	มาก
รวม	4.16	0.27	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าความคาดหวังในการบริการของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวจีนมีความคาดหวังในการบริการในด้านการสร้างความมั่นใจในการบริการมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58) รองลงมาคือด้านความคุ้มค่าในการเข้ารับบริการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56) ด้านความตั้งใจในการเข้ารับบริการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50) และสิ่งที่นักท่องเที่ยวชาวจีนมีความคาดหวังน้อยที่สุดคือด้านประสบการณ์ที่ได้รับจากการใช้บริการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55)

จากการทดสอบสมมติฐานศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับความคาดหวังในการมาใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ารายได้ต่างกันมีความคาดหวังในการใช้บริการที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ ผลการศึกษาความสัมพันธ์พฤติกรรมการเข้าพักกับความคาดหวังในการบริการของโรงแรม

ระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานครแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจ และเหตุผลของการเข้าพัก ต่างกันมีความคาดหวังในการใช้บริการที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวจีนต่อคุณภาพของโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร” มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ตอบมีระดับความคาดหวังในการบริการของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16
2. ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการเข้าพักกับความคาดหวังในการบริการของโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร รายได้ต่างกันมีความคาดหวังในการใช้บริการที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับความคาดหวังในการบริการของโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าพบว่าแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจ และเหตุผลของการเข้าพัก ต่างกันมีความคาดหวังในการใช้บริการที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาด้านการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาวจีน พบว่านักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในการบริการด้านการสร้างความมั่นใจในการบริการเกี่ยวกับบริเวณโดยรอบของโรงแรมมีระบบกล้องวงจรปิดบันทึกภาพตลอด 24 ชั่วโมง มีอุปกรณ์ที่มีมาตรฐานและปลอดภัย เช่น ถังดับเพลิง /บันไดหนีไฟ ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจของ กฤษฎิยา มูลศรี และรัตน สีสิต (2559) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมประเภท 3 ดาวในประเทศไทย เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มประชาคมอาเซียน พบว่านักท่องเที่ยวชาวจีนให้ความสำคัญในด้านความปลอดภัยในอันดับต้น ๆ ในการบริการด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการเกี่ยวกับโรงแรมมีความน่าเชื่อถือในด้านภาพลักษณ์ โรงแรมมีรูปแบบที่ทันสมัย และห้องพักสะอาด ปลอดภัย มีระบบระบายอากาศที่ดี ห้องพักรับสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน และได้มาตรฐานเช่น WFI อินเทอร์เน็ต เครื่องปรับอากาศ อุปกรณ์ในห้องน้ำ สระว่ายน้ำ ฟิตเนส มีป้ายหรือสัญลักษณ์บอกชื่อโรงแรมอย่างชัดเจน ที่ตั้งสะดวกในการเดินทาง และที่จอดรถกว้างขวางเพียงพอ ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ (Trust) เป็นปัจจัยที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ความไว้วางใจจะยังคงอยู่เมื่อบุคคลมีความมั่นใจ เชื่อถือ ความไว้วางใจจะช่วยลดความไม่แน่นอน ความเสี่ยงและความระมัดระวังของกระบวนการความคิดในการตอบสนองอย่าง

พื้นที่ทันใดที่มีต่อตราสินค้า นักการตลาดจึงควรสร้างความไว้วางใจโดยการรักษาสัญญาข้อสัจย์ต่อลูกค้า และสอดคล้องกับ อภิราม ชาวตรีย์ (2560) ผู้จัดการโฮเทลสต็อคคอม (Hotels.com) ได้ทำการสอบถามนักท่องเที่ยวชาวจีนกว่า 3,000 คน พบว่า คนจีนจะท่องเที่ยวต่างประเทศถี่ขึ้นและนานขึ้นในแต่ละครั้ง และจะไม่เที่ยวเพียงเมืองเดียวในการเดินทาง แต่จะไปหลาย ๆ เมือง ด้านการเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวชาวจีน 79 % เลือกโรงแรมมากกว่าที่พักประเภทอื่น เพราะให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพเป็นหลัก

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับความคาดหวังในการบริการของโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศ อายุ สถานภาพต่างกัน ระดับการศึกษาสูงสุด ต่างกัน มีความคาดหวังในการใช้บริการที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และรายได้ต่างกัน มีความคาดหวังในการใช้บริการที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Li Bo (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาว ของนักท่องเที่ยวชาวจีนในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่านักท่องเที่ยวชาวจีนที่มีระดับรายได้ที่แตกต่างกัน มีการรับรู้คุณภาพการบริการของโรงแรมระดับ 3 ดาว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการเข้าพักกับความคาดหวังในการบริการของโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า จุดประสงค์ในการเข้าใช้บริการ ระยะเวลาที่เข้าพัก บุคคลที่เข้าพักด้วย จำนวนครั้งที่เข้าพักในช่วง 1 ปี และระบบการจองที่พัก ต่างกัน มีความคาดหวังในการใช้บริการที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจในการเข้าพัก ต่างกันมีความคาดหวังในการใช้บริการที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรรัตน์ ทองน้ำแ้ว, เจษฎา นกน้อย, และวาสนา สุวรรณวิจิต (2561) ศึกษาเรื่องความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อธุรกิจโรงแรมในจังหวัดสงขลาเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อธุรกิจโรงแรมในจังหวัดสงขลา จำแนกตามพฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อธุรกิจโรงแรมในจังหวัดสงขลา แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวชาวจีนให้ความสำคัญกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มาก ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาว ควรอำนวยความสะดวกสบายให้กับนักท่องเที่ยวโดยเพิ่มช่องทางการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่นักท่องเที่ยวต้องการ เช่น การชำระเงินผ่านแอปพลิเคชัน WeChat Pay, Ali pay รวมทั้ง QR Code และควรให้ความรู้ ความเข้าใจกับพนักงานในเรื่องการรับชำระเงินแบบ e-Payment ด้วย เพื่อสร้างความพร้อมที่จะให้คำแนะนำแก่ลูกค้า รวมทั้งการจัดโปรโมชั่น หรือแคมเปญร่วมกับสถาบันการเงินที่ให้บริการ e-Payment เพื่อกระตุ้นยอดขายให้เพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งต่อไปควรไปศึกษาถึงกลยุทธ์การตลาดผ่านโซเชียลมีเดียเพื่อสร้างการรับรู้และความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวจีนเพื่อนำมาปรับปรุงและสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวสามารถพัฒนาต่อยอดการให้บริการต่อไป

2.2 การศึกษาครั้งต่อไปควรไปศึกษาเกี่ยวกับการสร้างประสบการณ์และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าหรือการนำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวจีนสนใจเป็นพิเศษ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2560 - 2564*.

กรุงเทพมหานคร: กรมการท่องเที่ยว.

กฤษฎิญา มูลศรี, และรัตนาวดี ศรีดี. (2559). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมประเภท 3 ดาวในประเทศไทย เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มประชาคมอาเซียน. *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่*, 17(1), 19-31.

อภิราม ชาวดริย์. (2560). *ผู้จัดการโฮเทลดอทคอม*. สืบค้น 15 ตุลาคม 2561, จาก Hotels.com.

อมรรัตน์ ทองน้ำแกว, เกษฎา นกน้อย, และวาสนา สุวรรณวิจิต. (2561). *ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อธุรกิจโรงแรมในจังหวัดสงขลา*. สืบค้น 15 มกราคม 2561, จาก eprints.utcc.ac.th/6007/1/proceeding_0027%20อมรรัตน์.pdf

Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological test*. New York: Harper Collins.

Li Bo. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาว ของนักท่องเที่ยวชาวจีนในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี*. (งานนิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).

การศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบชุมชนเป็นฐาน : ชุมชนบางน้ำผึ้ง

กรณีศึกษาของวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

THE STUDY OF COMMUNITY BASED LEARNING : BANG NUMPHUENG COMMUNITY,
CASE-STUDY OF SOUTHEAST BANGKOK COLLEGE

เบญจมาภรณ์ ชำนาญฉา *

Benjamaporn Chamnancha

ศศิธร คงอุดมทรัพย์ **

Sasithon Kongudomsup

(Received : May 1, 2019 ; Revised : January 27, 2020 ; Accepted : January 29, 2020)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เพื่อศึกษาแนวคิดและความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบชุมชนเป็นฐาน (Community Based Learning : CBL) และศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้ชุมชนสำหรับการเรียนการสอนนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาเอกสารและสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ประกอบการที่มีกิจกรรมในชุมชน ในส่วนวิจัยเชิงปริมาณประชากรคือ อาจารย์และนักศึกษาของวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอกปีการศึกษา 2560 จำนวน 87 คน สุ่มตัวอย่างมา 54 คน เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถามเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ตามแนวคิดการวิเคราะห์ระบบด้าน Technology Feasibility ด้าน Economic Feasibility และด้าน Operation Feasibility ผลการวิจัยพบว่าแนวคิดของการจัดการเรียนการสอนแบบ CBL ได้แก่การเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมและศึกษาปัญหาจากชุมชน เวลาในห้องเรียนมีเพื่อสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความรู้ร่วมกัน รูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม คือการเรียนแบบพลิกกลับ (Flipped Classroom) และชุมชนนี้เหมาะสมในการเรียนการสอนแบบ CBL สาขาวิชาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนความคิดเห็นของประชาชนคือ ยอมรับและให้การสนับสนุนระดับปานกลาง ความเป็นไปได้ในการให้ชุมชนเป็นฐานการเรียนการสอน โดยรวมมีความเป็นไปได้ในระดับมาก โดยด้าน Technology Feasibility มีระดับปานกลาง ด้าน Economic Feasibility และด้าน Operation Feasibility มีระดับมาก ที่น่าสนใจคือ ข้อเสนอแนะจากชุมชนเกี่ยวกับการคัดเลือกกิจกรรมสำหรับใช้ในการเรียนการสอน

* อาจารย์สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะบัญชีและวิทยาการจัดการ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก, กรุงเทพฯ, e-mail : benjamaporn@southeast.ac.th

** อาจารย์วิชาพื้นฐาน ฝ่ายศึกษา โรงเรียนนายเรือ, e-mail : qa.edu54@gmail.com

ควรคำนึงถึงความแตกต่างของกิจกรรมตามระดับขององค์กร ได้แก่ องค์กรขนาดเล็ก เช่น SME กลุ่มต่าง ๆ องค์กรขนาดกลาง เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงแรม และองค์กรขนาดใหญ่ เช่น หน่วยงานราชการ เพราะมีผลต่อความไม่เท่าเทียมของการเรียนรู้ในบริบทต่างกัน

คำสำคัญ : การเรียนการสอนแบบชุมชนเป็นฐาน การวิจัยแบบผสมผสาน การศึกษาความเป็นไปได้

Abstract

The research aimed to study the concepts and the people opinion concerned of Community Based Learning (CBL) and to find the feasibility of CBL. It was mixed methodology research ; the qualitative research consisted of document research and survey from entrepreneurs. The quantitative research samples were randomized 54 from 87 Southeast Bangkok Collage's instructors and students from Tourism branch and Science and Technology faculty. The research instruments were 5-level questionnaire which to find feasibility of CBL and show level of technology feasibility, economic feasibility and operation feasibility. Data were analyzed using descriptive statistics. The research found that the learning model for CBL at community was flipped learning and Bang Namphueng community was suitable community for CBL of Southeast Bangkok College in Ecotourism or Nature tourism branch and people supporting was fair. The feasibility study found good level by overall. The level of technology feasibility was fair, economic feasibility as well as operation feasibility was good level. The difference of organization size which designed activities by CBL was the suggestions from this research.

Keywords : Community based learning, Mixed methodology research, Feasibility study

บทนำ

แนวคิดของประชาคมโลกและยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2560-2579

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) จากการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ 70 เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ.2558 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา (ทีมงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย, 2559)

มีเป้าหมายหนึ่งคือ การดำรงรักษาด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ ให้มนุษย์เกิดความเข้าใจถึงปฏิสัมพันธ์ในชุมชนของตน เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในชุมชน ทำให้ทุกประเทศในโลกมีการเปลี่ยนแปลง ระบบการผลิต ระบบการกำจัดของเสีย ระบบการศึกษา และระบบอื่น ๆ เพื่อมุ่งสู่ความยั่งยืนของโลก (ทีมงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย, 2559) ประเทศไทยได้นำความยั่งยืนมากำหนดวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือย่อว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ภายใต้โมเดล Thailand 4.0 ให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยี มีการพัฒนาคน พัฒนานวัตกรรม และสร้างรายได้ให้ชุมชนไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้ชุมชนเป็นแหล่งในการสร้างความยั่งยืน โดยให้ความสำคัญต่อชุมชนในฐานะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในด้านบริบททางธรรมชาติ โดยสถานศึกษาทุกระดับในชุมชนทำหน้าที่เป็นแหล่งรวมวิชาการเพื่อการเรียนรู้ของชุมชน

นโยบายและปัญหาด้านการศึกษาของประเทศไทย

จากเอกสาร แผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2560 - 2574) สรุปได้ว่า ให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันเพื่อสังคมอย่างจริงจัง ชุมชนและสถาบันอุดมศึกษาในชุมชนต้องร่วมมือกันสร้างความยั่งยืนในชุมชน และขณะเดียวกันต้องสามารถให้ความรู้แก่ชุมชนในการพัฒนาและดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนเพื่อความยั่งยืนของชุมชนเอง ซึ่งหากนำความรู้ในชุมชนมาผสมผสานกับการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้ ย่อมจะทำให้บัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา มีคุณสมบัติตรงตามเป้าหมายของการรักษาชุมชนนำไปสู่ความยั่งยืนของประเทศชาติต่อไป

ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาพบวิกฤตคุณภาพบัณฑิต (นิด้าโพล, 2560) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ประชาชนไทยเห็นว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาคุณภาพต่ำและไม่ค่อยมีคุณภาพรวมถึงร้อยละ 64.64 (นิด้าโพล, 2560) โดยประชาชนร้อยละ 45.44 ระบุว่า ไม่ค่อยมีคุณภาพ ร้อยละ 19.20 ระบุว่า มีคุณภาพต่ำ ร้อยละ 30.80 ระบุว่า ค่อนข้างมีคุณภาพ และร้อยละ 2.32 ไม่ระบุ/ไม่แน่ใจ มีเพียงจำนวนร้อยละ 2.24 ระบุว่า บัณฑิตไทยในปัจจุบันมีคุณภาพสูง ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ขาดทักษะในการเรียนรู้ ทำให้เรียนรู้การทำงานได้น้อย อีกประการหนึ่งที่น่าสนใจพบว่าการเรียนการสอนของอุดมศึกษาไทยเน้นทฤษฎีเป็นฐานถึงร้อยละ 83 เน้นการปฏิบัติ/วิชาชีพ เพียงร้อยละ 17 ตรงข้ามกับมาเลเซีย เกาหลีใต้ และนิวซีแลนด์ ที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนในโปรแกรมการเรียนที่เน้นการปฏิบัติหรือวิชาชีพมากกว่าร้อยละ 40 (วิทยากร เชียงกูล, 2555) จึงเป็นเหตุผลสมควร ที่ควรศึกษาหาวิธีการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ควรเปลี่ยนแปลง (Change) ให้แตกต่างจากเดิม

โดยนำสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในชุมชน หรือปัญหาที่เป็นอยู่มาเกี่ยวข้องเป็นบทเรียน สร้างเป็นรายวิชาที่เหมาะสมกับโลกศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2555)

ชุมชนบางน้ำผึ้งตั้งอยู่ที่ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของ คลังบางกะเจ้า ซึ่งเป็นพื้นที่สีเขียวที่ใหญ่ที่สุดและอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการอนุรักษ์พื้นที่ไว้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ใกล้ที่สุดกับวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก ซึ่งตั้งอยู่ที่ ถนนสรรพาวุธ แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ นักท่องเที่ยวที่จะไปเที่ยวต้องมาลงเรือข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาที่ท่าบางนา ถนนสรรพาวุธนี้ การวิจัยนี้มีความประสงค์จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของวิทยาลัยให้สอดคล้องกับวิถีโลกปัจจุบัน จึงเป็นการศึกษาว่าการเรียนการสอนแบบ CBL หากใช้ชุมชนบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ จะมีความเหมาะสม ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเพียงใด และมีความเป็นไปได้อย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้ทำการศึกษาในปีการศึกษา 2560 ตั้งแต่ มิ.ย.2560 – ก.พ.2561 โดยชุมชนบางน้ำผึ้งในการวิจัยนี้ หมายรวมถึง ชุมชนคลังบางกะเจ้า ที่เป็นพื้นที่เรียกว่าเกาะพะนอมทั้งหมด ประกอบด้วย 6 ตำบล ของอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ตำบลบางกะเจ้า ตำบลบางน้ำผึ้ง ตำบลบางกอบัว ตำบลบางกระสอบ ตำบลบางยอ และ ตำบลทรงคนอง เพื่อเป็นชุมชนสำหรับ CBL ของวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก ใช้แนวคิดของการพัฒนาระบบคือ ศึกษาความเป็นไปได้ในด้าน Technology Feasibility ด้าน Economic Feasibility และด้าน Operation Feasibility

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดของการจัดการเรียนการสอนแบบ CBL
2. เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบ CBL โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
3. เพื่อประเมินและพิจารณาความเป็นไปได้ในการใช้ชุมชนนี้ เพื่อเป็นชุมชนสำหรับ CBL ของวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เกิดนวัตกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ นวัตกรรมด้านสื่อการเรียน Online และนวัตกรรมเชิงความคิดสร้างสรรค์ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมของชุมชน
2. ได้รูปแบบใหม่ของการเรียนการสอน ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่สถาบันอุดมศึกษานำไปใช้ประโยชน์ได้
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างรายวิชาในสาขาเดียวกันและการเรียนรู้แบบข้ามสาขาวิชา
4. นับเป็นการสร้างความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษากับภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมและชุมชน สอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของประเทศ

5. เป็นแนวทางหนึ่งของความพยายามเพิ่มคุณภาพบัณฑิตที่มีความรู้ความเข้าใจในความหมายของสังคมที่ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้สามารถออกสู่สังคมและอยู่ในชุมชนของตนอย่างมีคุณภาพ ตรงตามที่ชุมชนสามารถใช้ประโยชน์ได้

ทบทวนวรรณกรรม

1. กระแสของโลกด้านการท่องเที่ยว

กระแสโลกปัจจุบันในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นไปที่ การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) เป้าหมาย มุ่งสร้างสังคมที่มีความสุข ยุติธรรม สนับสนุนนวัตกรรมที่จะทำให้มนุษย์ดำรงอยู่ภายใต้การเปลี่ยนแปลงทุกสภาพที่จะเกิดขึ้น (นเรนทร์ แก้วใหญ่, 2559) ประสานแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์และจริยศาสตร์ เข้าด้วยกัน โดยเริ่มต้นจากการปูพื้นฐานความรู้ทางด้านนิเวศวิทยา และระบบนิเวศ สร้างความเข้าใจถึงปฏิสัมพันธ์ในระหว่างสิ่งมีชีวิตด้วยกันเอง และปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ตระหนักว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวไม่สามารถนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ เพิ่มมุมมองคำนึงถึงการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม ในกระบวนการผลิตมุ่งเน้นการลดปริมาณการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ลดปริมาณวัตถุดิบ ลดความเสี่ยงพัฒนาสินค้าที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่นำไปสู่ความยั่งยืน มีความสมานฉันท์เอื้ออาทร เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากสังคมและชุมชน ลดการปล่อยของเสีย รักษาและทำนุบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนทำให้กระแสหลักพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีแนวโน้มเป็นการท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) เกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) ที่เน้นในด้านสิ่งแวดล้อม อันเป็นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ทั้งพืช สัตว์ และมนุษย์ สำหรับประเทศไทยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกำลังเฟื่องฟูขึ้น (พิชชาภา ศุภวัฒนกุล, 2558) เพราะให้ความสำคัญต่อการให้การศึกษาหรือการเรียนรู้ หรือมุ่งเน้นให้เกิดการอนุรักษ์ธรรมชาติ มากกว่าการจัดการบริการให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ มีการจัดการรักษาสีเขียวและสิ่งแวดล้อม และให้การศึกษาแก่นักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความตระหนักรู้ในธรรมชาติ สำนึกและระลึกรู้ถึงคุณค่าของธรรมชาติที่จะต้องอนุรักษ์และมีส่วนร่วมในความยั่งยืนของธรรมชาติ (พิชชาภา ศุภวัฒนกุล, 2558)

2. ชุมชนบางน้ำผึ้ง

ชุมชนบางน้ำผึ้ง ตั้งอยู่ที่ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นพื้นที่คู้บางกะเจ้าที่เป็นพื้นที่สีเขียวที่ใหญ่ที่สุดและอยู่ใกล้กรุงเทพมหานครที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้ ลักษณะพื้นที่จะโค้งคล้ายกระเพาะหมู เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นพื้นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงริมแม่น้ำเจ้าพระยา ได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเลช่วงเวลาที่น้ำทะเลหนุน จะได้รับน้ำผ่านเข้ามาในบริเวณลำคลองต่าง ๆ เข้าสู่พื้นที่ที่ชาวบ้านใช้ทำสวน จึงมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ ปัจจุบันนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศนิยมมาท่องเที่ยว กิจกรรมของที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์ สวนป่าชุมชน

หมู่บ้านโอท็อป เส้นทางจักรยาน แพนเจียบางกระเจ้า พายเรือคายัค/แคนู ฝ่ามด้อย่อมท่าเรือกำนันชาวบ้านรูปหอม สวนสาธารณะ สวนพฤกษชาติ ศรีนครเขื่อนขันธ์ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เป็นต้น การมีนักท่องเที่ยวทำให้มีการเปลี่ยนแปลง แต่ชุมชนยังไม่เข้าใจในด้านการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (ภัทรวดี จินดารักษ์, 2559) เพราะเข้าใจว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมุ่งให้ชุมชนได้รับรายได้มากขึ้นอย่างเดียว ทำให้มีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและลดพื้นที่สีเขียวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวมากขึ้น (ภัทรวดี จินดารักษ์, 2559) ดังนั้นเพื่อรักษาความเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ชุมชนนี้จึงมีความสำคัญที่ควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความยั่งยืนอย่างจริงจัง (ภัทรวดี จินดารักษ์, 2559) การเดินทางทางน้ำจากฝั่งกรุงเทพฯ มี 4 ท่าเรือ คือ ท่าเรือสาธูประดิษฐ์ ท่าเรือช่องนนทรี ท่าเรือวัดคลองเตยนอก และท่าเรือวัดบางนาออก เส้นทางท่าเรือวัดบางนาออกนี้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความนิยม เนื่องจากเรือโดยสารที่ท่าเรือนี้เป็นเรือขนาดใหญ่สามารถนำจักรยานหรือจักรยานยนต์ลงเรือได้ ประกอบกับ ท่าเรือตั้งอยู่บริเวณ ถนนสรรพาวุธ มีระยะห่างจากสถานีรถไฟบางนา เพียง 2.6 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวสามารถใช้เส้นทางลงเรือที่ท่าเรือวัดบางนาออก ผ่านถนนหน้าวิทยาลัยเซนต์อีส์ตบางกอก ซึ่งตั้งอยู่ เลขที่ 298 ถนนสรรพาวุธ เขตบางนา กทม. นักท่องเที่ยวจึงต้องผ่านวิทยาลัยเซนต์อีส์ตบางกอก การมีสัมพันธ์ใกล้ชิดในลักษณะของที่ตั้ง ทำให้เห็นว่าชุมชนนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ใกล้ที่สุดกับวิทยาลัยเซนต์อีส์ตบางกอก

3. การเรียนการสอนแบบชุมชนเป็นฐาน (Community Based Learning ; CBL)

CBL คือ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานสถานการณ์จริง ได้เรียนรู้ ปฏิบัติและให้บริการในศาสตร์ เป้าหมายที่สำคัญของ CBL ดังนี้ 1) เพื่อให้ผู้เรียนทำโครงการตามที่ตนเองสนใจ และค้นหาความรู้ที่เกิดจากงานของตนเอง 2) ใช้วิธีการเรียนแบบ peer to peer learning (เพื่อนช่วยเพื่อน) และเข้าไปในชุมชน มีส่วนร่วมในการอภิปรายกับคนอื่น และการทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ เกิดการทำงานข้ามสาขาวิชา ได้แก่ การรวมกลุ่มกับผู้เรียนต่างสาขาวิชาในทุกระดับ (ปริญญาตรี และหลังปริญญาตรี) ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) ใช้สื่อการเรียนรู้ทางคอมพิวเตอร์เพื่อเป็นบทสรุปเนื้อหาบทเรียน เกิดการเรียนรู้ เพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ (วิทยากร เชียงกูล, 2555)

ปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาในต่างประเทศที่มีการเรียนการสอนแบบ CBL หลายแห่ง เช่น University of Colorado in Boulder เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย มีการเรียนการสอนแบบ CBL ในภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ โดยการประสานความร่วมมือกับชุมชน ให้นักศึกษาได้ร่วมรับทราบปัญหากับชุมชน แล้วเสนอโครงการที่ตนเองสนใจเกี่ยวกับชุมชน (Fischer, Rohde, & Wulf, 2007) นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง มี Website ให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงสื่อ วัสดุทัศน ฯลฯ มีการเรียนรู้ระหว่างสาขา (Interdisciplinary) และข้ามสาขา (Transdisciplinary) มีการจัดสิ่งแวดล้อมด้านการให้ข้อมูล เวลาในห้องเรียนมีไว้สำหรับแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สรุปและวิเคราะห์ปัญหาที่พบจากนอก

ห้องเรียน การสลับการเรียนรู้ให้ผู้เรียนใช้เวลาในห้องเรียนศึกษาโดยตนเอง และนำปัญหาที่พบมา
ร่วมกันวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปเป็นความรู้ที่ได้รับ เป็นการเรียนแบบพลิกกลับ
(Flipped Classroom) ซึ่งเป็นทฤษฎีการสร้างการเรียนรู้ กลับทิศ (Flipped) จากทฤษฎี Bloom's
taxonomy เรียกว่า Flipping Bloom's Taxonomy (Bergmann & Sams, 2012)

4. การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study)

วงจรการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle : SDLC) เป็นวิธีการที่
นักวิเคราะห์ระบบใช้ในการพัฒนาระบบงาน การศึกษาความเป็นไปได้อยู่ในขั้นตอนหนึ่งของ วงจร
SDLC โดยมีจุดประสงค์เพื่อค้นหาแนวทางที่เป็นไปได้ของการทำโครงการ โดยทั่วไปในการศึกษา
ความเป็นไปได้อาจพิจารณาจากปัจจัย 3 ประการ คือ

1) ความเป็นไปได้อันเทคนิค (Technology Feasibility) การตรวจสอบว่าภายใน
องค์กรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ อุปกรณ์ รวมทั้งเครื่องมืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือไม่ เพียงพอ
หรือไม่

2) ความเป็นไปได้อันการลงทุน (Economic Feasibility) เป็นตรวจสอบเกี่ยวกับความ
คุ้มค่าหากมีการดำเนินงานโครงการในขั้นทั้งหมดจนจบ จะคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่

3) ความเป็นไปได้อันการปฏิบัติ (Operational Feasibility) ความเป็นไปได้ทางด้าน
การปฏิบัติ ว่าจะต้องสนองความต้องการของผู้ใช้ระบบหรือไม่เพียงพอ จะก่อให้เกิดผลกระทบใด

การศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบ CBL โดยใช้
ชุมชนเป็นฐาน เน้นการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ตามแนวคิดของการพัฒนาระบบ ในด้าน
Technology Feasibility ได้แก่ ความพอเพียงของเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสามารถของผู้สอนใน
การจัดทำสื่อการสอน ด้าน Economic Feasibility ได้แก่ ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้เรียน
ความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร ด้าน Operation Feasibility ได้แก่ การจัดทำแผนการสอนโดยใช้
กิจกรรมในชุมชน ความร่วมมือของชุมชน และความสามารถในการแก้ปัญหาาร่วมกันของชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผสมกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Mixed Methodology
Research) เพราะมีการดำเนินการ 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ มุ่งเป้าที่การศึกษารูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับ
ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาแนวคิดของการจัดการเรียนการสอนแบบ CBL ดังนี้

1. ศึกษาแนวโน้มด้านความยั่งยืนของโลกและกระแสการรักษาสิ่งแวดล้อม และลักษณะ
ของชุมชนบางน้ำผึ้ง และรูปแบบการเรียนการสอนแบบชุมชนเป็นฐาน โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา
(Content Analysis)

2. การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุมชนเป็นฐาน ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่มีกิจกรรมในชุมชน ซึ่งมีหลากหลายกิจกรรม คัดเลือกมาเฉพาะกลุ่มที่มีอายุการประกอบการตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป และมีจำนวนสมาชิกในกลุ่มไม่ต่ำกว่า 10 คน เลือกมาได้ จำนวน 10 กลุ่มกิจกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นด้านความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนแบบ CBL

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ เน้นวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการจัดการเรียนการสอนแบบ CBL ในด้าน Technology Feasibility ด้าน Economic Feasibility และด้าน Operation Feasibility โดยดำเนินการดังนี้

ประชากรได้แก่ อาจารย์และนักศึกษาในปีการศึกษา 2560 ของวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอกที่เกี่ยวข้องกับสาขาการจัดการการท่องเที่ยว ประกอบด้วย อาจารย์สาขาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม และอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และนักศึกษา สาขาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ตารางที่ 1 ประชากร และตัวอย่าง ในการศึกษาความเป็นไปได้

ประชากร	จำนวน (คน)	สุ่มตัวอย่าง (คน)
อาจารย์คณะบัญชีและการจัดการ สาขาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม	8	6
อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	12	10
นักศึกษาสาขาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม	67	38
รวม	87	54

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตรวัดลิเคิร์ตสเกล 5 ระดับ ตามแนวคิดของการพัฒนาระบบ ประกอบด้วยข้อถามด้าน Technology Feasibility ได้แก่ ความพอเพียงของเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสามารถของผู้สอนในการจัดทำสื่อการสอน ด้าน Economic Feasibility ได้แก่ ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้เรียน ความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร ด้าน Operation Feasibility ได้แก่ การจัดทำแผนการสอนโดยใช้กิจกรรมในชุมชน ความร่วมมือของชุมชน และความสามารถในการแก้ปัญหาาร่วมกันของชุมชน สร้างแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ นำมาแก้ไข นำไป try out แล้ววิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ 0.76

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเบื้องต้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเอง โดยนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ประจำสาขาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม และ อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก รวมจำนวน 16 คน และเก็บข้อมูลจากนักศึกษา สาขาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม สุ่มมา 38 คน รวมเป็น 54 คน ใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

ผลการวิจัย

1. แนวคิดของการจัดการเรียนการสอนแบบ CBL

1.1 แนวโน้มด้านความยั่งยืนของโลกและกระแสการท่องเที่ยวเพื่อการรักษาสีงแวดล้อม พบว่า การจะสร้างสีงแวดล้อมที่ยั่งยืนนั้น มีหลักสำคัญ 3 ประการ คือ 1) พืทักษ์รักษาสีงแวดล้อม 2) ลดและขจัดการผลิตและการบริโภคที่ไม่ยั่งยืน และ3) ให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารด้านสีงแวดล้อมแก่ชุมชน ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรเป็นผู้ให้ความรู้ จัดการให้ชุมชนมีความรู้ ข้อมูล และข่าวสารด้านสีงแวดล้อมเพื่อนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในชุมชน และเพื่อชุมชนเอง จึงควรมีการเรียนการสอนลักษณะนี้ในระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาที่ควรจัดการเรียนการสอนตามแนวโน้มด้านความยั่งยืน คือ สาขาวิชาที่เกี่ยวกับ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) หรือ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) สำหรับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่อยู่ใน กทม.

1.2 การศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบ CBL พบว่ามีความเหมาะสมกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากผู้เรียนยุคนี้ชอบลงมือปฏิบัติจริง และผลการศึกษาพบว่า CBL ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) บทเรียนสร้างโดยความร่วมมือของชุมชน 2) ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเรียนการสอน และ 3) เป็นการเรียนการสอนแบบพหุวิชาการที่รวมหลากหลายวิชาในแต่ละบทเรียนสรุปได้ว่า CBL เป็นการเรียนเน้นการปฏิบัติ มากกว่าการเรียนทฤษฎีและเนื่องจากเวลาเรียนจะใช้ไปในการทำกิจกรรมในชุมชน บทเรียนที่เป็นเนื้อหาและทฤษฎีต่าง ๆ ผู้สอนควรใส่ไว้ในสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ตลอดเวลา ซึ่งเป็นลักษณะการเรียนแบบพลิกกลับทั้งนี้ต้องเกิดโดยความร่วมมือของสถาบันการศึกษาและชุมชนใกล้เคียงของสถาบัน จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก ตั้งอยู่ในเขตบางนา กรุงเทพฯ ใกล้เคียงชุมชนบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอนที่เข้ากับลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เน้นการปฏิบัติ มากกว่าการเรียนทฤษฎี ควบคู่ไปกับหน้าที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเพื่อความยั่งยืน จึงควรมีรูปแบบการเรียนการสอนแบบ CBL โดยใช้ชุมชนบางน้ำผึ้งเป็นฐานในสาขาวิชาที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยประกอบกับวิธีการเรียนแบบพลิกกลับด้วย

2. ความคิดเห็นของคนในชุมชน ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่มีกิจกรรม จำนวน 10 กิจกรรม ในชุมชนบางน้ำผึ้ง พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่ากิจกรรมในชุมชนซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมย่อยจำนวนมากสามารถพัฒนาเป็นบทเรียนได้ ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อการที่จะมีนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมและการยอมรับและให้การสนับสนุนระดับปานกลาง มีระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.84 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.31) ชุมชนให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า การคัดเลือกกิจกรรมเพื่อเป็นฐานในการเรียนการสอนแบบ CBL ควรคำนึงถึงความแตกต่างของกิจกรรมตามระดับขององค์กร ได้แก่ องค์กรขนาดเล็กเช่น SME กลุ่มต่าง ๆ องค์กรขนาดกลางเช่นห้างสรรพสินค้า โรงแรม และ องค์กรขนาดใหญ่ เช่น หน่วยงานราชการ เพราะมีผลต่อความไม่เท่าเทียมของการเรียนรู้ในบริบทต่างกัน

3. การศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดการเรียนการสอนแบบ CBL จากความคิดเห็นของ อาจารย์ นักศึกษา พบว่า ความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.29) และความเป็นไปได้ด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ความเป็นไปได้ด้าน Technology Feasibility ได้แก่ ความพอเพียงของเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสามารถของผู้สอนในการจัดทำสื่อการสอน มีความเป็นไปได้ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.58 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.28)

2) ความเป็นไปได้ ด้าน Economic Feasibility ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้เรียน ความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของวิทยาลัย มีความเป็นไปได้ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.32)

3) ความเป็นไปได้ ด้าน Operation Feasibility ได้แก่ การจัดทำแผนการสอน ความร่วมมือของชุมชน และความสามารถในการแก้ปัญหาพร้อมกับชุมชน มีความเป็นไปได้ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.19 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.24)

การอภิปรายผลและสรุป

1. การเรียนการสอนแบบ CBL เป็นการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีพ ลักษณะของการเรียนการสอนแบบ CBL เป็นการเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงในชุมชน เวลาของการเรียนส่วนใหญ่จึงอยู่นอกห้องเรียน เมื่อพบปัญหาจึงนำไปวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูและผู้เรียนในห้องเรียน เวลาในห้องเรียนอาจจะใช้น้อยกว่าเวลานอกห้องเรียน แต่ได้วิเคราะห์ปัญหาที่แท้จริง เกิดบทสรุปของความรู้ที่ได้จากนอกห้องเรียน การเรียนการสอนแบบ CBL จึงมีรูปแบบเป็นการเรียนแบบกลับทิศ (Flipped Classroom) ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสนใจเรียนมากขึ้น สอดคล้อง กับ Scott, Green, and Etheridge (2016) พบว่า การเรียนแบบกลับทิศ (Flipped Classroom) มีผลในการเพิ่มความสนใจในวิชาที่เรียนและมีผลต่อการส่งเสริม

ให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน ซึ่งหากเป็นการนำปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนมาศึกษาอย่างแท้จริง สามารถกล่าวได้ว่า CBL เป็นการเรียนการสอนและการแก้ปัญหาในชุมชนโดยสถาบันอุดมศึกษาไปพร้อม ๆ กัน

2. บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนและสถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญกับชุมชนท้องถิ่นเป็นหลัก (วิจารณ์ พานิช, 2555) สอดคล้องกับนโยบายประเทศซึ่งเน้นบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชนท้องถิ่น เพื่อเป็นแกนหลักในกระบวนการสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำของสังคม ดังนั้นหน้าที่สถาบันอุดมศึกษาที่สำคัญ คือ ให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน เป็นการจัดการให้ชุมชนมีความรู้ ข้อมูล และข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในชุมชน และเพื่อชุมชนเอง สอดคล้องกับแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2560 - 2574) ที่ต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสังคม เป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ เป็นศูนย์รวมความรู้และศาสตร์ที่นำไปสร้างทุนทางสังคมให้ชุมชน เพื่อก่อให้เกิดนวัตกรรม ความรู้ งานวิจัย ซึ่งการจัดการให้ชุมชนมีความรู้ มีหลายวิธีเช่น เปิดหลักสูตรการเรียนรู้สำหรับทุกเพศ ทุกวัย ในชุมชน การเปิดอบรมให้ความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งสำหรับชุมชน ตลอดจนเพิ่มหลักสูตรการเรียนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับชุมชนใกล้เคียงสถาบันอุดมศึกษา สำหรับชุมชนบางน้ำผึ้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ใกล้เคียงที่สุดกับวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก ประกอบกับกระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) กำลังเฟื่องฟูขึ้น (พิชชาภา ศุภวัฒน์กุล, 2558) เพราะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีหลักการของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นกระแสความคิดหลักของโลกในศตวรรษที่ 21 ประชาชนในชุมชนเกิดความตระหนักว่าทรัพยากรในชุมชนเป็นสิ่งมีค่าที่ควรช่วยกันรักษา การให้เกิด ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารเพื่อการรักษาทรัพยากรในชุมชนให้คงอยู่ จนเกิดเป็นรายได้หมุนเวียนในชุมชน ต้องอาศัยความรู้จากการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ การศึกษานี้จึงพบว่า ประชาชนให้การยอมรับและสนับสนุนวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอกในระดับปานกลางในการเปิดการเรียนการสอนแบบ CBL ในสาขาวิชาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3. การศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดการเรียนการสอน แบบ CBL มีความจำเป็นที่ต้องศึกษาความเป็นไปได้ด้าน Technology Feasibility เพราะบทเรียนที่จะ Online บน Website ต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาเป็นเครื่องมือในการจัดการการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยใช้เทคโนโลยีที่มีความเหมาะสม ในการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบ CBL มีความเป็นไปได้ด้าน Technology Feasibility มีค่าน้อยกว่าด้านอื่น ๆ เนื่องจาก ผู้ให้ความคิดเห็นมีความเข้าใจที่แท้จริงเกี่ยวกับบทเรียน Online ว่าต้องใช้ความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสูง และต้องเป็นความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้ง อาจารย์เจ้าของวิชาที่ทำหน้าที่ผลิตเนื้อหา ฝ่ายเทคนิคที่จัดทำสื่อการสอน และผู้บริหารที่สนับสนุนแนวคิดการทำบทเรียน Online เป็นต้น ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนแบบ CBL ต้องให้ความรู้และความเข้าใจแก่ครูอาจารย์ ให้ตระหนักว่าเมื่อก้าวสู่ยุคแห่งศตวรรษที่ 21

จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง อาจารย์ในโลกยุคใหม่ต้องมีความรอบรู้มากกว่าการเป็นผู้ดูแลรายวิชาที่สอน แต่มีบทบาทของการเพิ่มพูนความรู้แก่นักศึกษา เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำบทเรียน Online ด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ในการจัดกิจกรรมในชุมชนสำหรับการเรียนการสอนแบบ CBL ควรคำนึงถึงความแตกต่างของกิจกรรมตามระดับขององค์กร ได้แก่ องค์กรขนาดเล็ก องค์กรขนาดกลาง และองค์กรขนาดใหญ่ ซึ่งจะมีผลต่อความไม่เท่าเทียมของการเรียนรู้ในบริบทต่างกัน จึงควรมีการวิจัยเปรียบเทียบการเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนแบบ CBL ที่ผู้เรียนมีกิจกรรมต่างกัน

2. การเรียนการสอนแบบ CBL ที่สมบูรณ์ ต้องประกอบด้วย 1) Instructional Connection 2) Community Integration 3) Community Participation 4) Citizen Action ดังนั้นควรมีการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ กับชุมชนอย่างเป็นทางการ เพื่อความร่วมมือในการจัดทำหลักสูตรการท่องเที่ยวนิเวศหรือการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

3. การเรียนการสอนแบบ CBL เป็นการปฏิบัติในชุมชนประมาณ 70% เวลาเข้าชั้นเรียนประมาณ 30% ของเวลาเรียนทั้งหมดในแต่ละรายวิชา ดังนั้นหากเป็นการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอนตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 อย่างจริงจัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายด้านการศึกษา ควรศึกษามาตรการหรือข้อกำหนดในการยอมรับรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนสมัยใหม่ และปรับเกณฑ์มาตรฐานให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศด้วย

4. ควรมีการวิจัยบทเรียนที่เกิดหลังจากรายวิชาต่าง ๆ มาร่วมจัดทำบทเรียนในลักษณะพหุวิทยาการ เพื่อให้ได้บทเรียนที่มีมาตรฐานสำหรับการเรียนการสอนแบบ CBL ซึ่งเป็นบทเรียน online มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสร้างบทเรียน และมีการศึกษาวิจัยประสิทธิภาพของบทเรียนนั้น ก่อนนำไปใช้ในการสอนอย่างจริงจัง

5. การเรียนการสอนแบบ CBL จะเป็นช่องทางการศึกษาแบบเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long Learning) ให้กับประชาชนในชุมชน ได้ต่อยอดจากความรู้เดิม ชุมชนและสถาบันอุดมศึกษาต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดเนื่องจากในอนาคตผู้เรียนจะหลากหลายทั้งนักศึกษาใหม่ ประชาชนที่สนใจเข้าศึกษาทุกกลุ่มอาชีพ ทุกกลุ่มช่วงวัยที่สามารถเข้ารับการศึกษาได้ ทั้งนี้การเรียนแบบ CBL ควรจัดระบบสอดส่องดูแลนักศึกษาขณะที่มีการเรียนการสอนแบบ CBL ในชุมชนอย่างจริงจัง และดำเนินการได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างที่นักศึกษาอยู่ในชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). *ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2558 - 2560*. กรุงเทพฯ: กรมการท่องเที่ยว.
- ทีมงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย. (2559). *กรอบความร่วมมือหุ้นส่วนสหประชาชาติ พ.ศ. 2560-2564*. สืบค้น 15 มีนาคม 2560, จาก http://www.un.or.th/wp-content/uploads/2018/06/THA-UNPAF_100118.pdf
- นเรนทร์ แก้วใหญ่. (2559). ศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน : การพัฒนาที่ยั่งยืนของสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 2(2), 108.
- นิต้าโพล. (2560). *ปัญหาคุณภาพบัณฑิตไทย*. สืบค้น 21 กุมภาพันธ์ 2560, จาก <http://nidapoll.nida.ac.th/index.php?op=polls-detail&id=264>
- พิชชาภา ศุภวัฒน์กุล. (2558). *ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : เทรนด์มาแรงแห่งอาเซียน*. สืบค้น 16 กรกฎาคม 2560, จาก http://www.bblam.co.th/PR/new/images/BMORE/B-MORE_3.pdf
- ภัทรวดี จินดารักษ์. (2559). *การท่องเที่ยวชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพื้นที่สีเขียว ตำบลบางกะเจ้า และตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิทยากร เชียงกุล. (2555). *รายงานสภาวะการศึกษาไทย*. สืบค้น 30 มีนาคม 2560, จาก <https://witayakornclub.wordpress.com/2012/03/14/บทที่3-ปัญหาการจัดการศึกษา>
- Bergmann, J., & Sams, A. (2012). *Flip the Classroom, International Society for Technology in Education*. Washington, DC.: ISTE.
- Fischer, G., Rohde, M., & Wulf, V. (2007). Community-based learning: The Core competency of residential, research based universities. *International Journal for Computer-Supported Collaborative Learning (IJCSCL)*, 2(1), 9–40.
- Scott, Catherine Elizabeth., Green, Linda E., & Etheridge, Debra Lynn. (2016). A Comparison between flipped and lecture-based instruction in the calculus classroom. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 8(2), 252-264. Retrieved April 19, 2019, from <https://doi.org/10.1108/JARHE-04-2015-0024>.

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน
ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ ในการพัฒนาด้านสมรรถนะ
ของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก
KEY SUCCESS FACTORS OF WORK-INTEGRATED LEARNING (WIL)
BETWEEN HIGHER EDUCATION WITH ORGANIZATION ABOUT DEVELOPING
COMPETENCY OF OPERATOR IN EASTERN INDUSTRY ESTATE

จิระсекข์ ตรีเมธสุนทร *

Jirasek Trimetsoontorn

(Received : October 27, 2019 ; Revised : January 20, 2020 ; Accepted : January 29, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษา ปัจจัยลักษณะองค์การที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการในการพัฒนาสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ องค์การในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก 1,676 บริษัท โดยผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยผู้บริหารทั่วไปหรือผู้จัดการฝ่ายบุคคลหรือผู้จัดการฝ่ายผลิตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพนักงานฝ่ายผลิต กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 350 ฉบับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร (Multivariate Analysis of Variance: MANOVA) ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยลักษณะองค์การด้านจำนวนพนักงาน ประเภทของอุตสาหกรรม และสัญชาติของเจ้าของ มีอิทธิพลต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ขนาดขององค์กรและระยะเวลาดำเนินงาน ไม่มีอิทธิพลต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL

คำสำคัญ : ปัจจัยสู่ความสำเร็จ บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ปัจจัยลักษณะองค์การ

Abstract

The main objective of this research was to investigate the characteristics of the organization that affect the opinions about the success factors of WIL between higher education institutions and enterprises in the development of competency of production staff in the Eastern Industrial Estate. Population of the study consisted of 1,676 companies in Eastern Region Industrial Estate. The respondents were general

* อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก, e-mail : jirasek1@hotmail.com

executives or production managers or people related to production staff. The total sample size was 350 samples selected by using the simple random sampling method. The instrument of this research was questionnaires, and the inferential statistics used for data analysis was Multiple Regression Analysis. The results of this study revealed that the organizational factors, the number of employees, industry type, and nationality of the owner influenced the success factors of WIL with statistical significance. In addition, the size of the organization and the duration of operations do not influence on the success factors of WIL.

Keywords : Key success factors, Work-integrated learning, The Organization factor

บทนำ

ตลาดแรงงานในภาคอุตสาหกรรมที่อยู่ในจังหวัดทางภาคตะวันออกซึ่งถือว่าเป็นภาคที่มีผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมมากที่สุดในประเทศไทย โดยความต้องการตำแหน่งงานในภาคการผลิตในจังหวัดชลบุรีมีจำนวน 2,715 ตำแหน่งซึ่งมีความต้องการมากเป็นอันดับที่ 1 ของประเทศไทย และจังหวัดระยองมีจำนวน 2,237 ตำแหน่ง มีความต้องการมากเป็นอันดับที่ 3 รองจากจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีความต้องการจำนวน 2,351 ตำแหน่ง แต่มากกว่าจังหวัดกรุงเทพมหานครมีความต้องการจำนวน 1,396 ตำแหน่งตามลำดับ (ศูนย์ทะเบียนข้อมูลตลาดแรงงาน, 2559) ประกอบกับนโยบายรัฐบาลที่ต้องการสนับสนุนอุตสาหกรรมอนาคต คือ นโยบายระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก หรือ Eastern Economic Corridor (EEC) ซึ่งจะตั้งอยู่ในเขตแดน 3 จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายประเทศไทย 4.0 ที่ต้องการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยโดยใช้อุตสาหกรรม ดังนั้นตลาดแรงงานในภาคตะวันออกจึงมีความต้องการแรงงานฝ่ายผลิตที่มีสมรรถนะตรงกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย

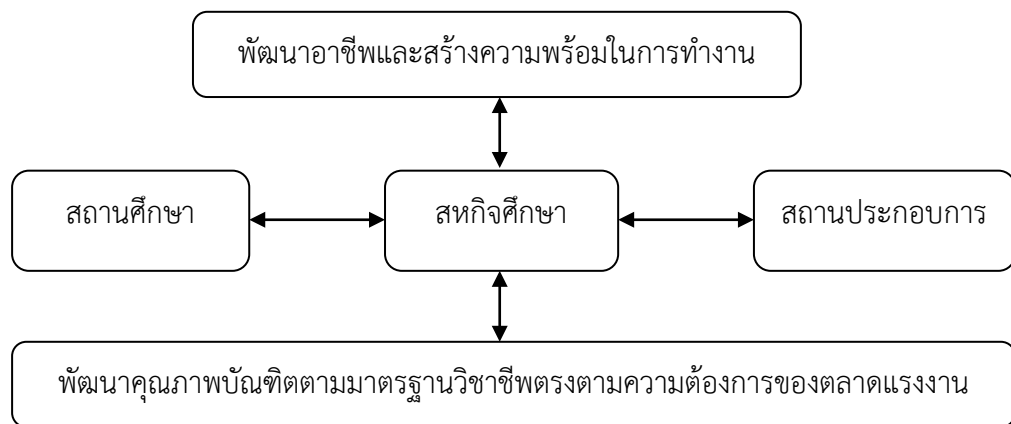
ปัจจุบันปัญหาของแรงงานไทยต่อภาคอุตสาหกรรมในปัจจุบัน คือ ปัญหาขาดกำลังแรงงานสายอาชีพ มาตรฐานฝีมือไม่เป็นที่ยอมรับจากสถานประกอบการ การผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาชีพที่ไม่เป็นไปตามความต้องการของประเทศและไม่สามารถนำไปใช้งานได้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านกล่าวว่า ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตคุณภาพอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทยผลิตบัณฑิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ ขาดความรู้และทักษะของอาชีพ ไม่เชื่อมโยงกับสังคม และการประกอบอาชีพ (กฤษณพงศ์ กีรติกร, 2552) ผู้จบอาชีวศึกษามีความรู้และทักษะรวมทั้งคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานค่อนข้างต่ำ ไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้ง ๆ ที่ภารกิจด้านการผลิตบัณฑิตเป็นภารกิจหลักของอุดมศึกษาทุกแห่งที่ต้องมีการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ มาตรฐานวิชาชีพ และตามความต้องการของ

ตลาดแรงงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) และจากผลสำรวจผู้ผลิตทางด้านอุตสาหกรรม พบปัญหาใน 2 ส่วนหลัก ๆ คือ การขาดแคลนช่างเทคนิคที่มีคุณภาพในการผลิต เนื่องจากการผลิตช่างเทคนิคที่มีคุณภาพมีไม่เพียงพอ เช่น ช่างเทคนิคที่ทำงานได้หลากหลาย และช่างเทคนิคด้านซ่อมบำรุงในเทคนิคใหม่ ๆ และการขาดแคลนวิศวกรที่สามารถสร้างนวัตกรรมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการผลิต

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550) ได้ระบุว่า แนวทางในการแก้ปัญหาคุณภาพอุดมศึกษา ทำได้โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้เป็นความร่วมมือของแต่ละกลุ่มมหาวิทยาลัยและสมาคมวิชาชีพ/วิชาการ ให้มีการออกแบบระบบความเชื่อมโยงระหว่างอุดมศึกษากับภาคการผลิต โดยต้องสร้างกลไกการวิจัยและถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีระหว่างภาคธุรกิจเอกชน สถานประกอบการ กับสถาบันการศึกษา รวมถึงกำหนดทิศทางความต้องการกำลังคนและสร้างระบบเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตและพัฒนาากำลังคนจากภาคส่วนต่าง ๆ และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ทางกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้กำหนด แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับ แนวทางการพัฒนาประเทศ ซึ่งหนึ่งในยุทธศาสตร์หลัก คือ การผลิตและพัฒนาากำลังคนเพื่อตอบสนองแรงงานและการพัฒนาประเทศของสถาบันอาชีวศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา

แนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาคุณภาพอุดมศึกษาไทยและอาชีวศึกษา คือ การจัดการเรียนรู้ เชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work-integrated Learning หรือ WIL) เป็นการเรียนรู้เชิงสมรรถนะ (Competency-Based Approach) ที่มีการผสมผสานของการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติงานจริงเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในมาตรฐานของอาชีพเป้าหมายอย่างชัดเจน ดังนั้น การจัดการศึกษาในรูปแบบนี้จึงไม่เพียงจำกัดอยู่แต่ในสถาบันอุดมศึกษา เท่านั้นแต่ยังต้องอาศัยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมอีกด้วย (Alderman & Milne, 2008; Bruce, 2005; Tobias, Ulbrich, Scheir, Lindstaedt, Kump, & Albert, 2008) ประเภทของ WIL มีอยู่หลายประเภท แต่ในประเทศไทยมีรูปแบบที่เด่นชัดอยู่ 4 รูปแบบ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ได้แก่ ทวิภาคี (DVT) สหกิจศึกษา (Cooperative) การฝึกงาน (Apprentice) และการฝึกหัด (Internship) ปัจจุบันประเทศไทยมีแนวโน้มมุ่งเน้นไปที่สหกิจศึกษา ซึ่งเป็นการผสมผสานระบบการศึกษาที่จัดให้มีการเรียนการสอนในสถานศึกษาสลับกับการหาประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริงตามสถานประกอบการอย่างมีระบบ ดังนั้นระบบการศึกษาที่ผสมผสานการเรียนกับการปฏิบัติงานแบบ WIL จะสามารถแก้ปัญหา พัฒนาและผลิตกำลังคนคุณภาพสูงเพื่อตอบสนองต่อ นโยบายของภาครัฐที่ต้องการเปลี่ยนผ่านสังคมไทยสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้และเพิ่มคุณค่าหรือ ยุค 4.0 ผ่านสถาบันอุดมศึกษาในการขับเคลื่อน โดยมีโครงสร้างการทำงานร่วมกันระหว่าง

สถาบันอุดมศึกษา ภาครัฐ และเอกชน ดังเช่นรูปที่ 1 ที่แสดงระบบการศึกษาที่ผสมผสานการเรียนรู้เข้ากับการทำงาน

รูปที่ 1 ระบบการศึกษาที่ผสมผสานการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน

จากรูปที่ 1 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยเงื่อนไขของความสำเร็จ สถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ ต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนรูปแบบ WIL ที่มีผู้รับผิดชอบระดับต่าง ๆ ที่ชัดเจน รวมทั้งมีการสร้างความเข้าใจให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีกระบวนการในการเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ มีการกำหนดให้ทำรายงานเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน รวมทั้งทางภาครัฐให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีเพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับสถานประกอบการที่เข้าร่วม ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการวิจัยปัจจัยสู่ความสำเร็จของสถานประกอบการในการพัฒนาด้านสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการและสถาบันอุดมศึกษาในการจัดการเรียนการสอนแบบ WIL ว่าควรจะมีปัจจัยอะไรบ้างที่นำไปสู่ความสำเร็จในการประยุกต์ใช้สำหรับแต่ละองค์การเพื่อให้ได้พนักงานที่มีสมรรถนะเป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมุ่งเน้นไปที่ปัจจัยด้านลักษณะองค์การ อีกทั้งยังไม่มีงานวิจัยหรือยังมีน้อยอยู่มากที่แสดงถึงปัจจัยด้านลักษณะองค์การที่มีผลต่อความสำเร็จของการบูรณาการเรียนรู้กับการทำงานในนิคมอุตสาหกรรม ภาคตะวันออกอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาปัจจัยลักษณะองค์การของพนักงานฝ่ายผลิตด้านสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก
2. ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการในการพัฒนาด้านสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิต
3. วิเคราะห์ปัจจัยลักษณะองค์การที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการในการพัฒนาด้านสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิต

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ องค์กรในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี จำนวน 1,200 บริษัทและนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยองจำนวน 476 บริษัท รวมทั้งสิ้น 1,676 บริษัท โดยผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยผู้บริหารทั่วไปหรือผู้จัดการฝ่ายบุคคลฯ หรือผู้จัดการฝ่ายผลิตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพนักงานฝ่ายผลิตองค์การละ 1 คน กำหนดขนาดตัวอย่างจากการคำนวณด้วยสูตรของ Taro Yamane โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 323 ตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 350 ตัวอย่าง

เครื่องมือในการวิจัยที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยลักษณะองค์การ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด และแบบมีตัวเลือกคำตอบ ได้แก่ จำนวนพนักงานขององค์การ ขนาดกิจการขององค์การ ระยะเวลาในการประกอบกิจการ ประเภทของอุตสาหกรรม และสัญญาเช่าขององค์การ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์การ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยทำการศึกษาจากทฤษฎีและตำราที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงประยุกต์ให้มีความเหมาะสม โดยกำหนดประเด็นและขอบข่ายของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิจัย โดยใช้มาตราส่วนตามแบบของ Likert's scale พร้อมทั้งทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้เพื่อทดสอบค่าความเที่ยง (Reliability) โดยสอบถามกับบริษัทที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 บริษัท พร้อมกับคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.93 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงที่ดี

การวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนของการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย และสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) จะใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร (MANOVA) โดยก่อนทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร จะมีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น และในกรณีที่ผ่านข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร จะใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยลักษณะองค์การ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของปัจจัยด้านลักษณะองค์การ

ปัจจัยด้านลักษณะองค์การ		จำนวน	ร้อยละ
จำนวนพนักงาน	1. น้อยกว่า 50 คน	47	13.40
	2. 50-200 คน	142	40.60
	3. 200-1,000 คน	137	39.10
	4. มากกว่า 1,000 คน	24	6.90
ขนาด	1. เล็ก	64	18.30
	2. กลาง	174	49.70
	3. ใหญ่	112	32.00
ระยะเวลาดำเนินงาน	1. น้อยกว่า 10 ปี	54	15.40
	2. ระหว่าง 10-20ปี	216	61.70
	3. มากกว่า 20 ปี	80	22.90
ประเภทอุตสาหกรรม	1. ยานยนต์	89	25.40
	2. เครื่องใช้ไฟฟ้า	64	18.30
	3. เหล็กโลหะและพลาสติก	77	22.00
	4. เคมีภัณฑ์	47	13.40
	5. สินค้าอุปโภคบริโภค	30	8.60
	6. อื่น ๆ	43	12.30
สัญชาติเจ้าของ	1. ไทย	64	18.30
	2. ญี่ปุ่น	144	41.10
	3. จีน	46	13.20
	4. ยุโรป	77	22.00
	5.อื่น ๆ	19	5.40

จากตารางที่ 1 พบว่า นิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานประมาณ 50-200 คน จำนวน 142 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 40.60 มีขนาดของอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ เป็น อุตสาหกรรมขนาดกลาง จำนวน 174 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 49.70 มีระยะเวลาดำเนินงานประมาณ 10-20 ปี จำนวน 216 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 61.70 เป็นอุตสาหกรรมประเภทยานยนต์ จำนวน 89 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.40 และมีเจ้าของสัญชาติญี่ปุ่น จำนวน 144 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 41.10

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นของปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ ในการพัฒนาสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิต ในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL	$\bar{x}$	sd.	ความเบ้	ความโด่ง	ระดับความคิดเห็น
1. สถานประกอบการควรมีระบบการฝึกอบรมที่เป็นมาตรฐาน	4.26	0.89	-1.12	0.81	มากที่สุด
2. สถานประกอบการควรมีหน่วยงานกลางเป็นผู้ประสานกับสถานศึกษาเพื่อให้ถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน	4.19	0.85	-0.72	-0.42	มาก
3. สถานประกอบการควรมีการฝึกอบรมพี่เลี้ยงในการดูแลนักศึกษาระหว่างฝึกอาชีพและได้รับสิทธิประโยชน์ 200 % จากรัฐ	4.12	1.01	-1.17	0.84	มาก
4. ผู้บริหารสูงสุดของสถานศึกษาควรมีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้บริหารสถานประกอบการอย่างสม่ำเสมอ	4.03	0.99	-1.16	1.03	มาก
5. ควรให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อในการจัดการเรียนการสอน	4.12	0.93	-0.98	0.61	มาก
6. สถานประกอบการควรรู้วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน อย่างชัดเจน	4.15	0.82	-1.15	2.11	มาก
7. สถานประกอบการมีการฝึกงานที่เน้นกระบวนการของอาชีพ	4.27	0.81	-1.35	2.39	มากที่สุด
8. ควรให้บุคลากรของสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษา	4.07	0.92	-0.84	0.23	มาก
9. สถานประกอบการควรให้การสนับสนุนการผลิตบัณฑิตโดยจัดเตรียมบุคลากรสถานที่ฝึกงาน โปรแกรมฝึกงาน เครื่องมืองบประมาณ เป็นต้น	4.13	0.90	-1.02	0.73	มาก
10. สถานประกอบการ มีการกำหนดภารกิจ/แผนงาน/กิจกรรมการฝึกนักศึกษาของนักศึกษา	4.02	0.99	-0.96	0.56	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับผู้ประกอบการในการพัฒนาด้านสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตใน นิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก ในแต่ละปัจจัยไม่แตกต่างกันมากนัก โดยมีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.02-4.27 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของการบูรณาการเรียนรู้กับการทำงาน (WIL) ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับผู้ประกอบการในการพัฒนาด้านสมรรถนะของพนักงาน ฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) พบว่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระหว่าง 0.81-1.01 แสดงให้เห็นว่ากลุ่ม ตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL สอดคล้องกันและมีการกระจายตัวไม่มาก

เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Skewness) ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกถึงความเอนเอียงหรือความไม่สมมาตร ของข้อมูลตัวแปรตามมีค่าเป็นลบ แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรตามทุกตัวแปรมีการแจกแจงของข้อมูลใน ลักษณะของการเบ้ซ้าย ซึ่งจะส่งผลให้ค่าเฉลี่ยของแต่ละตัวแปรมีค่ามาก เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (Kurtosis) ของตัวแปรตาม พบว่า ค่าความโด่งของตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษาส่วนมากมีค่าต่ำและมี ค่าไม่เกิน 3 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการกระจายตัวของข้อมูลของตัวแปรตามค่อนข้างมาก ซึ่งส่งผลให้การ แจกแจงของข้อมูลมีลักษณะโค้งค่อนข้างน้อย แต่เมื่อพิจารณาว่าค่าความเบ้และความโด่งแตกต่างจาก ศูนย์มากน้อยเพียงใด จะพบว่าค่าความโด่งและความเบ้มีค่าใกล้เคียงกับศูนย์หรือแตกต่างจากศูนย์ เพียงเล็กน้อย ซึ่งสามารถถือได้ว่าข้อมูลของตัวแปรตามมีลักษณะการแจกแจงเป็นรูปโค้งปกติ (Normal Curve) และมีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร (MANOVA)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยลักษณะองค์การที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ ความสำเร็จของ WIL ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการในการพัฒนาด้านสมรรถนะ ของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก โดยผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยลักษณะองค์การที่มีผลต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL ระหว่าง สถาบันอุดมศึกษากับผู้ประกอบการในการพัฒนาด้านสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตใน นิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก

ปัจจัยด้านลักษณะองค์การ		สถิติทดสอบ	Value	p-value
จำนวนพนักงาน	1. น้อยกว่า 50 คน	Box's M	430.83	0.06
	2. 50-200 คน	WILk's Lambda	0.87	0.02*
	3. 200-1,000 คน			
	4. มากกว่า 1,000 คน			

ตารางที่ 3 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยลักษณะองค์การที่มีผลต่อปัจจัยความสำเร็จของ WIL ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับผู้ประกอบการในการพัฒนาด้านสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก

ปัจจัยด้านลักษณะองค์การ		สถิติทดสอบ	Value	p-value
ขนาด	1. เล็ก	Box's M	289.37	0.08
	2. กลาง	WILk's Lambda	0.95	0.57
	3. ใหญ่			
ระยะเวลาดำเนินงาน	1. น้อยกว่า 10 ปี	Box's M	23.03	0.19
	2. ระหว่าง 10-20ปี	WILk's Lambda	0.94	0.39
	3. มากกว่า 20 ปี			
ประเภทอุตสาหกรรม	1. ยานยนต์	Box's M	723.88	0.00*
	2. เครื่องใช้ไฟฟ้า	F	14.05	0.00*
	3. เหล็กโลหะและพลาสติก			
	4. เคมีภัณฑ์			
	5. สินค้าอุปโภคบริโภค			
	6. อื่น ๆ			
สัญชาติเจ้าของ	1. ไทย	Box's M	605.71	0.00*
	2. ญี่ปุ่น	F	5.59	0.00*
	3. จีน			
	4. ยุโรป			
	5.อื่น ๆ			

หมายเหตุ *p-value < 0.05

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ปัจจัยลักษณะองค์การด้านจำนวนพนักงาน ขนาด และระยะเวลาดำเนินงาน เป็นไปตามข้อตกลงและสามารถใช้การวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรในการวิเคราะห์ได้ และปัจจัยด้านประเภทอุตสาหกรรมและสัญชาติเจ้าของ ไม่เป็นไปตามข้อตกลง จึงใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวในการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร พบว่า ปัจจัยด้านจำนวนพนักงานส่งผลต่อปัจจัยความสำเร็จของ WIL ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับผู้ประกอบการในการพัฒนาด้านสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสถิติทดสอบ WILks' lambda เท่ากับ 0.87 แสดงให้เห็นว่า จำนวนพนักงานที่แตกต่างกันส่งผลต่อปัจจัยความสำเร็จของ WIL แตกต่างกัน โดยที่ปัจจัยด้านขนาด และระยะเวลาดำเนินงาน ไม่มีผลต่อปัจจัยความสำเร็จของ WIL ซึ่งหมายความว่า ขนาด และระยะเวลาดำเนินงานที่แตกต่างกันมีผล

ต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวยังแสดงให้เห็นอีกว่าปัจจัยด้านประเภทอุตสาหกรรมและปัจจัยด้านสัญชาติของเจ้าของ ส่งผลต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับผู้ประกอบการในการพัฒนาด้านสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ประเภทอุตสาหกรรมและสัญชาติของเจ้าของที่แตกต่างกันมีผลต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL แตกต่างกัน

การอภิปรายผลและสรุป

จากการศึกษาปัจจัยลักษณะองค์การที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการในการพัฒนาสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก พบว่า จำนวนพนักงานส่งผลต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับผู้ประกอบการในการพัฒนาสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า จำนวนพนักงานที่แตกต่างกันส่งผลต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปานเพชร ชินินทร และวิเชษฐ์ พลายมาศ (2553) ที่ค้นพบว่า ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารจัดการ WIL ที่ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยสำคัญเชิงความร่วมมือ (KSFs) 3 ส ได้แก่ สถานศึกษา สถานประกอบการ และสมาคมวิชาชีพ 2) ปัจจัยหลักเชิงการบริหารจัดการ (CSFs) 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านสถานประกอบการ และด้านการเงิน ซึ่งพนักงานของสถานประกอบการร่วมกันกำหนดแผนงานและแผนการเรียน สำหรับนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฝึกงาน นอกจากนี้จำนวนพนักงานที่มากเพียงพอ จะส่งผลให้สามารถควบคุม ดูแล หรือให้คำปรึกษากับนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฝึกงานได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ปัจจัยด้านประเภทอุตสาหกรรมและปัจจัยด้านสัญชาติของเจ้าของ ส่งผลต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับผู้ประกอบการในการพัฒนาสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประเภทอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีผลต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของ WIL แตกต่างกัน เงื่อนไขของความสำเร็จของประเทศญี่ปุ่น ในการส่งเสริมการเรียนรู้กับการทำงาน คือ การเรียนสลับกับการทำงาน การกำหนดระยะเวลาการทำงานไว้ชัดเจนในหลักการบริหารจัดการและทฤษฎี การเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจ้างงานของบัณฑิต การฝึกงานที่เน้นการเรียนรู้ และการติดตามพฤติกรรมโดยสถานประกอบการ ซึ่งช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการประยุกต์ความรู้ ทักษะการทำงาน และทักษะเฉพาะที่สัมพันธ์กับวิชาชีพและได้รู้จักชีวิตการทำงานที่แท้จริงก่อนสำเร็จการศึกษา และนอกจากนี้อุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกโดยส่วนมากเป็นประเภทอุตสาหกรรมยานยนต์ (ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจ ธุรกิจ และเศรษฐกิจฐานราก, 2562) อุตสาหกรรมยานยนต์เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา

ประเทศทั้งในด้านของเศรษฐกิจและการจ้างงาน ซึ่งประเทศไทยได้มีนโยบายนำเข้าชิ้นส่วนยานยนต์จาก ญี่ปุ่นและยุโรปเข้ามาประกอบพร้อมกับมีนโยบายส่งเสริมการผลิตชิ้นส่วนและใช้ชิ้นส่วนในไทยเพื่อทดแทนการนำเข้า ทำให้อุตสาหกรรมยานยนต์ในไทยเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2562 มูลค่าการส่งออกชิ้นส่วนรถยนต์จะขยายตัวร้อยละ 3 ถึง 4 จากปี 2561 และในปี 2562 อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ยังได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการขยายฐานการผลิตเข้ามาในไทย เพื่อใช้ไทยเป็นฐานการผลิตและส่งออกชิ้นส่วนยานยนต์ โดยเฉพาะผู้ผลิตจากญี่ปุ่น ซึ่งจะผลักดันให้การส่งออกชิ้นส่วนยานยนต์ไทยในปี 2562 เพิ่มขึ้น

ดังนั้น จากผลการวิจัยที่ได้นี้ สถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการควรมีการพัฒนาด้านสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างกระบวนการในการเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาที่จะเข้าร่วมโครงการฝึกงาน ผ่านการทำงานร่วมกันระหว่างพนักงานของหน่วยงาน เพื่อให้ นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ และเพิ่มทักษะในการทำงานและทักษะทางด้านวิชาชีพ เพื่อตอบสนองต่อตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัวโดยเฉพาะอุตสาหกรรมทางด้านยานยนต์จากประเทศญี่ปุ่น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จของการบูรณาการเรียนรู้กับการทำงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการในการพัฒนาสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด ประกอบด้วย สถานประกอบการมีการฝึกงานที่เน้นกระบวนการของอาชีพ และสถานประกอบการ ควรมีระบบการฝึกอาชีพที่เป็นมาตรฐานตามลำดับ ดังนั้นผู้บริหารทางสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการควรมีความร่วมมือกันในการบูรณาการเรียนรู้กับการทำงานในด้านการเน้นการฝึกงานที่เน้นกระบวนการของอาชีพและมีระบบการฝึกอาชีพที่เป็นมาตรฐานด้วย

นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาเอกชน สถาบันอื่น ๆ หรือผู้ที่สนใจศึกษา สามารถทำการศึกษาเพิ่มเติมโดยอาจจะเพิ่มในส่วนของกลุ่มตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะของผู้ประกอบการหรือผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษา ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของการบูรณาการเรียนรู้กับการทำงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการในด้านการพัฒนาสมรรถนะของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.
- กฤษณพงศ์ กีรติกร. (2552). *วิกฤติ กระบวนทัศน์ มโนทัศน์ เพื่อการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา.
- ปานเพชร ชินินทร, และวิเชษฐ์ พลายมาศ. (2553). การศึกษาปัจจัยสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานสำหรับอุดมศึกษาไทย (Work integrated Learning: WIL). ใน *รายงานการประชุมวิชาการครั้งที่ 7 คณะวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม วันที่ 7-8 ธันวาคม 2553*, (น. 1056-1063). นครปฐม: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศูนย์ทะเบียนข้อมูลตลาดแรงงาน. (2559). *สถานการณ์แรงงานและความต้องการแรงงาน รายจังหวัด ประจำเดือนกรกฎาคม 2559*. กรุงเทพฯ: กองบริหารข้อมูลตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.
- ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจ ธุรกิจและเศรษฐกิจฐานราก. (2562). *อุตสาหกรรมยานยนต์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). *กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ การเรียนการสอน ที่บูรณาการเรียนรู้กับการทำงานในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- Alderman, Belle., & Milne, Patricia. (2008). Realizing the educational worth of integrating work experiences in higher education. *E-Proceeding WACE Asia Pacific conference on Work Integrated Learning (WIL): Transforming futures*.
- Bruce A. Calway. (2005). *What has Work-Integrated Learning learned? – A WIL philosophy*. A Calway Swinburne University of Technology, Lilydale, 2005, 16-19. Retrieved August 21, 2019, from <http://www.waceinc.org/>
- Tobias, Ley., Ulbrich, Armin., Scheir, Peter., Lindstaedt, Stefanie N., Kump, Barbara., & Albert, Dietrich. (2008). Modeling competencies for supporting work-integrated learning in knowledge work. *Journal of Knowledge Management*, 12(6), 31-47.

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเงินของผู้มีงานทำ
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย
CAUSAL FACTORS THAT AFFECTING THE FINANCIAL BEHAVIOR OF EMPLOYEES
IN NORTHEASTERN THAILAND

อติต ทิวะเศศิริ*

Atit Tiwasasit

นราทิพย์ ชุตินวงศ์**

Naratip Chutivong

พิทยา ผ่อนกลาง***

Pittaya Ponklang

เบญจวรรณ รักสุทธิ****

Benjawan Raksutee

(Received : November 24, 2019 ; Revised : January 16, 2020 ; Accepted : February 3, 2020)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของความรอบรู้ทางการเงินเชิงปรนัยและเชิงอัตนัย รวมถึงการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงินที่มีต่อพฤติกรรมทางการเงิน โดยสุ่มตัวอย่างจากผู้ที่มีงานทำในระบบประกันสังคมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 512 คน เครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์สมการโครงสร้างเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่นำมาใช้ในการศึกษาอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมทางการเงินของผู้มีงานทำ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ ร้อยละ 91.3 ($R^2 = 0.913$) เรียงลำดับปัจจัยเชิงสาเหตุจากอิทธิพลมากไปหาน้อย ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน ($\beta = 0.74$) ความรอบรู้ทางการเงินเชิงอัตนัย ($\beta = 0.14$) และ ความรอบรู้ทางการเงินเชิงปรนัย ($\beta = 0.14$) จึงมีข้อเสนอแนะว่า

* นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, e-mail : atit_tiw@vu.ac.th

** อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล,
e-mail : narathip324@yahoo.com

*** อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล,
e-mail : pitaya_pon@vu.ac.th

**** อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล,
e-mail : benjawa.48@gmail.com

มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้ผู้มีงานทำมีความรอบรู้ทางการเงิน และการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงินให้มากขึ้น เพราะอาจทำให้พฤติกรรมทางการเงินของผู้มีงานทำดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ความรอบรู้ทางการเงิน การรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน

Abstract

This study aimed to find the influences of objective financial literacy, subjective financial literacy and financial self-efficacy on financial behavior. Samples were 512 employees in social security system in the Northeast of Thailand. Data was collected by questionnaire and analyzed by structural equation modeling. The results of the study found that 91.3 percent of financial behavior variances of employees in social security system in the Northeast Thailand were from causal factors ($R^2=0.913$). Financial self-efficacy had the most impact to financial behavior ($\beta = 0.74$) followed by objective financial literacy ($\beta = 0.14$) and subjective financial literacy ($\beta = 0.14$). The results suggest that it is necessary to promote financial literacy and financial self-efficacy to employees. When they gain more knowledge, they may have desirable financial behavior.

Keywords : Financial literacy, Financial self-efficacy, Financial behavior

บทนำ

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มีปัญหาทางการเงินในระดับบุคคลและครัวเรือนมาอย่างยาวนาน ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงขาดความเข้าใจในการจัดการการเงินส่วนบุคคล มีการใช้จ่ายหรือก่อหนี้สินเกินตัว ขาดวินัยทางการเงิน รวมทั้งไม่มีความสามารถเพียงพอในการจัดการทางการเงินได้อย่างมีเหตุผลหรือเกิดอรรถประโยชน์สูงสุด สะท้อนให้เห็นถึงการมีพฤติกรรมทางการเงินที่เป็นปัญหาของประชาชน และปัญหายังเพิ่มมากขึ้น จากการศึกษาของ โสมรัตน์ จันทรัตน์, อัจฉนา ลำคำ, กฤษณ์เลิศ สัมพันธ์รักษ์, และภูมิใจ ตั้งสวัสดิรัตน์ (2560) พบว่า หนี้ครัวเรือนของประชาชนไทยอยู่ในระดับสูง พฤติกรรมการเป็นหนี้ของคนไทยที่เป็นหนี้เร็วขึ้นตั้งแต่อายุน้อย และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging societies) ซึ่งในปี พ.ศ.2560 ประเทศไทยมีอัตราส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งหมดถึงร้อยละ 15.45 และคาดการณ์ว่าจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

โดยสมบูรณ์ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า ในปี พ.ศ.2573 คาดว่าจะมีผู้สูงอายุถึง ร้อยละ 25 และอาจทำให้ประชากรวัยแรงงานต่อผู้สูงอายุมีเพียง 2 ต่อ 1 คนเท่านั้น ซึ่งอาจนำไปสู่การเผชิญปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และส่งผลต่อการที่รัฐบาลต้องจัดระบบสวัสดิการเพื่อสนับสนุนการดำรงชีวิตของประชาชน โดยแนวทางหนึ่งในการลดปัญหาดังกล่าวคือ การส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลที่ดี ทั้งด้านการจัดการเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย และการวางแผนการเงินในอนาคต จึงจะทำให้ประชาชนสามารถเผชิญกับปัญหาทางการเงินและมีความมั่นคงทางการเงิน ทั้งนี้ปัญหาทางการเงินของประชาชนอาจเกิดจากการขาดความรู้ทางการเงิน ขาดการจัดการทางการเงิน รวมถึงการมีพฤติกรรมทางการเงินที่ไม่เหมาะสมทำให้เกิดปัญหาทางการเงินทั้งในปัจจุบันและส่งผลต่อไปในอนาคต ทั้งในระดับบุคคลและครอบครัวด้วย การมีพฤติกรรมทางการเงินที่ดี จะช่วยลดปัญหาด้านการเงินในระดับบุคคลและครัวเรือนได้ Dew and Xiao (2011) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมทางการเงินที่ดีหมายถึง การรู้จักวางแผนและจัดการทางการเงินทั้งด้านการใช้จ่ายเงิน การเก็บออมและลงทุน และการมีเงินสำรองเพื่อป้องกันความเสี่ยงเป็นการสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัว ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมทางการเงินที่ดีประกอบด้วย การมีความรู้ การมีทักษะ และ การมีความเชื่อมั่นในตนเองทางด้านการเงินอย่างเพียงพอ ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการมีพฤติกรรมทางการเงินที่ดีได้

จากประเด็นด้านพฤติกรรมทางการเงินดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงปัจจัยที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเงินส่วนบุคคล โดยได้ศึกษาถึงอิทธิพลของความรอบรู้ทางการเงิน และการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน ที่มีต่อพฤติกรรมทางการเงินของผู้มีงานทำ โดยทำการศึกษาเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เนื่องจากตามสถิติด้านประชากรรายภาคในปี พ.ศ.2559 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติชี้ให้เห็นว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภูมิภาคที่มีสัดส่วนคนจนมากที่สุด มีรายได้ต่อครัวเรือนน้อยและมีปัญหาหนี้สินค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ ในประเทศไทย ซึ่งการวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่ออธิบายอิทธิพลของปัจจัยเหตุที่สำคัญคือ ความรอบรู้ทางการเงิน และการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน ที่มีต่อพฤติกรรมทางการเงินของผู้มีงานทำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความรอบรู้ทางการเงิน (Financial literacy) ทั้งความรอบรู้ทางการเงินเชิงปรนัย (Objective financial literacy) และความรอบรู้ทางการเงินเชิงอัตนัย (Subjective financial literacy) ที่มีต่อพฤติกรรมทางการเงิน (Financial behavior) ของผู้มีงานทำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน (Financial self-efficacy) ที่มีผลต่อพฤติกรรมทางการเงิน (Financial behavior) ของผู้มีงานทำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย

การพัฒนาสมมติฐาน

Huston (2010) กล่าวว่า ความรอบรู้ทางการเงิน (Financial literacy) หมายถึง การมีความรู้และทักษะในการเลือกใช้ข้อมูลให้เหมาะสมกับปัญหาทางการเงินที่เผชิญ Tang and Baker (2016) กล่าวว่า ความรอบรู้ทางการเงินนั้นมี 2 ลักษณะคือ ความรอบรู้ทางการเงินด้านปรนัย (Objective financial literacy) ซึ่งหมายถึง การมีความรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อแก้ปัญหาทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วย พื้นฐานความรู้ทางการเงิน การกู้ยืม การออมและการลงทุน และการป้องกันความเสี่ยง ความรอบรู้ทางการเงินด้านอัตนัย (Subjective financial literacy) ซึ่งหมายถึง ความมั่นใจในความรอบรู้ทางการเงินของตนเอง ความรอบรู้ทางการเงินมีผลต่อการมีพฤติกรรมทางการเงินที่ดีของบุคคล Van, Lusardi, and Alessie (2011) พบว่า ความรอบรู้ทางการเงินมีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการลงทุนในตลาดการเงินและวางแผนทางการเงินของบุคคล จึงเป็นที่มาของสมมติฐานที่ 1 และสมมติฐานที่ 2

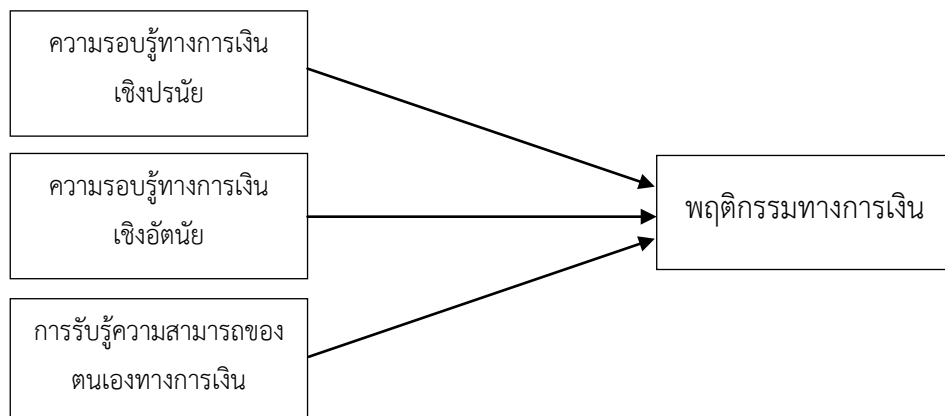
H1 : ความรอบรู้ทางการเงินเชิงปรนัย มีอิทธิพลทางตรงต่อ พฤติกรรมทางการเงิน

H2 : ความรอบรู้ทางการเงินเชิงอัตนัย มีอิทธิพลทางตรงต่อ พฤติกรรมทางการเงิน

การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเงิน (Financial self - efficacy) ถูกพัฒนาขึ้นจากทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy theories) เพื่อช่วยให้สามารถวัดความสำเร็จของการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล Lown (2011) ได้ทำการศึกษาเพื่อพัฒนาสเกลในการวัดการรับรู้ความสามารถทางการเงินของตนเองขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการวัดการรับรู้ความสามารถทางการเงินของผู้บริโภค Farrell, Fry, and Rise (2016) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมที่พึงปรารถนา (การลงทุน การออมเงิน) และมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา (การกู้ยืม การใช้บัตรเครดิต) ในกลุ่มสตรีชาวออสเตรเลียจึงเป็นที่มาของสมมติฐานที่ 3

H3 : การรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการเงิน

กรอบแนวคิด

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้มีงานทำซึ่งเป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมตามมาตรา 33 (ภาคบังคับ) ของสำนักงานประกันสังคม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จากข้อมูลปี 2559 จำนวน 901,334 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ตัวอย่างจาก 8 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเลือกจังหวัดโดยการสุ่ม จากนั้นเก็บข้อมูลจากตัวอย่างผู้มีงานทำ ซึ่งเป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมตามมาตรา 33 (ภาคบังคับ) ของสำนักงานประกันสังคมจำนวน 550 ตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างโดยการแบบเทียบสัดส่วนของประชากร (Proportional Stratified Sampling) ได้จำนวนตัวอย่างดังนี้ จังหวัดนครราชสีมา 231 ตัวอย่าง จังหวัดชัยภูมิ 28 ตัวอย่าง จังหวัดขอนแก่น 126 ตัวอย่าง จังหวัดสุรินทร์ 36 ตัวอย่าง จังหวัดบุรีรัมย์ 40 ตัวอย่าง จังหวัดร้อยเอ็ด 30 ตัวอย่าง จังหวัดมหาสารคาม 33 ตัวอย่าง จังหวัดกาฬสินธุ์ 26 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 550 ตัวอย่าง ซึ่งได้รับข้อมูลตอบกลับจำนวน 512 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและแบบวัดความรู้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้พัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 5 ตอนประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่าง เป็นคำถามแบบเลือกตอบจำนวน 9 ข้อ และคำถามปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ ตอนที่ 2 การวัดความรู้ด้านการเงินเชิงปรนัยและความรอบรู้ทางการเงินเชิงอัตนัย การวัดความรู้เชิงปรนัย ใช้แบบวัดความรู้ทางการเงินและการประยุกต์ใช้ เพื่อวัดความรู้เชิงปรนัยแบ่งเป็น 4 หมวด หมวดละ 4 ข้อ รวมทั้งสิ้น 16 ข้อ ซึ่งพัฒนาจากแนวคิดของ Huston (2010) ค่าคะแนนในแต่ละหมวดมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 4 โดย 0 หมายถึงระดับความรู้น้อยที่สุด 1 หมายถึง ระดับความรู้น้อย 2 หมายถึงระดับความรู้ปานกลาง 3 หมายถึงระดับความรู้มาก 4 หมายถึงระดับความรู้มากที่สุด และการวัดความรู้เชิงอัตนัยใช้แบบวัดระดับความรู้เชิงอัตนัย ซึ่งเป็นการวัดความเชื่อมั่นในความรู้ทางการเงินทั้ง 4 ด้าน โดยใช้มาตรวัด 5 ระดับ พัฒนาจากแนวคิดของ Van et al. (2011) จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าคะแนน 1 หมายถึงระดับความเชื่อมั่นในความรู้ที่น้อยที่สุดไปถึงค่าคะแนน 5 หมายถึง ระดับความเชื่อมั่นในความรู้มากที่สุด ตอนที่ 3 การวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน เป็น ข้อคำถามมาตรวัด 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ ประยุกต์ข้อคำถามจากแนวคิดของ Lown (2011) โดยเรียงลำดับจากค่าคะแนน 1 หมายถึงระดับการรับรู้ความสามารถที่น้อยที่สุดไปถึงค่าคะแนน 5 หมายถึงระดับการรับรู้ความสามารถมากที่สุด ตอนที่ 4 การวัดพฤติกรรมทางการเงิน เป็นข้อคำถามมาตรวัด 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ ซึ่ง

ประยุกต์ข้อคำถามจากแนวคิดของ Dew and Xiao (2011) โดยเรียงลำดับจากค่าคะแนน 1 หมายถึงระดับการปฏิบัติงานน้อยที่สุดไปถึงค่าคะแนน 5 หมายถึงระดับการปฏิบัติมากที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถามดังนี้ การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเนื้อหา และโครงสร้างแบบสอบถาม จากนั้นได้ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และทำการทดสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (Reliability Analysis) โดยทำการนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 50 ชุด และทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หรือความสอดคล้องภายใน ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยดูค่า Cronbach's Alpha Coefficient มีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งผลการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือพบว่า มีค่า Cronbach's Alpha Coefficient อยู่ระหว่าง 0.71 – 0.95 จึงนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากตัวอย่างผู้มีงานทำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผู้วิจัยทำการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง และการส่งไปรษณีย์ รวมถึงการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ได้รับแบบสอบถามตอบกลับ จำนวน 512 ตัวอย่างระยะเวลาในการเก็บข้อมูลคือ ระหว่างเดือน เมษายน ถึง มิถุนายน พ.ศ.2562

สถิติที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมานในการหาอิทธิพลของความรอบรู้ทางการเงินเชิงปรนัย ความรอบรู้ทางการเงินเชิงอัตนัย และการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน ต่อพฤติกรรมทางการเงิน โดยการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรความรู้ทางการเงินเชิงปรนัย (OFL) ความรอบรู้ทางการเงินเชิงอัตนัย (SFL) และการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน (FSE) ที่มีต่อพฤติกรรมทางการเงิน (FB)

ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างพบว่า ตัวอย่างผู้มีงานทำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.2 อายุอยู่ระหว่าง 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.8 แต่งงานหรือมีครอบครัวแล้ว คิดเป็นร้อยละ 48.6 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 41.6 ทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรม ร้อยละ 42.4 อายุการทำงานสูงสุดคือ 41 ปี ต่ำสุดคือ 1 ปี โดยส่วนใหญ่จะมี

รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท มีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท มีหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท

ความรู้ทางการเงินเชิงปรัญจากการทดสอบความรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้ทางด้านการเงินโดยใช้แบบทดสอบซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน แต่ละด้านมีคะแนนเต็ม 4 คะแนน สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านป้องกันความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ย 3.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.95 ด้านพื้นฐานความรู้ทางการเงินมีค่าเฉลี่ย 2.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.97 การกู้ยืมมีค่าเฉลี่ย 2.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.01 และการออมและการลงทุนมีค่าเฉลี่ย 2.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.08 ความรู้ทางการเงินเชิงอัตนัยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านพื้นฐานความรู้ทางการเงินมีค่าเฉลี่ย 2.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 การกู้ยืมมีค่าเฉลี่ย 2.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.93 การออมและการลงทุนมีค่าเฉลี่ย 2.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86 และการป้องกันความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ย 2.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88 การรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน มีค่าเฉลี่ย 3.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 โดยกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถของตนเองมากเป็นอันดับหนึ่งคือเรื่อง เมื่อกู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายในกรณีฉุกเฉินแล้วเชื่อมั่นว่าจะชำระคืนได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย 3.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.97 ถัดไปคือเรื่อง มีความมั่นใจว่าจะสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้ไม่ว่าจะยากเย็นเพียงใด มีค่าเฉลี่ย 3.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.99 และเรื่องที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำสุดคือ เชื่อมั่นว่ามีความเคร่งครัดในการปฏิบัติตามแผนการใช้จ่ายเงินที่ได้กำหนดไว้มีค่าเฉลี่ย 3.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.96 ส่วนด้านพฤติกรรมทางการเงิน พบว่า ระดับการปฏิบัติสูงสุดคือพฤติกรรมด้านการจัดการหนี้สินมีค่าเฉลี่ย 3.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.90 อันดับที่ 2 คือด้านการจัดการเงินสด มีค่าเฉลี่ย 3.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.85 อันดับที่ 3 คือ ด้านการออมและการลงทุนมีค่าเฉลี่ย 3.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89 และอันดับสุดท้ายคือด้านการป้องกันความเสี่ยงทางการเงินมีค่าเฉลี่ย 2.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.96

การทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเพื่อหาระดับอิทธิพลของความรู้ทางการเงินเชิงปรัญ ความรู้ทางการเงินเชิงอัตนัย การรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน ต่อพฤติกรรมทางการเงิน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยความรู้ทางการเงินเชิงปรัญ (OFL) พบว่าปัจจัยความรู้ทางการเงินเชิงปรัญ (OFL) ที่วัดด้วยความรู้ทางการเงินเชิงปรัญด้านพื้นฐานทางการเงิน (OFL1) ด้านการกู้ยืม (OFL2) ด้านการออมและการลงทุน (OFL3) และด้านการป้องกันความเสี่ยง (OFL4) มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง $\chi^2 = 5.86$, $df=2$, $p = 0.053$, $CFI = 0.98$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.97$, $RMSEA = 0.06$, $SRMR = 0.02$ น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าระหว่าง 0.52 - 0.60 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยความรู้ทางการเงินเชิงอัตนัย (SFL) พบว่า ปัจจัยความรู้ทางการเงินเชิงอัตนัย (SFL) ที่วัดด้วยความรู้ทางการเงินเชิงอัตนัยด้านพื้นฐานทางการเงิน (SFL1) ด้านการกู้ยืม (SFL2) ด้านการออมและการลงทุน (SFL3) และด้านการป้องกันความเสี่ยง (SFL4) มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง $\chi^2 = 0.89$, $df = 1$, $p = 0.34$, $CFI = 1.00$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.99$, $RMSEA = 0.00$, $SRMR = 0.004$ น้ำหนักองค์ประกอบ มาตรฐานของตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าระหว่าง 0.63 - 0.73 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน (FSE) พบว่า ปัจจัยการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน (FSE) ที่วัดด้วยการรับรู้ความสามารถทำตามเป้าหมายทางการเงินได้ (FSE1) การรับรู้ถึงความเคร่งครัดในการใช้จ่ายเงินตามแผน (FSE2) การรับรู้ว่ามีสามารถในการแก้ปัญหาทางการเงินได้ (FSE3) การรับรู้ว่าจะสามารถจ่ายเงินกู้ได้ตามเงื่อนไขสัญญา (FSE4) การรับรู้ว่าจะแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้ (FSE5) การรับรู้ว่าจะจัดการลงทุนทางการเงินได้ (FSE6) และ การรับรู้ว่าจะสามารถหารายได้เพิ่มในยามจำเป็น (FSE7) มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง $\chi^2 = 7.45$, $df = 4$, $p = 0.11$, $CFI = 0.99$, $GFI = 0.96$, $AGFI = 0.97$, $RMSEA = 0.041$, $SRMR = 0.010$ น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าระหว่าง 0.65-0.90 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยพฤติกรรมทางการเงิน (FB) พบว่า ปัจจัยพฤติกรรมทางการเงิน (FB) ที่วัดด้วยพฤติกรรมทางการเงินด้านการออมและการลงทุน (FB1) ด้านการป้องกันความเสี่ยง (FB2) ด้านการจัดการเงินสด (FB3) และด้านการจัดการหนี้สิน (FB4) มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง $\chi^2 = 3.44$, $df=1$, $p = 0.06$, $CFI = 0.99$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.97$, $RMSEA = 0.069$, $SRMR = 0.009$ น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าระหว่าง 0.58 -0.88 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า

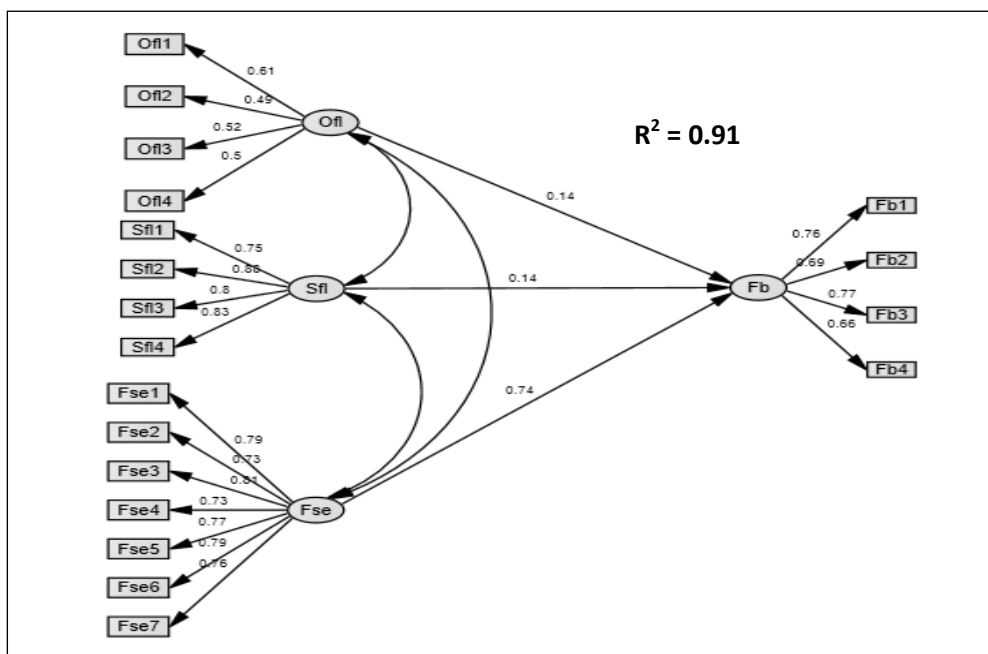
ผลการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรความรู้ทางการเงินเชิงปรนัย ความรอบรู้ทางการเงินเชิงอัตนัย และการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงินของผู้มีงานทำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมทางการเงินของผู้มีงานทำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยได้ร้อยละ 91.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน ($\beta = 0.74$) ความรอบรู้ทางการเงินเชิงอัตนัย ($\beta = 0.14$) ความรอบรู้ทางการเงินเชิงปรนัย ($\beta = 0.14$) ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลพบว่า โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมทางการเงินของผู้มีงานทำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยมีความสอดคล้องกลมกลืน

กับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง $\chi^2 = 123.26$, $df = 98$, $p\text{-value} = 0.04$, $\chi^2/df = 1.26$, $GFI = 0.97$, $AGFI = 0.95$, $CFI = 0.99$, $RMSEA = 0.02$, $SRMR = 0.02$ ดังแสดงในตารางที่ 1 และรูปที่ 2

ตารางที่ 1 สัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน และค่า P

ปัจจัยเหตุ → ผล	สัมประสิทธิ์อิทธิพล มาตรฐาน	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	ค่า P
OFL → FB	0.14*	0.09	0.03
SFL → FB	0.14*	0.06	0.02
FSE → FB	0.74**	0.06	***

$R^2 = 91.3\%$ * $p < 0.05$ ** $p < 0.01$

รูปที่ 2 รูปแบบพฤติกรรมทางการเงินของผู้มีงานทำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย

การอภิปรายผลและสรุป

พฤติกรรมทางการเงินที่ดีของบุคคลนั้นเกิดจากการมีความรอบรู้ทางการเงิน และการมีความเชื่อมั่นในตนเองทางการเงินที่เหมาะสม พฤติกรรมทางการเงินที่ดีเช่นการเก็บออม การใช้จ่ายอย่างพอเหมาะ และการวางแผนทางการเงินที่ดี จะช่วยลดปัญหาด้านการเงินทั้งในระดับบุคคลและในระดับครัวเรือนได้ จากการศึกษาเชิงประจักษ์พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีพฤติกรรมทางการเงินที่ดีของผู้มีงานทำมากเป็นอันดับ 1 คือการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงินซึ่งสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ Farrell et al. (2016) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมทางการเงินที่พึงปรารถนาของสตรีชาวออสเตรเลีย สอดคล้องกับ ปิยดา สมบัติวัฒนา (2554)

ซึ่งพบว่าพฤติกรรมการออมของบุคคลได้รับอิทธิพลทางตรงจากความตั้งใจที่จะออม โดยการรับรู้ความสามารถของตนในการออมส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการออมของคนในวัยทำงานตอนต้นในกรุงเทพฯ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า ความรอบรู้ทางการเงินเชิงอัตนัยซึ่งหมายถึงความมั่นใจในความรู้ทางการเงินของตนเอง และความรอบรู้ทางการเงินเชิงปรนัยซึ่งหมายถึงการมีความรู้และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางการเงิน มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมทางการเงินที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ Tang and Baker (2016) พบว่า ความรู้ทางการเงินทั้งที่เป็นปรนัยและอัตนัย มีอิทธิพลทางตรงกับพฤติกรรมการเงินในด้านการออม การลงทุน และการออมเพื่ออนาคต Lusardi and Tufano (2009) พบว่าความรอบรู้ทางการเงินในด้านการจัดการหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริหารจัดการหนี้สินและลดปัญหาเกี่ยวกับการมีหนี้สินมากเกินไป อย่างไรก็ตามผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับ อรุณี นุสสิทธิ์ (2557) ซึ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเพียงพอจากการออมเพื่อเตรียมเกษียณพบว่าความรู้ทางการเงินเชิงปรนัยไม่มีอิทธิพลกับพฤติกรรมการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะการวิจัยครั้งนี้วัดความรอบรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการเงินในหลายด้านไม่เฉพาะด้านการออมจึงทำให้พบว่า ความรอบรู้ทางการเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเงินของผู้มีงานทำ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การที่บุคคลมีความรอบรู้ทางการเงินที่ดี จะส่งผลต่อการมีพฤติกรรมการเงินที่เหมาะสมด้วย จึงควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความรอบรู้ทางการเงิน ในรูปแบบหลักสูตรการเรียนการสอนในทุกช่วงวัย ให้ความรู้ด้านการเงินให้กับพนักงานในสถานประกอบการ หรือการให้ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ หน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการควรมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความรอบรู้ทางการเงินให้กับประชาชน ส่วนประชาชนควรให้ความสำคัญกับการแสวงหาความรู้ทางการเงินให้กับตนเอง เพื่อเป็นแนวทางสู่การมีพฤติกรรมการเงินที่ดี และจากผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเงิน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองจะมีผลต่อความคิดความรู้สึกและแรงจูงใจ รวมไปถึงพฤติกรรมด้วย ซึ่งความเชื่อมั่นนี้อาจเกิดขึ้นจากครอบครัว บุคคลรอบข้างหรืออาจเกิดจากการเสาะหาและเปิดรับข้อมูลของบุคคล ดังนั้นครอบครัว สถาบันการศึกษา รวมถึงสถาบันทางสังคม มีความสำคัญในการทำให้บุคคลเกิดความเชื่อมั่นในการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเงิน และบุคคลก็ควรเป็นผู้เฝ้ารู้และการเปิดรับข้อมูล เพื่อทำให้เกิดแรงจูงใจไปสู่พฤติกรรมการเงินที่ดีต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากกลุ่มผู้มีงานทำที่อยู่ในระบบประกันสังคมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนมาก และมีความหลากหลายทั้งในด้านอาชีพ ช่วงอายุ ระดับรายได้ทำให้ลักษณะทางประชากรศาสตร์ และข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันมาก ดังนั้นเพื่อให้ผลการศึกษานำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมการเงินที่ดี ในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรศึกษาในตัวอย่างที่มี

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ใกล้เคียงกันเช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้มีงานทำวัยใกล้เกษียณอายุ กลุ่มแรงงานนอกระบบ กลุ่มวัยทำงานตอนต้น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ปิยดา สมบัติวัฒนา. (2554). *แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยควบคุมพฤติกรรมกรรมการออมของบุคคลช่วงว่างรากฐานการทำงานตอนต้นในเขตเมืองหลวง*. (วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- โสมาตรมี จันทรัตน์, อัจฉนา ลำซ้ำ, กฤษฎ์เลิศ สัมพันธรักษ์, และภูมิใจ ตั้งสวัสดิ์รัตน์. (2560). มุมมองใหม่หนี้ครัวเรือนไทย ผ่าน Big data ของเครดิตบูโร. สืบค้น 21 ตุลาคม 2561, จาก https://www.pier.or.th/?post_type=abridged&p=4497
- อรุณี นุสสิทธิ์. (2557). ปัจจัยอธิบายความเพียงพอจากการออมเพื่อการเตรียมเกษียณของผู้มีงานทำในประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี*, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 37(114), 39-52.
- Dew, J., & Xiao, J. J. (2011). The financial management behavior scale: Development and validation. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 22(1), 43-59.
- Farrell, L., Fry, T., & Rise, L. (2016). The significance of financial self-efficacy in explaining women's personal finance behavior. *Journal of Economic Psychology*, 54, 85-99.
- Huston, S. J. (2010). Measuring financial literacy. *The Journal of Consumer Affairs*, 44, 296-316.
- Lown, Jean. (2011). Development and validation of a financial self-efficacy scale, *Journal of Financial Counseling and Planning*, 22(2), 54-63. Retrieved October 3, 2019, from <http://ssrn.com/abstract=2006665>
- Lusardi, A., & Tufano, P. (2009). *Debt literacy, financial experiences, and over indebtedness*, NBER Working Paper n.14808.
- Tang, N., & Baker, A. (2016). Self-esteem, financial knowledge and financial behavior, *Journal of Economic Psychology*, 54, 164-176.
- Van Rooij, M., Lusardi, A., & Alessie. (2011). *Financial literacy, retirement planning and household wealth*. NBER Working Paper n.17339.

ปัญหาขอบเขตการใช้สิทธิเสรีภาพการชุมนุมสาธารณะ
และการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองในการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ
ตามบทบัญญัติกฎหมายของประเทศไทย

PROBLEM OF SCOPE IN EXERCISING RIGHTS AND LIBERTY IN PUBLIC DEMONSTRATIONS
AND THE EXERCISE OF ADMINISTRATIVE AUTHORITY IN THE PROTECTION
OF THE INTERESTS OF THE PUBLIC BY LEGAL PROVISIONS IN THAILAND

ญาณวัฒน์ พลอยเทศ*

Yannavat Ploytes

(Received : May 1, 2019 ; Revised : January 29, 2020 ; Accepted : February 3, 2020)

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ ของประเทศไทยและของต่างประเทศในสามประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 ขอบเขตการใช้สิทธิเสรีภาพการชุมนุมสาธารณะเป็นการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ เป็นไปตามหลักนิติรัฐ หลักเสรีภาพเป็นหลักทั่วไปการจำกัดเสรีภาพ ประเด็นที่ 2 การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองตามกฎหมาย และ ประเด็นที่ 3 อำนาจศาล ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพการชุมนุมสาธารณะและการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายปกครองเพื่อการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ผลการวิจัยพบว่า 1) กฎหมายการชุมนุมสาธารณะของต่างประเทศเช่น ประเทศเยอรมนี ประเทศฝรั่งเศส มีสอดคล้องกับ หลักนิติรัฐ หลักเสรีภาพทั่วไปการจำกัดเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น โดยใช้หลักการแจ้งล่วงหน้า กฎหมายมีการแบ่งลักษณะ การชุมนุม และการเดินขบวน และมีการจัดแบ่งประเภทการชุมนุม ส่วนกฎหมายของประเทศไทยได้นำหลักการแจ้งล่วงหน้ามาใช้ในกฎหมาย 2) ในการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองตามกฎหมายของต่างประเทศ ฝ่ายปกครองไม่มีอำนาจในการพิจารณาการอนุญาตการชุมนุม ส่วนกฎหมายของเขตปกครองพิเศษฮ่องกง และของประเทศไทย ฝ่ายปกครองมีอำนาจในการพิจารณาการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการชุมนุม การไม่แจ้งล่วงหน้าให้ฝ่ายปกครองทราบ ผู้ชุมนุมจะมีความผิดตามกฎหมายการชุมนุมสาธารณะและฝ่ายปกครองมีอำนาจในการดำเนินคดีได้ตามกฎหมาย 3) อำนาจศาล ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพการชุมนุมสาธารณะ และการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายปกครองเพื่อการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ตามกฎหมายของประเทศไทย ประเทศเยอรมนี ซึ่งเป็นระบบศาลคู่ เป็นอำนาจของ

* นักศึกษาหลักสูตรปริญญาเอก มหาวิทยาลัยรามคำแหง และ คณบดีคณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยเซนต์อิสร้าบางกอก,
e-mail : Top_Yannawat@southeast.ac.th

ศาลปกครองเพราะถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง ที่มีผลกระทบต่อเสรีภาพ ส่วนประเทศอังกฤษและประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นระบบศาลเดียวจึงเป็นอำนาจศาลยุติธรรมแต่มีคำพิพากษาของศาลนำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปกครองมาใช้ ข้อเสนอแนะ รัฐควรใช้ หลักการแจ้งล่วงหน้าโดยปราศจากเงื่อนไข ในการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายปกครอง เว้นแต่การชุมนุมสาธารณะที่มีการกระทำผิดกฎหมายอื่นที่รุนแรงฝ่ายปกครองย่อมสามารถดำเนินการได้ในทันที เพื่อเป็นการสนับสนุนการใช้เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะและคุ้มครองประโยชน์สาธารณะให้สอดคล้องกับหลักการของหลายประเทศและอำนาจศาลในกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ ควรเป็นของศาลยุติธรรมเพื่อให้สอดคล้องกับระบบศาลของประเทศ

คำสำคัญ : เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะ การใช้อำนาจฝ่ายปกครอง เขตอำนาจศาล

ABSTRACT

This research is qualitative research study on public assembly law of Thailand and foreign countries in three issues. The first issue is the scope of the use of freedom of public assembly is a peaceful and unarmed assembly in accordance with the rule of law and the principle of freedom which is a general rule, limiting freedom. The second issue is the use of administrative power by the law. The third issue is the power of the court to protect the rights, liberties, public assembly and the examination of the use of administrative power for the protection of public interests. The results of the research are as follows. 1) Public assembly law of foreign countries such as Germany and France is consistent with the rule of law, the principle of general liberty; restriction of liberty is an exception by using advance notice principles. The law of those countries has divided the type of rallies and demonstrations, and there is a classification of assembly. For the laws of Thailand, the principles of advance notification are also used. 2) In exercising the power of the administrative department according to foreign laws, the administrative department does not have the power to consider the assembly authorization. Regarding the laws of Hong Kong Special Administrative Region and Thailand, the government has the power to determine whether to allow or not to allow a rally. Not giving advance notice to the administrative department if illegal under the law of public assembly and the administrative department has the power to prosecute according to the law. 3) The jurisdiction of the courts for the protection of rights, liberties, public assembly

and the examination of the use of administrative powers for the protection of public interests according to the law of France and Germany are a dual court system. It is the power of the administrative court because it is considered an administrative order having an impact on freedom. In England and the United States, it is the single court system therefore the jurisdiction of the Court of Justice, but a verdict of the Court has been adopted regarding administrative rules. The findings of this research suggested that the government should use the principle of advance notice without conditions in the exercise of discretion of the administrators. If the public assembly has violated, the administrative department can enforce the law immediately. Thus, the use of freedom of public assembly and protect public interest are supported similar to the principles of many countries and the jurisdiction of the law of the public assembly should belong to the court of justice in accordance with the national court system.

Keywords : Freedom of public assembly, Administrative power, Jurisdiction

บทนำ

การชุมนุมสาธารณะถือเป็นสิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (มาตรา 44 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลอื่น) ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยมีการชุมนุมสาธารณะเกิดขึ้นหลายครั้งจากเหตุผลที่ต่างกัน แต่การชุมนุมสาธารณะในบางครั้งจะนำไปสู่การชุมนุมที่เกินขอบเขตมิการใช้ความรุนแรงและมีการกระทำผิดกฎหมายส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของราชการ ของประชาชน รัฐจึงนำกฎหมายที่มีอยู่ ในขณะนั้นเช่น กฎหมายอาญา กฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคง มาบังคับใช้เพื่อการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้กฎหมายดังกล่าวมิได้มีวัตถุประสงค์ในการชุมนุมสาธารณะจนทำให้เกิดประเด็น ข้อโต้แย้งทางกฎหมาย แม้ในเวลาต่อมาจะมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ.2558 และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2558) ปัญหาทางกฎหมายยังคงมีอยู่ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับขอบเขตการใช้เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะ ปัญหาการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองในการให้ความคุ้มครองประโยชน์สาธารณะและปัญหาอำนาจศาลที่เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ

จากการศึกษาเกี่ยวกับหลักเสรีภาพ โดย John Bordley Rawls กล่าวว่า หลักเสรีภาพ หมายถึง หลักการที่ว่าปัจเจกบุคคล ทุกคนต้องมีเสรีภาพอย่างสมบูรณ์ และมีอย่างเท่าเทียมกัน ได้แก่ การมีเสรีภาพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ เช่น เสรีภาพทางการเมือง เสรีภาพในการพูด และการรวมกลุ่ม (Wikisource, 1989) และให้นำเสรีภาพไปกำหนดไว้ในระบบเพื่อให้ครอบคลุมเท่าที่จะเป็นไปได้ เป็นการให้เสรีภาพขั้นพื้นฐาน จากหลักดังกล่าวมานี้ หลักเสรีภาพเป็นหลักทั่วไป การจำกัดถือเป็นข้อยกเว้น ฝ่ายปกครองไม่มีสิทธิในการจำกัดเสรีภาพ แต่จำกัดได้เมื่อมีความจำเป็นเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อส่วนร่วม (จันทจิรา เอี่ยมมยุรา, 2553) โดยหลักการใช้เสรีภาพมีดังนี้ ต้องไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นเพราะแต่ละบุคคลก็ย่อมมีขอบเขตสิทธิและเสรีภาพของตน และอาจจะใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้ ตราบเท่าที่การใช้สิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ไปละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อกฎหมาย โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญ ในฐานะเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศอันเกิดจากเจตจำนงของประชาชนร่วมกัน ต้องไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน การใช้สิทธิเสรีภาพที่มีอยู่ ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้ใช้โดยไร้ขอบเขตจำกัดตราบใดที่ยังคงมีสังคม มีรัฐ มีกติกา การใช้สิทธิและเสรีภาพของตนต้องเป็นไปตามที่กฎหมายรับรองคุ้มครองไว้ และใช้สิทธิและเสรีภาพนั้นภายในขอบเขตตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด (บรรเจิด สิงคะนติ, 2559) จากการศึกษาเอกสารของกฎหมายต่างประเทศ เช่น ประเทศเยอรมนี ประเทศอังกฤษ ประเทศฝรั่งเศส มีขอบเขต การชุมนุมสาธารณะ มีรูปแบบ เงื่อนไข และข้อจำกัด ที่เหมือนกัน โดยใช้หลักการเสรีภาพเป็นหลักทั่วไป การจำกัดเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น ซึ่งการใช้เสรีภาพของประชาชนสามารถกระทำได้โดยหลักแจ้งให้รัฐทราบ การจำกัดเป็นข้อยกเว้น ซึ่งรัฐจะตรากฎหมายเพื่อเป็นการจำกัดสิทธิของผู้ชุมนุมมิได้ โดยหลักดังกล่าว ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศสหรัฐอเมริกา มีคำพิพากษาศาลสูง วางหลักเกณฑ์การชุมนุมสาธารณะไว้ เช่น หลักการพิจารณาเนื้อหากฎหมายที่เป็นข้อห้าม มีหลักการสำคัญ คือหลักข้อกำหนดการชุมนุมต้องไม่มากเกินไปจนความจำเป็น (Over Breadth Doctrine) หลักข้อกำหนดการชุมนุมต้องมีความชัดเจน (Void /Vagueness Doctrine) หมายถึง กฎเกณฑ์นั้น จะต้องไม่คลุมเครือ กล่าวคือ ประชาชนได้รับการแจ้งล่วงหน้าในการบังคับใช้กฎหมายนั้น และต้องได้รับการกระบวนการพิจารณาคำร้องหรือคำขอและ กระบวนการพิจารณาชั้นศาลอย่างเสมอภาค และเป็นธรรม และหลักเกี่ยวกับการปราศรัย ต้องมีความเสมอภาค ส่วนเขตปกครองพิเศษฮ่องกง มีหลักการที่แตกต่างกัน โดยการชุมนุมต้องแจ้งให้รัฐทราบและต้องได้รับการอนุญาตจึงจะสามารถชุมนุมได้ และปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือ เขตอำนาจศาลกรณีการชุมนุมสาธารณะของประเทศไทย ก่อนมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ และภายหลังมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ อำนาจศาลในการพิจารณาคดีการชุมนุมสาธารณะมีความแตกต่างกัน ซึ่งเดิมเป็นอำนาจของศาลปกครอง เมื่อมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะอำนาจศาลในการพิจารณาเป็นอำนาจของศาลยุติธรรม โดยงานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา หลักการ แนวคิด และทฤษฎี เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพการชุมนุมสาธารณะ เพื่อศึกษาการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองในการให้ความคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ และเพื่อศึกษา อำนาจศาล ในการให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

การประชุมสมัชชาและตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายปกครอง ทั้งนี้เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายการประชุมสมัชชาของประเทศไทย จากปัญหาของกฎหมายการประชุมสมัชชาที่กล่าวถึงจึงเป็นความสำคัญของการทำวิจัยฉบับนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วย การค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) ตำรา หนังสือบทความวิชาการทั้งของต่างประเทศและในประเทศ เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายมหาชน ตุลาการศาลปกครอง ผู้พิพากษาศาลยุติธรรม และนักวิชาการ จำนวน 12 คน การสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นข้าราชการตำรวจ ผู้ปฏิบัติงานจำนวน 10 คน และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured interview) เป็นประชาชนทั่วไป

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัย กฎหมายการประชุมสมัชชาของต่างประเทศ

ประเด็นที่ 1 ขอบเขตการใช้เสรีภาพการประชุมสมัชชาเป็นการชุมนุมโดยสงบ และปราศจากอาวุธ ตามหลักนิติรัฐ หลักเสรีภาพเป็นหลักทั่วไปการจำกัดเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น พบว่าประเทศเยอรมนี มีขอบเขตการใช้เสรีภาพการประชุมสมัชชาสอดคล้องกับหลักนิติรัฐ เป็นการสนับสนุน หลักเสรีภาพเป็นหลักทั่วไป การจำกัดเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น การใช้เสรีภาพการประชุมใช้หลักแจ้งล่วงหน้า ก่อนเริ่มการประชุม 48 ชั่วโมง จัดแบ่งลักษณะการประชุมเป็นสองประเภท คือการประชุมและการเดินขบวน ในส่วนของการชุมนุมแบ่งเป็น การชุมนุมในพื้นที่จำกัดไม่ต้องแจ้งให้รัฐทราบล่วงหน้า ส่วนการประชุมในพื้นที่เปิดโล่ง การชุมนุมประเภทนี้ต้องมีผู้จัดการชุมนุม และผู้จัดการชุมนุมต้องแจ้งการประชุม กฎหมายไม่มีการจำกัดเสรีภาพการประชุมในส่วนที่เป็นสาระสำคัญแห่งสิทธิ แต่มีการกำหนดขอบเขตในเรื่อง ข้อจำกัดเวลาการประชุม เรื่องสถานที่ ในการห้ามมิให้ชุมนุมบริเวณสถานที่บางประเภท ประเทศฝรั่งเศสเป็นหลักการเดียวกับของประเทศเยอรมนี ใช้หลักการแจ้งล่วงหน้าแต่รูปแบบการแบ่งการชุมนุมแตกต่างกันแบ่งการประชุมเป็นสองประเภท คือการประชุมในภาวะไม่ปกติ กรณีเกิดการปฏิวัติหรือเกิดการก่อการจลาจลซึ่งการประชุมในสภาวะดังกล่าว รัฐจะมีการจำกัดเสรีภาพการประชุมได้ และการชุมนุมในภาวะปกติ ประชาชนสามารถใช้สิทธิการประชุมได้ไม่ต้องขออนุญาต แต่ต้องแจ้งให้ฝ่ายปกครองทราบเป็นหนังสือภายใน 3 วัน ต้องมีผู้จัดการชุมนุมมีการกำหนดตัวบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญา หากมีความวุ่นวายเกิดขึ้นจากการชุมนุมซึ่งหากผู้จัดการชุมนุมไม่แจ้งให้ฝ่ายปกครองทราบ ถือว่าผู้ชุมนุมมีความผิดตามกฎหมายการประชุมสมัชชา ประเทศอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า เป็นไปตามแนวทางของ ประเทศเยอรมนี ประเทศ

ฝรั่งเศส ทั้งในเรื่อง หลักการแจ้งล่วงหน้า และการจัดแบ่งประเภทตามวัตถุประสงค์ของการชุมนุม การชุมนุมสาธารณะในพื้นที่เปิดโล่งต้องมีผู้นำการชุมนุม และผู้นำการชุมนุมมีหน้าที่ต้องแจ้งไปยัง สถานีตำรวจท้องที่ที่จะมีการชุมนุมหรือเดินขบวนให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 6 วันการแจ้ง กรณี การเดินขบวนในที่สาธารณะใช้ หลักการขออนุญาต เนื่องจากการชุมนุมในลักษณะการเดินขบวน มีผลกระทบต่อสาธารณะประโยชน์ ซึ่งต้องขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ประจำสถานีตำรวจ ที่รับผิดชอบพื้นที่เดินขบวนล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 6 วัน ทั้งนี้ข้อจำกัดการชุมนุมจะมีเรื่องสถานที่โดย ห้ามชุมนุมและเดินขบวนบริเวณสถานที่ บางแห่ง เช่นเดียวกัน (The Public Order act.1986 (5)) If delivered not less than 6 clear days before the date when the procession is intended to be held, the notice may be delivered by post by the recorded delivery service; but section 7 of the M7 Interpretation Act 1978 (under which a document sent by post is deemed to have been served when posted and to have been delivered in the ordinary course of post) does not apply.(6) If not delivered in accordance with subsection (5), the notice must be delivered by hand not less than 6 clear days before the date when the procession is intended to be held or, if that is not reasonably practicable, as soon as delivery is reasonably practicable.)

ประเทศสหรัฐอเมริกา การมีสถานะเป็นรัฐรวมรัฐต่าง ๆ สามารถที่จะกำหนดขอบเขตของ การชุมนุมสาธารณะได้เท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญกลางของประเทศ เรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชน เป็นสำคัญ ซึ่งเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะถือเป็นเสรีภาพที่มีความชัดเจน ทั้งในเสรีภาพที่เกี่ยวข้อง เช่น เสรีภาพในการพูดหรือแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะ โดยมีหลัก คำพิพากษาของศาลสูง เช่น หลักการแบ่งประเภทของการปราศรัย (Speech) ซึ่งเป็นเสรีภาพในการ พูดและการแสดงความคิดเห็นต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ควบคุม หรือการจำกัดเสรีภาพ (ศิริพล กุศลศิลป์บุฒิ, 2551)

หลักเกี่ยวกับประเภทของสถานที่ที่เป็นข้อจำกัดเพื่อไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อ ประชาชนโดยรวม ประเทศเกาหลีใต้ เป็นไปตามหลักการของประเทศ ที่กล่าวถึงสิทธิเสรีภาพการ ชุมนุมได้ภายใต้หลักการแจ้งล่วงหน้า โดยมีผู้จัดการชุมนุม เป็นผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ดูแลการชุมนุม ไม่ให้มีการละเมิดกฎหมาย และต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมง ส่วนการจำกัดเสรีภาพตามกฎหมายไม่มีข้อจำกัดอันเป็นการลิดรอนสิทธิของประชาชนจนเกิน ควร สอดคล้องกับหลักกฎหมายของศาลสูงประเทศสหรัฐอเมริกา ในด้านข้อจำกัดเสรีภาพมีในบาง เรื่อง เช่น เวลาการชุมนุม เรื่องสถานที่ห้ามมิให้มีการชุมนุม ส่วนเขตปกครองพิเศษฮ่องกงเป็นการขอ อนุญาตต่อฝ่ายปกครอง

ประเด็นที่ 2 การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองตามกฎหมาย มีความสอดคล้องกับหลัก กฎหมายปกครอง และหลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ประเทศเยอรมนี ยึดถือหลักกฎหมาย

ปกครองเป็นหลักการสำคัญโดยคำนึงถึงสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน มีผลให้การชุมนุมสาธารณะเป็นทั้งสิทธิและเสรีภาพที่กระทำได้ในทันทีภายใต้ขอบเขตที่ไม่เกินความจำเป็น ฝ่ายปกครองจึงไม่มีอำนาจตามกฎหมาย เมื่อเป็นการชุมนุมโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือ การใช้ดุลยพินิจของฝ่ายปกครองก็ไม่มีอำนาจในการที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการชุมนุมเพราะถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่กฎหมายพื้นฐานที่ให้การรับรองและคุ้มครอง เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองไม่อาจล่วงละเมิดได้ ทั้งนี้ฝ่ายปกครองมีการแบ่งการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นสองลักษณะ คืออำนาจในการออกคำสั่งให้ยุติการชุมนุม หรือห้ามการชุมนุม และอำนาจในการสลายการชุมนุม ประเทศฝรั่งเศส มีหลักการเช่นเดียวกับของประเทศเยอรมนี เป็นไปตามหลักการกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็น การใช้อำนาจตามกฎหมายในการป้องกันการใช้เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะที่เกินขอบเขตของกฎหมาย และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ประเทศอังกฤษ เป็นไปตามหลักนิติธรรมซึ่งเป็นหลักการสำคัญของประเทศ เคารพในสิทธิเสรีภาพของประชาชนไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพ สอดคล้องกับหลักกฎหมายปกครอง หลักการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง โดยกฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ ในระดับปฏิบัติและในการดูแลรักษาความสงบเมื่อเกิดการชุมนุมสาธารณะ แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีอำนาจโดยตรงในการห้ามมิให้จัดการชุมนุมสาธารณะ เว้นแต่อำนาจของผู้บัญชาการตำรวจ (Chief Office of Police) เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่า การชุมนุมจะก่อให้เกิดความเสียหาย หรือ คำสั่งยุติการชุมนุม หรือสลายการชุมนุม ย่อมกระทำได้ โดยยื่นคำร้องต่อสภาเทศบาล (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ประเทศสหรัฐอเมริกา การใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง เป็นไปตามแนวทางของศาลสูงและรัฐธรรมนูญกลางของประเทศสหรัฐเพื่อให้สอดคล้องกับการใช้เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะ เป็นผลมาจากคำพิพากษาของศาลสูงแห่งสหรัฐอเมริกา หลักการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง ต้องไม่มีลักษณะไม่เป็นการขัดขวางเกินสมควร (Over Breadth Doctrine) ขนาดที่ฝ่ายตรงข้ามของรัฐบาลหรือ ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับความเห็นของรัฐบาล ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างได้หรือมีลักษณะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีอำนาจพิจารณาใช้อำนาจอย่างกว้างขวาง ในการพิจารณาอนุมัติการชุมนุม หรือ เป็นการใช้อำนาจโดยไม่ชอบได้ เช่น การให้อำนาจอย่างไม่จำกัดแก่ หัวหน้าตำรวจ หรือ คณะกรรมการที่จะพิจารณาคำขออนุญาตชุมนุมอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองต้องไม่มีลักษณะที่คลุมเครือ (Void/Vagueness doctrine) ประชาชนต้องได้รับการแจ้งล่วงหน้าในการบังคับใช้กฎหมาย และต้องบังคับใช้อย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ หลักการดังกล่าวเป็นไปตามหลักนิติรัฐ ประเทศเกาหลีใต้ การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองเพื่อการป้องกัน การใช้เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะที่เกินขอบเขตของกฎหมาย และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะเช่นเดียวกับในหลายประเทศ กฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นหน่วยงานหลักมีการกำหนดเขตพื้นที่เฉพาะเรียกว่า เขตตำรวจ (Police Lines) เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของผู้ชุมนุมและเดินขบวน เพื่อรักษาสีทิวทัศน์ของบุคคลที่สามในการสัญจรไปมาโดยสะดวก สอดคล้องกับหลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะกับหลักการใช้อำนาจของรัฐ ส่วนเขตปกครองพิเศษฮ่องกง การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองมีในทุกลำดับชั้น เช่น

อำนาจในการห้ามการรวมตัวของประชาชนได้เป็นเวลาไม่เกินสามเดือน อำนาจการใช้ดุลยพินิจหากเห็นว่าประชาชนมีพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยอย่างร้ายแรง อำนาจกำหนดพื้นที่ควบคุม

ประเด็นที่ 3 อำนาจศาล ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพการชุมนุมสาธารณะ และการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายปกครองเพื่อการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะตามระบบศาล และหลักการตรวจสอบอำนาจฝ่ายปกครองโดยศาลประเทศเยอรมนีและประเทศฝรั่งเศส เป็นระบบศาลคู่ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณา คดีกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือฝ่ายปกครองใช้อำนาจหน้าที่เกินขอบเขตรวมถึงการสลายการชุมนุม ซึ่งสอดคล้องตามระบบศาลและการพิจารณาคดีถือเป็นหลักการที่สำคัญเนื่องจากการกระทำของฝ่ายปกครองถือเป็นการกระทำทางปกครอง การพิจารณาคดีจึงเป็นอำนาจของศาลปกครองในการพิจารณาออกคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองและการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ โดยการใช้ หลักแห่งความได้สัดส่วน ซึ่งเป็นหลักการของศาลปกครองในการพิจารณาขอบเขตการใช้อำนาจในทุกระดับ ตั้งแต่การใช้อำนาจรัฐ การใช้อำนาจทางศาล เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนหรือละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และต่อสาระสำคัญหรือแก่นของสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ส่วนศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาคดีที่ผู้ชุมนุมกระทำความผิดทางอาญา ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาบทบัญญัติที่ขัดต่อกฎหมายการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ที่อาจกระทบกระเทือนเนื้อหาสาระสำคัญที่เป็นจุดมุ่งหมายของ การจำกัดสิทธิ และเสรีภาพ หลักการดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการตรวจสอบการใช้อำนาจโดยศาลในลักษณะของศาลคู่ ที่มีกระบวนการพิจารณาแตกต่างกันซึ่งในระบบศาลและวิธีพิจารณาคดีมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นคดีที่เกี่ยวกับคำสั่งทางปกครองจึงเป็นการไต่สวนเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับประชาชนได้อย่างรวดเร็ว และมีหลักการที่ศาลปกครองสามารถนำมาใช้ได้เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของระบบศาล ถือได้ว่าเป็นไปตามหลักการที่กล่าวถึง ประเทศอังกฤษเป็นระบบศาลเดี่ยวเป็นอำนาจของศาลยุติธรรมที่มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีทุกประเภท แต่ศาลยุติธรรมของประเทศอังกฤษวางหลักเกณฑ์การพิจารณาและตัดสิน คดีที่เกิดจากการกระทำของฝ่ายปกครอง ที่มีอำนาจที่เพิ่มขึ้นหลักเกณฑ์ความรับผิดชอบของฝ่ายปกครองที่ศาลยุติธรรมประเทศอังกฤษ นำมาใช้ภายในประเทศสหรัฐอเมริกา คืออำนาจในการตรวจสอบและทบทวนการกระทำของฝ่ายปกครอง ซึ่งมีหลักการสำคัญ เช่น หลักการกระทำในทางปกครองจะต้องอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย หลักการกระทำในการปกครองจะต้องไม่เป็นการใช้อำนาจในทางที่มีขอบ หลักการกระทำในทางปกครองจะต้องชอบด้วยเหตุผล หลักความยุติธรรมตามธรรมชาติ หลักความเป็นธรรม และ หลักกฎหมายปิดปาก หลักการเหล่านี้เป็นการพัฒนากฎหมายในระบบ Common law สอดคล้องกับระบบศาลประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นระบบศาลเดี่ยว ศาลยุติธรรมทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีทุกประเภท กรณีการชุมนุมสาธารณะที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับเสรีภาพ หากมีข้อขัดแย้งจะนำไปสู่ศาลสูง (Supreme Court) และศาลสูงจะได้มีคำพิพากษาโดยกำหนดเป็นแนวปฏิบัติให้กับทุกรัฐต้องนำไปพิจารณา ส่วนประเทศเกาหลีใต้ แม้จะเป็นระบบศาล

เดี่ยวมีศาลยุติธรรม แต่มีศาลปกครองในฐานะเป็นศาลชำนาญพิเศษ แตกต่างจากเขตปกครองพิเศษ ย่องกงที่เป็นระบบศาลเดี่ยว ในรูปแบบการปกครองระบอบสังคมนิยมของจีนมีศาลประชาชนสูงสุด จะทำหน้าที่กำกับการพิจารณาคดีของศาลประชาชนท้องถิ่น อำนาจการพิจารณาตัดสินจึงเป็นไปตาม รัฐธรรมนูญของประเทศจีน

2. ผลการวิจัยภาคสนาม

2.1 ผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ในประเด็นงานวิจัย พบว่า ขอบเขตการใช้เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะเป็นการชุมนุมโดยสงบ และปราศจากอาวุธ ตามหลักนิติรัฐ หลักเสรีภาพเป็นหลักทั่วไปการจำกัดเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ประชาชนยังอาจมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับ ขอบเขตเสรีภาพการชุมนุมเพราะจากเหตุการณ์ชุมนุมสาธารณะที่ผ่านมา ผู้ชุมนุมมีการกระทำที่เกินขอบเขตของการชุมนุม ขอบเขตที่สำคัญประกอบด้วย ขอบเขตวัตถุประสงค์ ขอบเขตการกระทำหรือการแสดงออกของผู้ชุมนุม “การชุมนุมโดยสงบ” เป็นขอบเขตที่สำคัญของการชุมนุมสาธารณะ ต้องไม่เป็นการกระทำผิดกฎหมาย การใช้ความรุนแรง หรือ ยุยงให้ใช้ความรุนแรง การใช้หลักการแจ้งล่วงหน้า ย่อมสอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย และหลักเสรีภาพ ในประเด็น การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองตามกฎหมาย มีความสอดคล้องกับ หลักกฎหมายปกครอง และหลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเป็นสองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งเห็นว่า ก่อนมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองตามกฎหมาย มีความสอดคล้องกับหลักกฎหมายปกครอง และหลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ส่วนกลุ่มที่สองเห็นว่า ก่อนมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ การใช้อำนาจของ ฝ่ายปกครองไม่สอดคล้องกับหลักการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง โดยเห็นว่า การใช้ อำนาจของฝ่ายปกครอง ตามหลักกฎหมายปกครองต้องยึดจาก หลักนิติรัฐ ที่เป็นหลักการสำคัญที่กฎหมายต้องมีความชอบธรรม การใช้กฎหมายประเภทอื่น เพื่อดำเนินการกับผู้ชุมนุมอย่างที่ไม่ผ่านมา จึงไม่น่าจะเป็นหลักการที่ถูกต้อง และ อำนาจศาล ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพการชุมนุมสาธารณะ และการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายปกครองเพื่อการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ตามระบบศาลและหลักการตรวจสอบอำนาจฝ่ายปกครองโดยศาล ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนมากให้ความเห็นว่าอำนาจในการพิจารณาเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ ควรเป็นอำนาจของศาลปกครอง เนื่องจากคำสั่งตามกฎหมาย เป็น คำสั่งทางปกครอง ซึ่งจะสอดคล้องกับ หลักการแบ่งแยกอำนาจ หลักการตรวจสอบอำนาจฝ่ายปกครองโดยศาล และสอดคล้องกับ ระบบศาลของประเทศไทยที่เป็นระบบศาลคู่ หลักการเหล่านี้มีความสำคัญ ซึ่งข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ มีตรงกันว่า กฎหมายการชุมนุมสาธารณะของประเทศไทย ควรที่จะมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความสอดคล้องกับหลักนิติรัฐ หลักเสรีภาพ หลักการตรวจสอบการกระทำทางปกครองโดยศาล ต่อไปในอนาคต และการใช้กำลังเข้ายุติการชุมนุมควรมีกฎหมาย อีกหนึ่งฉบับที่เป็นระดับพระราชบัญญัติ เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งกฎหมายนี้ยังไม่มีความเป็นสากลในบางเรื่อง แต่ก็ยังเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาต่อไป

2.2 ผลการสัมภาษณ์แบบ สทนากลุ่ม (Focus Group) ในประเด็นงานวิจัย พบว่า ขอบเขตการใช้เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะเป็นการชุมนุมโดยสงบ และปราศจากอาวุธ ตามหลักนิติรัฐ หลักเสรีภาพเป็นหลักทั่วไปการจำกัดเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น พบว่า กลุ่มผู้ปฏิบัติงานให้ความเห็นตรงกันว่า ควรมีการกำหนดขอบเขตในเรื่อง สถานที่ ขอบเขตการกระทำของผู้ชุมนุมที่ต้องไม่เป็นการกระทำผิดกฎหมายและต้องไม่ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจนเกินควร ด้านการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองตามกฎหมาย มีความสอดคล้องกับหลักกฎหมายปกครอง และหลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายปกครองมีความเห็นเป็นแตกต่างกันส่วนหนึ่งเห็นว่าอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความเหมาะสมเพราะเป็นการกำหนดขอบเขตและเป็นเครื่องมือในการควบคุมการชุมนุมไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสังคมโดยรวม แต่อีกส่วนเห็นว่า การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองอาจส่ง ผลถึงความขัดแย้ง อันเป็นผลมาจากการใช้อำนาจอันจะนำไปสู่ปัญหาการใช้ความรุนแรง เนื่องจากฝ่ายผู้ชุมนุมจะเห็นว่า ฝ่ายปกครองควบคุมการชุมนุมจนเกินกว่าที่จำเป็น และกรณี อำนาจศาลกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีความเห็นเป็นสองกลุ่ม บางส่วนเห็นว่า การที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของ ศาลยุติธรรม ก็น่าจะมีความเหมาะสมกับสภาพการเมืองของประเทศไทย แต่อีกส่วนเห็นแย้งว่า อำนาจหน้าที่ในเรื่องการชุมนุมสาธารณะน่าจะเป็นอำนาจของศาลปกครอง เพราะโดยหลักการและสภาพปัญหาการชุมนุมสาธารณะที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ซึ่งเห็นว่าศาลปกครองได้มีการพิจารณาในเรื่องดังกล่าวเพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน

2.3 ผลการสัมภาษณ์ แบบ ไม่มีโครงสร้าง (Non -Structured Interview) ในประเด็นงานวิจัย พบว่า เรื่องขอบเขตการใช้เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะเป็นการชุมนุมโดยสงบ และปราศจากอาวุธ ตามหลักนิติรัฐ หลักเสรีภาพเป็นหลักทั่วไปการจำกัดเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นแตกต่างกันโดย กลุ่มที่ไม่เคยเข้าร่วมการชุมนุม เห็นว่า การชุมนุมจะต้องไม่มีการกระทำผิดกฎหมาย ใด ๆ และต้องไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนจากการชุมนุมสาธารณะ แต่กลุ่มที่เคยเข้าร่วมชุมนุม เห็นว่า การชุมนุมสาธารณะอาจจะมีกระทำผิดกฎหมายประเภทอื่นบ้าง แต่ก็กฎหมายที่มีได้มีความผิดร้ายแรงจนถึงขั้นจะทำให้เป็นการชุมนุมสาธารณะที่มีขอบด้วยกฎหมายด้านการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองตามกฎหมาย มีความสอดคล้องกับหลักกฎหมายปกครอง และหลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ประชาชนที่เคยเข้าร่วมชุมนุมสาธารณะเห็นว่า การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองให้น้ำหนัก การใช้เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะ และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ไม่มีความสมดุลกัน การบังคับใช้กฎหมายมีลักษณะของการที่ อยู่คนละฝ่าย หากเป็นการชุมนุมที่สนับสนุนรัฐ จะได้รับการดูแล แต่หากเป็นฝ่ายตรงข้ามก็จะมีการปฏิบัติที่แตกต่าง และในเรื่องอำนาจศาล กลุ่มประชาชนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่า การจะให้ศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง เป็นผู้ใช้อำนาจในการพิจารณา ซึ่งจะเป็นศาลใดมีอำนาจก็ได้ เพราะมีความเชื่อมั่นในระบบศาลของประเทศไทย จะต้องได้รับความยุติธรรม

ความเห็นของผู้วิจัยต่อการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่องานวิจัย กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเข้าใจ ในหลักเสรีภาพการชุมนุม เป็นไปตามองค์ความรู้ซึ่งความเห็นสอดคล้องกับหลักการแนวคิดและทฤษฎี โดยให้ความสำคัญกับขอบเขตการใช้เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะต้องเป็นการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ตามหลักนิติรัฐ และหลักเสรีภาพเป็นหลักทั่วไป การจำกัดเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายปกครองมีความเข้าใจด้านเสรีภาพ แต่ยังเห็นว่าการชุมนุมเป็นเสรีภาพที่ต้องมีขอบเขต หรือวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนสอดคล้องกับกลุ่มประชาชนทั่วไป แต่อาจมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเป็นไปตามที่กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นไว้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การชุมนุมโดยสงบควรเป็นไปตามแนวทางของกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งการชุมนุมอาจมีการกระทำผิดกฎหมายอื่นบ้างจึงต้องพิจารณาตามเจตนารมณ์ ส่วนการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองตามกฎหมายกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิยังคงเห็นว่า การคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ มีความสำคัญและต้องสอดคล้องกับเสรีภาพ เป็นไปตามหลักกฎหมายปกครอง และหลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ซึ่งกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายปกครองเห็นว่า ขอบเขตการใช้อำนาจอาจมีความไม่ชัดเจน ต่างจากกลุ่มประชาชนทั่วไปที่เห็นว่า ภาครัฐยังขาดการบังคับใช้กฎหมาย แต่ส่วนผู้วิจัยเห็นว่าการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองตามกฎหมายมากเกินไปเกินกว่าความจำเป็น อันจะทำให้เป็นการขัดขวางต่อเสรีภาพได้ และการตรวจสอบอำนาจฝ่ายปกครองโดยศาล กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่า ไม่สอดคล้องกับระบบศาลของประเทศ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเมื่อหลักการขาดความถูกต้องย่อมส่งผลถึงความยุติธรรมและเสรีภาพของประชาชนที่พึงจะได้รับ

การอภิปรายผลและสรุป

จากผลการวิจัยเอกสาร ประกอบกับผลการวิจัยภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบบกลุ่ม และแบบไม่มีโครงสร้าง สามารถนำมาอภิปรายผล ตามประเด็นงานวิจัยดังนี้

ประเด็นที่ 1 ปัญหาขอบเขตการใช้เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะเป็นการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ตามหลักนิติรัฐ หลักเสรีภาพเป็นหลักทั่วไป การจำกัดเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น กฎหมายการชุมนุมสาธารณะของต่างประเทศ มีขอบเขตการใช้เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะเป็นไปตามหลักนิติรัฐ (Legal of State) หรือ หลักนิติธรรม (Rule of Law) ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับหลักเสรีภาพเป็นหลักทั่วไปการจำกัดเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น ถือเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน โดยการชุมนุมสาธารณะ เริ่มต้นด้วยการใช้หลักแจ้งล่วงหน้า ภายใต้ขอบเขตของวัตถุประสงค์ที่ไม่ผิดกฎหมายสำคัญ หรือ กฎหมายที่มีความร้ายแรง ฝ่ายปกครองไม่อาจใช้ดุลยพินิจในการอนุญาตหรือไม่อนุญาต เป็นไปตามหลักการของเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและสันติเป็นสิทธิเสรีภาพ ขั้นพื้นฐาน (Fundamental Right) ที่บุคคลควรมีโดยปราศจากการควบคุมกีดกันในกรณีที่ไม่มียกเว้นห้ามไว้ โดยกฎหมายอย่างชัดแจ้งต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นสิ่งที่กระทำได้และ ผู้ที่จะจัดการชุมนุมในที่สาธารณะจะต้องไม่ถูกกำหนดให้ต้องขออนุญาตจากรัฐก่อน ข้อสันนิษฐานในทางที่เป็นคุณ ต่อการ

จัดการชุมนุม ในหลักการนี้ถือเป็นหลักการที่สอดคล้องกับหลักเสรีภาพ การจำกัดเสรีภาพต้องถือเป็นข้อยกเว้นซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปฏิบัติงานที่เห็นว่า หลักการแจ้งล่วงหน้า เป็นหลักการสำคัญอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งสองฝ่าย และเป็นไปตามหลักเสรีภาพของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีข้อกำหนดในรัฐธรรมนูญกลางแห่งสหรัฐเป็นแม่บท และคำพิพากษาศาลสูงแห่งสหรัฐที่สำคัญ เช่น หลักการพิจารณาเนื้อหากฎหมายที่เป็นสาระสำคัญแห่งสิทธิ หลักข้อกำหนดการชุมนุมต้องไม่มากเกินไปจนความจำเป็น การชุมนุมต้องมีความชัดเจนในวัตถุประสงค์ที่ไม่ขัดต่อกฎหมายสำคัญ ในส่วนของเขตปกครองพิเศษฮ่องกงอาจเรียกได้ว่าใช้หลักแจ้งล่วงหน้า แต่การแจ้งล่วงหน้าต้องได้รับอนุญาตจากฝ่ายปกครองจึงจะสามารถชุมนุมสาธารณะได้จึงมีลักษณะ เป็นการขออนุญาตโดยฝ่ายปกครองมีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจเพื่ออนุญาตให้มี การชุมนุมสาธารณะหรือไม่ ดังนั้นขอบเขตการเริ่มต้นการใช้เสรีภาพที่ถูกจำกัดโดยอำนาจของฝ่ายปกครองจึงไม่สอดคล้องต่อหลักเสรีภาพการจำกัดเป็นข้อยกเว้น ส่วนระยะเวลาการแจ้งของแต่ละประเทศอาจแตกต่างกันตามความเหมาะสม

ด้านขอบเขต รูปแบบ กฎหมายการชุมนุมสาธารณะของต่างประเทศมีการจัดแบ่งเป็น การชุมนุมและการเดินขบวน โดยการชุมนุมมีลักษณะการแบ่งประเภทที่แตกต่างกัน โดยประเทศเยอรมนีประเทศเกาหลีใต้ แบ่งโดยใช้สถานที่เป็นการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่ปิด และการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่เปิดโล่ง ประเทศฝรั่งเศสแบ่งตามสถานการณ์ เป็นการชุมนุมในสภาวะปกติ และการชุมนุมในสภาวะที่ไม่ปกติ สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความสำคัญกับ ขอบเขตการชุมนุม โดยการแบ่งประเภท (รูปแบบ) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการชุมนุมที่ประชาชนสามารถใช้เสรีภาพได้ ซึ่งต้องไม่ขัดต่อกฎหมายสำคัญ เป็นไปภายใต้หลักเสรีภาพ การจำกัดเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น

ในส่วนของประเทศไทย ก่อนมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะสิทธิเสรีภาพการชุมนุมของประชาชนสามารถชุมนุมได้ในทันทีโดยไม่ต้อง “แจ้งล่วงหน้า” แต่ต้องเป็นการชุมนุมโดยสงบ และปราศจากอาวุธเป็นไปตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ผ่านมา แต่คำว่าชุมนุมโดยสงบ จากเอกสารงานวิจัย คำพิพากษาศาล และการสัมภาษณ์ พบว่า การชุมนุมต้องไม่มีการกระทำความผิดกฎหมายอื่นในทุกประเภท หรือกรณีที่มีผู้ชุมนุมคนใดคนหนึ่งมีอาวุธ หรือมีการกระทำความผิดอาญาในกลุ่มผู้ชุมนุม ถือว่าการชุมนุมที่เกิดขึ้นเป็นการชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ฝ่ายปกครองต้องนำกฎหมายประเภทอื่นมาบังคับใช้ เพื่อสั่งห้ามการชุมนุมหรืออายัดการชุมนุมได้ จึงไม่สอดคล้องกับหลักนิติรัฐ เพราะประชาชนไม่มีหลักประกันในสิทธิพื้นฐานที่ถูกจำกัดโดยกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์อื่น และเมื่อพิจารณาหลักเสรีภาพตามคำพิพากษาศาลสูงแห่งสหรัฐอเมริกาแล้วจะพบว่า กรณีที่มีการกระทำความผิดที่เกิดจากการชุมนุม ให้แยกการชุมนุมที่เกิดขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายออกจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยให้การชุมนุมยังคงสามารถมีได้ต่อไปเท่าที่ยังไม่เป็นการกระทำความผิดกฎหมาย ดังปรากฏใน คดี *Dejonge v. Oregon* ทั้งนี้ศาสตราจารย์ ดร.วรเจตน์ ภาคีรัตน์ สนับสนุนหลักการดังกล่าวโดยเห็นว่า

การชุมนุมต้องมีการกระทำผิดกฎหมายในตัวเอง การใช้กฎหมายประเภทอื่นหรือมีการกระทำผิดจากผู้ชุมนุมที่มีจำนวนมาก ถือเป็นการชุมนุมโดยไม่สงบ ย่อมเป็นการแปลเจตนารมณ์ของการชุมนุมที่ไม่ถูกต้อง

ต่อมาภายหลังมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะขอบเขตการชุมนุม มีผลแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยผู้ชุมนุมต้องแจ้งล่วงหน้าต่อหน่วยงานฝ่ายปกครองซึ่งจะใช้ “หลักการแจ้งล่วงหน้า” ตามหลักการของกฎหมายของกลุ่มประเทศยุโรป แต่กฎหมายการชุมนุมสาธารณะของประเทศไทย ฝ่ายปกครองมีอำนาจในการพิจารณาว่า จะให้มีการชุมนุมสาธารณะตามที่แจ้งไว้หรือไม่และต้องได้รับอนุญาต หากฝ่าฝืนจะมีผลให้การชุมนุมสาธารณะที่เกิดขึ้นเป็นการชุมนุมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายปกครองมีผลให้การชุมนุมสาธารณะของประชาชนเกิดขึ้นได้ยาก ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นใน เดือน กุมภาพันธ์ 2561 โดยกลุ่มที่ต้องการแสดงออกทางความคิดต่อการบริหารของรัฐบาลด้วย การยื่นเป็นเชิงสัญลักษณ์ การแสดงออกเช่นนั้นส่งผลให้มีการดำเนินคดีตามกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ และศาลได้พิพากษาว่า “การยื่น” ที่มีความหมายในเชิงสัญลักษณ์ถือเป็นการชุมนุม ต้องแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงก่อนการชุมนุม กรณีเช่นนี้ย่อมไม่สอดคล้องกับหลักเสรีภาพ ดังนั้นการไม่กำหนดขอบเขตรูปแบบของการชุมนุมจะมีผลเป็นการจำกัดเสรีภาพทางอ้อม โดยอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือ จึงพิจารณาได้ว่ากฎหมายการชุมนุมสาธารณะของประเทศไทย ไม่สอดคล้องกับหลักนิติรัฐ เพราะการจะอ้างเพียงว่า หลักนิติรัฐเป็นหลักกฎหมายในการปกครองประเทศ แต่หลักการสำคัญของหลักนิติรัฐต้องคำนึงถึงหลักเสรีภาพ หลักความยุติธรรม ในด้านของเนื้อหาและการตรากฎหมายน่าจะมีการถูกต้องตามหลักสากล ซึ่งตรงกับผลการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละกลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า การกำหนด “หลักการแจ้งล่วงหน้า” โดยฝ่ายปกครองมีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจน่าจะเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมในหลักการ เพราะอาจเป็นหลักการขออนุญาต และหลักการดังกล่าวปรากฏในกฎหมายการชุมนุมสาธารณะของเขตปกครองพิเศษฮ่องกง ที่มีรูปแบบการปกครองที่แตกต่างจากประเทศไทย แต่กฎหมายมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ส่วนการจำกัดขอบเขตการชุมนุมสาธารณะในเรื่องสถานที่ที่มีความเหมาะสมตามสมควรกับบริบทของสังคม ไม่เป็นการส่งผลกระทบต่อการใช้เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะ

ประเด็นที่ 2 การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองตามกฎหมาย มีความสอดคล้องกับหลักกฎหมายปกครอง และ หลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ จากกฎหมายการชุมนุมสาธารณะของต่างประเทศจะให้ความสำคัญกับการใช้สิทธิเสรีภาพกับประชาชน ฝ่ายปกครองจะไม่ก้าวล่วงต่อการใช้เสรีภาพจนการชุมนุมเกินกว่าความจำเป็น เพียงแต่มีหน้าที่ให้การดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และไม่ให้การชุมนุมเกิด ความวุ่นวาย หรือความเสียหายต่อส่วนร่วม และไม่ขัดขวางการใช้เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะจึงเป็นการสอดคล้องกับ หลักรัฐมีหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครองการชุมนุม (The state is responsible for protecting the assembly) เป็นหลักที่เรียกร้องให้รัฐมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องสร้างระบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม และ

เพียงพอ ตลอดจนสร้างกระบวนการต่าง ๆ ภายในระบบราชการ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบุคคลสามารถมีเสรีภาพในการแสดงออกและสามารถเข้าร่วมการชุมนุมโดยสงบได้อย่างแท้จริงในทางปฏิบัติ การชุมนุมโดยสงบต้องไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของระบบราชการและโดยระเบียบกฎหมายที่ต้องมีไม่มากเกินไปจนเกินไป อันเป็นหลักการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง และ หลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ มากกว่าการจำกัดเสรีภาพ แต่เมื่อมีผู้กระทำความผิดหรือ การใช้เสรีภาพที่เกินขอบเขตของกฎหมายและเพื่อการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ฝ่ายปกครองจึงจะมีอำนาจดำเนินการได้และการชุมนุมสาธารณะยังคงดำเนินต่อไปเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ชุมนุมและของประชาชนทั่วไปแยกเป็นคนละส่วนออกจากกัน เป็นไปตามหลักการใช้อำนาจฝ่ายปกครองในการยุติการชุมนุมของประเทศสหรัฐอเมริกา เรียกว่า “Police Management of Mass Demonstrations: Identifying Issues and Successful Approaches” (PMMD) กรณีมีความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นจากการชุมนุมโดยให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรักษาความเรียบร้อยถ้ากลุ่มบุคคลใดก่อให้เกิดความไม่สงบเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมตัวผู้เข้าร่วมการชุมนุมดำเนินคดีต่อไป ซึ่งไม่กระทบต่อการใช้เสรีภาพของกลุ่มผู้ชุมนุมโดยบริสุทธิ์

ส่วนประเทศเกาหลีใต้การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองสามารถออกคำสั่งห้ามการชุมนุมได้เมื่อมีการชุมนุมของกลุ่มบุคคลสองกลุ่มในวันเวลาที่ใกล้เคียงกันซึ่งอาจเกิดความรุนแรงได้ และมีหลักการสำคัญคือ “หลักการบริหารความเสี่ยงการชุมนุม” ซึ่งเป็นการนำหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้เพื่อถ่วงดุลอำนาจ ของฝ่ายปกครอง เป็นรูปแบบ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงการชุมนุม ที่มาจากหลากหลายอาชีพ ทำหน้าที่ถ่วงดุลการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง เพื่อที่จะให้เกิดความสมดุลต่อการใช้เสรีภาพการชุมนุม กับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ จากหลักการกล่าว การใช้เสรีภาพของประชาชนกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะจึงมีความสอดคล้องต้องกัน เพราะฝ่ายปกครองสามารถดำเนินการยุติการชุมนุมได้ ต้องผ่านกระบวนการสำคัญของการมีส่วนร่วมในภาคประชาชนอันเป็นการลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐกับกลุ่มผู้ชุมนุม ซึ่งมีความแตกต่างจากกฎหมายของเขตปกครองพิเศษฮ่องกงซึ่งเป็นรูปแบบการใช้อำนาจที่ต่างกัน ส่งผลถึงเรื่องของ การใช้อำนาจ ฝ่ายปกครองที่มุ่งเน้นไปที่หลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ มากกว่าการให้เสรีภาพการชุมนุม โดยฝ่ายปกครองมีอำนาจใน การบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะในแต่ละระดับชั้นในทุกชั้นตอน ตั้งแต่ผู้ว่าการเขตปกครองพิเศษฮ่องกง (เป็นตัวแทนที่ได้รับการคัดเลือกจากประเศจีน) จนถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจทั่วไป อำนาจเหล่านี้ล้วนขัดต่อหลักเสรีภาพทั่วไป การจำกัดเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น หลักการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นหลักการที่ให้อำนาจ ฝ่ายปกครองถ่วงล้าเสรีภาพของประชาชน

ในส่วนของประเทศไทย ก่อนมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ ฝ่ายปกครอง ต้องนำกฎหมายประเภทอื่นมาบังคับใช้ กรณีเช่นนี้จึงอาจ เป็นการขัดขวางเสรีภาพการชุมนุมได้เมื่อกฎหมายการชุมนุมสาธารณะบังคับใช้ การใช้ดุลยพินิจการรับแจ้งล่วงหน้า ซึ่งผู้ชุมนุมต้องมีผู้รับผิดชอบจัดการ

ชุมนุมในทุกกรณี กรณีที่ผู้ชุมนุมปฏิบัติไม่ครบถ้วน จะส่งผลให้การชุมนุมเป็นการชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา 14) และทำให้ผู้ชุมนุมเป็นผู้กระทำความผิดตามกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ แม้ในข้อเท็จจริงการชุมนุมนั้นเป็นการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ซึ่งได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ จึงพิจารณาได้ว่า ไม่มีความสอดคล้องกับ หลักกฎหมายการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง เหตุผลสำคัญมาจากการตรากฎหมาย ที่มีข้อจำกัดในช่วงเวลาการปกครองอาจทำให้มีความไม่สมบูรณ์อยู่บ้างในบางประเด็น ส่งผลถึงการใช้อำนาจฝ่ายปกครองอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ พิจารณาได้จากคำให้สัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย เห็นว่า ก่อนมีกฎหมายฝ่ายปกครองขาดเครื่องมือในการบริหารจัดการ แต่เมื่อมีกฎหมายเป็นเครื่องมือสำคัญ กฎหมายก็ยังขาดความสมบูรณ์ ของหลักการที่ต่างจากกฎหมายของต่างประเทศ หากการบังคับใช้กฎหมายไม่ได้อยู่บนหลักการที่สำคัญก็จะเกิดผลกระทบได้เช่นกัน ดังนั้นการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองตามกฎหมายการชุมนุมสาธารณะที่มีอยู่ในขณะนี้สอดคล้องกับหลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ แต่ไม่สอดคล้องกับหลักการใช้อำนาจฝ่ายปกครอง ข้อคิดเห็นดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกับกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่เห็นว่า กฎหมายการชุมนุมสาธารณะเปิดโอกาสให้กับผู้ชุมนุมอย่างมีข้อจำกัด ในการให้ฝ่ายปกครองสามารถใช้ดุลยพินิจ ต่างกับช่วงก่อนมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะที่ประชาชนสามารถแสดงออกได้ทันที ซึ่งรัฐควรดำเนินการเพื่อลดความขัดแย้ง จึงไม่ควรสร้างเงื่อนไข โดยอาศัยกฎหมายเป็นการจำกัดเสรีภาพ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่แสดงความเห็นว่า ปัญหาเรื่องอุปสรรคน่าจะมีบ้างโดยเฉพาะในเรื่องสาเหตุของการชุมนุมที่อาจมีความแตกต่างกัน การยอมรับในกฎหมายหรือ การยอมรับในอำนาจรัฐในขณะนั้นย่อมก่อให้เกิดอุปสรรคได้ แต่อย่างไรก็ดีถ้าจะพิจารณาในหลักการ เมื่อมีกฎหมายแล้ว ผู้มีหน้าที่บังคับให้เป็นไปตามกฎหมายต้องมีจิตสำนึกและเข้าใจความมุ่งหมายของกฎหมายที่จะเกิดขึ้น (ชาญชัย แสวงศักดิ์, 2560) และอำนาจของฝ่ายปกครองยังไม่ชัดเจนในการสั่งเลิกการชุมนุม หรือกรณีการชุมนุมที่จะมีแนวโน้มให้เกิดความรุนแรง ดังนั้นจึงควรให้มีกฎหมายอีกหนึ่งฉบับรองรับการใช้อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายปกครอง (เกรียงไกร เจริญนาวัฒน์, 2561)

ผู้วิจัยเห็นว่า กฎหมายควรมีความสมดุลระหว่างการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะกับการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองในการดูแลหรือสนับสนุนการชุมนุมสาธารณะจึงควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเป็นหลักประกันให้กับผู้ชุมนุมอันจะเป็นการลดความขัดแย้งที่อาจกลายเป็นความรุนแรงอย่างในอดีตที่ผ่านมา แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายที่เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ในอนาคตการปรับปรุงในส่วนของการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะน่าจะเป็นแนวคิดที่ดี

ประเด็นที่ 3 อำนาจศาลในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพการชุมนุมสาธารณะ และการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายปกครองเพื่อการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะตามระบบศาล และหลักการตรวจสอบอำนาจฝ่ายปกครองโดยศาล ระบบศาลมีสองระบบ คือระบบศาลเดี่ยว และระบบศาลคู่ ซึ่งมีความแตกต่างกัน ระบบศาลคู่หลักการพิจารณาคดีเป็นระบบไต่สวน ซึ่งศาลมีอำนาจเรียก

คู่ความ หรือแสวงหาข้อเท็จจริงได้โดยหลักกฎหมาย มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่เป็นคำสั่งของเจ้าหน้าที่รัฐ ประเทศที่ใช้ระบบศาลคู่ เช่นประเทศเยอรมนี ในกฎหมายการชุมนุมสาธารณะถือเป็นการใช้สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ศาลปกครองจะทำหน้าที่ในการควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง เพราะถือเป็นกระทำการทางปกครอง ให้เป็นไปตามหลักการของระบบศาลภายในประเทศ ส่วนระบบศาลเดี่ยว ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาคดีที่ผู้ชุมนุมกระทำผิดตามกฎหมายอื่น การพิจารณาคดีเป็นระบบกล่าวหา เป็นหน้าที่ของผู้กล่าวหาต้องพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหา เช่นประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเกาหลีใต้ จึงเป็นอำนาจของศาลยุติธรรมเพื่อตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำของฝ่ายปกครอง ยกเว้นประเทศเกาหลีใต้ที่เป็นระบบศาลเดี่ยวโดยมี ศาลปกครองเป็นศาลชั้นอุทธรณ์ แต่ในระบบศาลเดี่ยวของประเทศอังกฤษกับประเทศสหรัฐอเมริกาก็มีลักษณะที่แตกต่างกัน ประเทศอังกฤษมีที่มาจากหลักเรื่อง “อำนาจอิสระของรัฐสภา” (Supremacy of Parliament) ทำให้ศาลยุติธรรมของประเทศอังกฤษต้องปฏิบัติตามหน้าที่ตามเจตนารมณ์ของรัฐสภา ต่างจากระบบศาลเดี่ยวของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งอาศัยอำนาจแห่งบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเป็นข้อพิจารณา จึงทำให้ศาลของประเทศสหรัฐอเมริกามีขอบเขตอำนาจกว้างกว่าของประเทศอังกฤษ เช่น อำนาจในการตรวจสอบและทบทวนการกระทำของฝ่ายปกครอง ข้อจำกัดอำนาจการตรวจสอบซึ่งศาลยุติธรรมของสหรัฐอเมริกา จะไม่เข้าไปตรวจสอบทบทวนการกระทำของฝ่ายปกครอง โดยจะถูกจำกัดอำนาจการตรวจสอบทบทวนการกระทำของฝ่ายปกครอง เช่นเดียวกับศาลยุติธรรมของประเทศ ที่ใช้ระบบศาลเดี่ยวอื่น ๆ ทั่วไป เพื่อไม่ให้ศาลเข้าไปแทรกแซงก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ในทางปกครอง อันเป็นอำนาจอิสระของฝ่ายบริหารตามหลักแบ่งแยกอำนาจ ทั้งนี้เพราะการตรวจสอบปัญหาข้อเท็จจริงทางปกครองต้องอาศัยความเชี่ยวชาญและความชำนาญเฉพาะด้านของฝ่ายปกครองเป็นหลักการสำคัญ ส่วนเขตปกครองพิเศษฮ่องกงด้วยระบบการปกครองเป็นแบบสังคมนิยมส่งผลให้ระบบศาล เป็นไปตามรัฐธรรมนูญของประเทศจีน บัญญัติให้มีศาลประชาชนสูงสุด และศาลประชาชนท้องถิ่น ทำหน้าที่การพิจารณาคดีทุกประเภท ซึ่งหัวหน้าศาลท้องถิ่นจะมาจากการแต่งตั้ง จึงอาจถือได้ว่าเป็นระบบศาลเดี่ยวที่มีความแตกต่างจากระบบศาลเดี่ยวในประเทศเสรีประชาธิปไตย

สำหรับประเทศไทยใช้ระบบศาลคู่ ดังนั้นก่อนมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะอำนาจการพิจารณาคดีที่เจ้าหน้าที่รัฐออกคำสั่งถือเป็นคำสั่งของฝ่ายปกครอง จึงเป็นอำนาจศาลปกครอง ส่วนคดีที่เกิดจากการกระทำผิดตามกฎหมายอื่นเป็นอำนาจของศาลยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับระบบศาลของประเทศ และสอดคล้องกับหลักกฎหมายปกครอง หลักการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายปกครองโดยศาล แต่เมื่อมีกฎหมายชุมนุมสาธารณะ คำสั่งของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกิดจากการชุมนุมสาธารณะเช่น การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจยื่นคำร้องต่อศาลยุติธรรมเพื่อให้มีคำสั่งยุตการชุมนุม (มาตรา 21) กรณีเช่นนี้ ย่อมเป็นสิทธิและเสรีภาพที่เกิดจากหลักกฎหมายมหาชน ซึ่งการกระทำของฝ่ายปกครองเป็นการโต้แย้งสิทธิทางกฎหมายมหาชน หลักการนี้ย่อมไม่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ แบบเจาะลึก

ที่มีผู้แสดงความเห็นไว้ว่า เป็นการขัดต่อระบบกฎหมาย ระบบการค้นหาข้อเท็จจริง น่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่งผลให้เกิดความเสียหายกับประชาชน โดยหลักการเป็นอำนาจการปกครอง หรือการชุมนุมเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญ ย่อมเห็นว่า แนวคิดดังกล่าวขัดต่อระบบศาล และ ศาลปกครองได้วางหลักเกี่ยวกับการชุมนุมไว้หลายเรื่อง ส่วนหากการชุมนุมมีการกระทำผิดในเรื่องใด เช่น มีอาวุธ ก็ดำเนินคดีไปตามเขตอำนาจศาล แนวคิดนี้เป็นไปตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิอีกหลายท่าน ผู้วิจัยเห็นว่า การที่กำหนดให้เป็นอำนาจของศาลยุติธรรม ไม่เหมาะสมและขัดต่อหลักระบบศาล ไม่เป็นไปตามหลักการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายปกครองโดยศาล ซึ่งเหตุผลที่มีการเสนอให้เป็นอำนาจศาลยุติธรรม โดยอาศัยเขตพื้นที่เขตอำนาจศาลของศาลยุติธรรมที่มีทั่วประเทศ เป็นความสะดวกต่อประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐ จะไม่สอดคล้องต่อหลักการตามที่กล่าวมาแล้ว

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการ เมื่อประเทศเข้าสู่การปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีตัวแทนของประชาชนมาจากการเลือกตั้งจึงควรมีการแก้ไขกฎหมายการชุมนุมสาธารณะเพื่อให้เป็นไปตามหลักสากลประกอบด้วย

1. หลักเสรีภาพเป็นหลักทั่วไป การจำกัดเป็นข้อยกเว้น ควรใช้ หลักการแจ้งล่วงหน้า เพียงประการเดียว โดยลดอำนาจของฝ่ายปกครองในการใช้ดุลยพินิจ แต่ฝ่ายปกครองควรมีอำนาจระงับการชุมนุมได้ในทันที เฉพาะกรณีการชุมนุมในพื้นที่ต้องห้าม เช่น โรงเรียน สถานที่ราชการ หรืออื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด และควรแบ่งประเภทของการชุมนุมเพื่อให้ใช้เสรีภาพเป็นไปตามหลักการ

2. หลักการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง ควรลดการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายปกครอง เนื่องจากเป็นกลไกทางการเมืองที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐบาล การให้อำนาจดังกล่าวจะไปสู่การต่อต้านหรือที่เรียกว่า การดื้อแพ่ง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสมดุล ระหว่างเสรีภาพการชุมนุม กับประโยชน์สาธารณะ และลดความขัดแย้ง กฎหมายควรมีบัญญัติเกี่ยวกับ องค์กรภาคประชาชน เข้ามีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการ การชุมนุมสาธารณะ เพื่อป้องกันการโต้แย้ง การใช้เสรีภาพการชุมนุมและเสี่ยงการให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพียงฝ่ายเดียว เพื่อเป็นหลักประกันในการใช้เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะ อีกทั้งการให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมย่อมเป็นไปตามหลักการของการมีส่วนร่วม

3. ระบบศาล และหลักการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายปกครองโดยองค์กรศาล ควรให้อำนาจการพิจารณาเกี่ยวกับ คำสั่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอำนาจของศาลปกครอง เพราะถือเป็นการกระทำทางปกครอง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายปกครองและเพื่อให้สอดคล้องกับ ระบบศาลของประเทศไทย และหลักการแบ่งแยกอำนาจ

4. การคุ้มครองผู้เข้าร่วมการชุมนุม ควรมีบทบัญญัติในการให้ความคุ้มครองสำหรับประชาชนที่เข้าร่วมการชุมนุม มีบทลงโทษสำหรับผู้ขัดขวางการชุมนุม และในกรณีที่ผู้ชุมนุมได้รับการขัดขวางย่อมสามารถร้องขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐให้ความคุ้มครองได้

5. หลักการสลายการชุมนุม ควรมีกฎหมายเฉพาะใน การสลายการชุมนุมตามหลักสากล โดยบทบัญญัติควรจะเป็น กฎกระทรวง ที่ออกตามความในกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ เพื่อให้สอดคล้องกับลำดับศักดิ์กฎหมาย ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ และเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ เพื่อเป็นหลักประกันแห่งสิทธิ เสรีภาพ ของประชาชน และเพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่รัฐ ใช้ อำนาจตามอำเภอใจ กฎหมายการชุมนุมสาธารณะที่มีผลใช้บังคับแล้วนั้นควรให้เกิดความชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นหลักประกันของทุกฝ่าย

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. (2561). *หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- จันทจิรา เอี่ยมมยุรา. (2553). กฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะและการเดินขบวนของประเทศ สาธารณรัฐเกาหลี. *วารสารกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา*, 27(1), 69-97.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2560). *กฎหมายมหาชน: วิวัฒนาการของกฎหมายมหาชนในต่างประเทศและ ประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- บรรเจิด สิงคนดี. (2559). *หลักกฎหมายมหาชน หลักนิติธรรม นิติรัฐในฐานะเกณฑ์จำกัด* (พิมพ์ ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- ศิริพล กุศลศิลป์วุฒ. (2551). *หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมของ ประเทศสหรัฐอเมริกา* [เอกสารเผยแพร่]. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองกฎหมายและคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- Wikisource. (1989). *Law of the people Republic of China on assemblies processions and demonstration*. Retrieved January 5, 2019, from http://www.ilo.org/dyn/natlex/natlex4.detail?p_lang=en&p_isn=37842&p_country=CHN&p_count=1161&p_classification=01&p_classcount=195

บทบัญญัติบางประการ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช 2560 ที่ไม่สอดคล้องกับระบบรัฐสภา

SOME PROVISIONS OF THE CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND

B.E.2017 WHICH ARE INCONSISTENT WITH THE PARLIAMENTARY SYSTEM

วีระพงศ์ เชาวลิต^{*}

Werapong Chaowalit

(Received : November 5, 2019 ; Revised : November 24, 2019 ; Accepted : November 24, 2019)

บทคัดย่อ

บทบัญญัติบางประการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ที่ไม่สอดคล้องกับระบบรัฐสภา เป็นการศึกษาถึงบางประเด็นที่ผู้เขียนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของรัฐธรรมนูญ (Constitution) ที่ถือได้ว่าเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ รัฐธรรมนูญต้องมีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่มีความสอดคล้องต่อระบบรัฐสภาซึ่งเป็นรูปแบบของการปกครองโดยองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารมีความเท่าเทียมกัน ทั้งสององค์กรล้วนได้รับอำนาจจิปาถะมาจากประชาชน ซึ่งต้องมีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกันในกระบวนการปกครองระหว่างกันอยู่ตลอด โดยความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดของอำนาจดังกล่าว แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่สอดคล้องต่อระบบรัฐสภา ประการแรก บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการยุบสภาผู้แทนราษฎร ประการที่สอง บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับวาระการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ประการที่สาม การใช้อำนาจของสมาชิกวุฒิสภาในการร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกนายกรัฐมนตรี

ดังนั้น บทความเรื่อง บทบัญญัติบางประการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ที่ไม่สอดคล้องกับระบบรัฐสภาจึงมุ่งเน้นในการสร้างความเข้าใจถึงบทบัญญัติบางประการของรัฐธรรมนูญที่ต้องมีความสอดคล้องต่อหลักการแห่งระบบรัฐสภา

คำสำคัญ : รัฐธรรมนูญ ระบบรัฐสภา ไม่สอดคล้อง

^{*} อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก กรุงเทพฯ,

e-mail : werapong.aodaod40@gmail.com

Abstract

The main objective of this article was to study on certain provisions of the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 which are inconsistent with the parliamentary system. The study examined some issues that the author has foreseen the importance of the constitution regarded as the supreme law in governing the country. The constitution is considered as it the highest law that governing the internal law in the country, and it must be consistent with the parliamentary system, which is a form of governance with equal legislative and executive organizations. Both organizations have received sovereignty from the people which must balance the power of each other in the governing process at all times by the closed relationship of the power. However, the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2560 has certain provisions which are not consistent with the parliamentary system. First, the provisions relating to the dissolution of the House of Representatives. Second, the provisions related to the term of Prime Minister. Third, the use of the power of senators to join the House of Representatives in selecting and voting for the prime minister. The article on some provisions of the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 which is not consistent with the parliamentary system therefore focuses on creating an understanding of certain provisions of the constitution that must be consistent with the principles of the parliamentary system.

Keywords : Constitution, Parliamentary system, Inconsistent

บทนำ

รัฐธรรมนูญ ถือได้ว่าเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งในรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับจะมีการกำหนดที่มาของอำนาจ กลไกโครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการเมืองการปกครอง อีกทั้งการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน ผู้ที่จะมาเป็นผู้ใช้อำนาจในการปกครองจะต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนส่วนใหญ่ เพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพและผลประโยชน์ของประชาชน การใช้อำนาจดังกล่าวจะต้องสามารถตรวจสอบและควบคุมให้อยู่ในความพอดีได้ (กิจบัติ ก้องเบญจกุล, 2555) ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของระบอบประชาธิปไตยที่ถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และเมื่อมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในระบบรัฐสภาแล้ว การสร้างรัฐธรรมนูญย่อมมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีความสอดคล้องต่อระบบรัฐสภา (พัฒนา เรืองใจดี และ มารุพงศ์ มาสิงห์, 2561) กล่าวคือ รูปแบบของการปกครองซึ่งองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารมีความเท่าเทียมกัน

ทั้งสององค์กร ล้วนได้รับอำนาจอธิปไตยมาจากประชาชน ย่อมมีการถ่วงดุลอำนาจในกระบวนการปกครองระหว่างกันอยู่ตลอดโดยความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ในรัฐธรรมนูญรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่สอดคล้องต่อระบบรัฐสภา ประการแรก บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการยุบสภาผู้แทนราษฎรซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้วางหลักไว้ในมาตราที่ 103 การยุบสภาผู้แทนราษฎร บทบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่สอดคล้องต่อระบบรัฐสภาเป็นการขัดต่อหลักการ Collective Responsibility และในประการที่สองเป็นเรื่อง บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดวาระการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีซึ่งขัดต่อหลักการความไว้วางใจต่อรัฐสภา ประการสุดท้ายการใช้อำนาจของสมาชิกวุฒิสภา ในการร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกนายกรัฐมนตรีใน ช่วง 5 ปีแรกตามบทเฉพาะกาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ไม่สอดคล้องต่อระบบรัฐสภาขัดต่อหลักเงื่อนไขของรัฐสภา (Parlaments vorbehalt) ทั้งสามประเด็นดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องต่อระบบรัฐสภาสมควรได้รับการแก้ไข

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ และหลักสำคัญของรัฐธรรมนูญ หลักการสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบรัฐสภา หลักการยุบสภาในระบบรัฐสภา อีกทั้งแนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับมูลเหตุแห่งการมีสมาชิกวุฒิสภา เป็นส่วนสำคัญอย่างมากที่ทำให้ทราบถึงความไม่สอดคล้องบทบัญญัติบางประการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 ต่อระบบรัฐสภา ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ

คำนิยามของรัฐธรรมนูญ หมายถึง สิ่งที่กำหนดสถานะของรัฐ หรืออีกนัยหนึ่งรัฐธรรมนูญคือกฎเกณฑ์ทางกฎหมายทั้งหมดที่เกี่ยวกับการเลือกสรรผู้ปกครอง การจัดองค์กรและการใช้อำนาจทางการเมืองในรัฐและรัฐจะต้องเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของสถาบันของผู้ปกครอง กลไกหลักของการปกครอง ตลอดจนสิทธิหน้าที่ของผู้อยู่ใต้การปกครอง (ชาญชัย แสวงศักดิ์, 2560)

หลักการของรัฐธรรมนูญนิยม รัฐธรรมนูญนิยม (Constitutionalism) เป็นกระแสดความคิดที่ให้ความสำคัญกับการจัดทำรัฐธรรมนูญเป็น “ลายลักษณ์อักษร” ในลักษณะที่เป็น “สัญญาประชาคม” การนำ “สัญญาประชาคม” มาจัดทำเป็นรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษร มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ การจำกัดอำนาจของผู้ปกครองในรัฐและยังเป็นรัฐธรรมนูญที่มีหลักการมุ่งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ขึ้นพื้นฐานสำคัญของประชาชน อีกทั้งยังเป็นกลไกในสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม สร้างเสถียรภาพให้กับรัฐบาลที่บริหารงานในระบบการเมือง (วรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2545)

หรืออีกนัยหนึ่งของรัฐธรรมนูญนิยมคือ ความเชื่อทางปรัชญาความคิดที่นิยมหลักการปกครองรัฐด้วยกฎหมายรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ เป็นแนวความคิดที่มุ่งหมายจะใช้รัฐธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์อักษร (Written Constitution) เป็นหลักในการกำหนดรูปแบบ กลไก และสถาบันทาง

การเมืองการปกครองต่าง ๆ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานของการบริหารงานภาครัฐในฐานะที่เป็นกฎหมายสูงสุด

แนวความคิดที่จะใช้รัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษรในรัฐธรรมนูญนิยม คือ ให้เป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางปกครองและกำหนดกลไกเป็นโครงสร้างพื้นฐาน (บุศรา เข้มทอง, 2558) ในการจัดองค์กรบริหารรัฐ ซึ่งการใช้รัฐธรรมนูญในลักษณะสัญญาประชาคมเป็นเครื่องมือในการจัดองค์กรบริหารของรัฐสมัยใหม่นั้น มีวัตถุประสงค์ในการจำกัดอำนาจผู้ปกครองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน รัฐธรรมนูญที่จะถือว่าอยู่ในกรอบของรัฐธรรมนูญนิยมจะต้องมีสาระสำคัญ (มานิตย์ จุมปา, 2559) สรุปได้ว่า รัฐธรรมนูญจะต้องเป็นรัฐธรรมนูญที่มีโครงสร้างพื้นฐานที่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนอันเป็นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตย อีกทั้งรัฐธรรมนูญนั้นต้องมีการวางโครงสร้างการสร้างเสริมเสถียรภาพของรัฐบาลในการบริหารประเทศ รัฐบาลเป็นฝ่ายบริหารที่ใช้อำนาจ ความมีเสถียรภาพของรัฐบาลจะต้องมีกระบวนการสร้างมาตรการเสริมเสถียรภาพของรัฐบาล และในรัฐธรรมนูญนั้นต้องวางโครงสร้างในการควบคุมการใช้อำนาจของรัฐ ในการใช้อำนาจของรัฐตามรัฐธรรมนูญนั้นต้องเป็นลักษณะเพื่อป้องกันและควบคุมการใช้อำนาจรัฐ มีการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้อยู่ความพอดีได้

จากแนวคิดหลักการรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น สรุปว่ารัฐธรรมนูญคือ กฎหมายสูงสุดที่ในการปกครองประเทศซึ่งเป็นแม่บทสำคัญที่เหนือกว่ากฎหมายอื่นใดอีกทั้งยังเป็นตัวกำหนดกลไกการใช้อำนาจของรัฐ การตรวจสอบอำนาจ และการควบคุมการใช้อำนาจและประการสำคัญอำนาจดังกล่าวนั้นต้องมาจากประชาชนและเมื่อประเทศใดก็ตามที่มีการปกครองรูปแบบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา รัฐธรรมนูญนั้นก็ควรเขียนให้สอดคล้องกับแนวทางรัฐธรรมนูญนิยมและหลักการของระบบรัฐสภา

แนวคิดทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจ ในส่วนแนวคิดทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจ (จุลกิจ รัตนมาศทิพย์, 2551) มองเตสกีเออ (Montesquieu ค.ศ.1689-1755) ได้เขียนหนังสือชื่อ “เจตนารมณ์แห่งกฎหมาย” (L’Esprit des lois, The Spirit of laws) หนังสือเล่มนี้ เป็นการค้นหาเจตนารมณ์แห่งกฎหมายของประเทศอังกฤษในช่วงเวลาหนึ่งโดยพูดถึง ทฤษฎีว่าด้วยรัฐบาลหรือ การปกครองระบอบกษัตริย์ ระบอบสาธารณรัฐ ระบอบราชาธิปไตย ทฤษฎีว่าด้วยเสรีภาพทางการเมืองรัฐธรรมนูญ อังกฤษ ความสำคัญของการปกครองภายใต้รัฐธรรมนูญและหลักการแบ่งแยกอำนาจ โดยเฉพาะหลักการแบ่งแยกอำนาจมองเตสกีเออได้เขียนไว้ว่า “ทุกอย่างจะพังพินาศหมดถ้าคน ๆ เดียวกันหรือองค์คณะบุคคลเดียวกัน ขุนนางหรือประชาชน เป็นผู้ใช้อำนาจทั้งสามนี้ คือ อำนาจออกกฎหมาย อำนาจดำเนินการให้เป็นไปตามมติข้อต่าง ๆ อันเกี่ยวกับกิจการสาธารณะและอำนาจตัดสินอาชญากรรมหรือข้อพิพาทเอกชน” เพราะมีเช่นนั้นสิทธิเสรีภาพของประชาชนจะไม่มีหลักประกันในการคุ้มครอง ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงการฉ้อโกงดังกล่าว (จุลกิจ รัตนมาศทิพย์, 2551) มองเตสกีเออได้เสนอให้มีการค้านและดุลอำนาจ (Check and Balance) อย่างไรก็ดีตาม ในความเป็นจริงทฤษฎีการ

แบ่งแยกอำนาจของมองเตสกีเอไม่ได้มีขอบข่ายอย่างที่เข้าใจในปัจจุบัน มองเตสกีเอต้องการยืนยันแต่เพียงว่าอำนาจบริหาร อำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจตุลาการจะต้องไม่รวมอยู่ที่องค์กรเดียวกันไม่ได้คิดไปไกลถึงกับจะทำให้มีการแบ่งแยกกันอย่างเคร่งครัดระหว่างอำนาจทั้งสาม ซึ่งการแบ่งแยกอำนาจในลักษณะนี้ก็ได้มีอยู่ในระบอบการปกครองของอังกฤษ แต่กระนั้นก็ดีทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจของมองเตสกีเอได้รับการยอมรับว่าเป็นทฤษฎีหนึ่งที่เป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งของหลักกฎหมายมหาชนเพราะทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจเป็นทฤษฎีพื้นฐานของแนวคิดการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ซึ่งเป็นแนวคิดหนึ่งของหลักรัฐธรรมนูญนิยม

หลักการแบ่งแยกอำนาจบริหารและนิติบัญญัติในทางการเมือง ฐาгур ศิริยุทวิวัฒนา (2561) ได้อธิบายไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ หลักพื้นฐานแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญและระบอบประชาธิปไตยในการคานอำนาจตามแนวคิด Montesquieu หมายถึงเฉพาะการคานอำนาจกันระหว่างนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารเท่านั้นไม่รวมถึงฝ่ายตุลาการ ดังนั้น องค์กรตุลาการจึงไม่มีบทบาทในแง่ของการคานอำนาจตามทฤษฎีดังกล่าว ซึ่งเป็นข้อแตกต่างประการสำคัญระหว่างหลักการแบ่งแยกอำนาจ Montesquieu และหลักการแบ่งแยกอำนาจในปัจจุบันการเมืองไม่มีการแบ่งแยกอำนาจฝ่ายบริหารและอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติออกจากกันอย่างสมบูรณ์แบบ ไม่ว่าจะเป็นการปกครองในรูปแบบใดก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบรัฐสภา (Regiumg Parlementaire) กล่าวคือ ในทางการเมืองฝ่ายบริหารและเสียงข้างมากในฝ่ายนิติบัญญัติก็มาจากกลุ่มการเมืองเดียวกัน ดังนั้นลักษณะการคานอำนาจระหว่างอำนาจทั้งสองด้วยวิธียุบสภา (Dissolution Parlementaire) หรือลงมติไม่ไว้วางใจ (Motion de Censure) ในระบบรัฐสภาจึงแทบจะเป็นไม่ได้ในทางปฏิบัติ อำนาจในการยุบสภาของนายกรัฐมนตรีในระบบรัฐสภามักเป็นข้ออ้าง เพื่อชิงความได้เปรียบในทางการเมือง ฝ่ายบริหารมิได้ใช้อำนาจดังกล่าวเพื่อคานอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติแต่อย่างใด ส่วนการลงมติไม่ไว้วางใจก็เช่นเดียวกันไม่ได้เกิดจากเหตุผลที่ได้จากการถกเถียงกันในที่ประชุม แต่เป็นการลงมติตามกลุ่มการเมืองของตน ซึ่งโดยหลักเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎรย่อมลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีเนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่ลงมติให้บุคคลดังกล่าวดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ดังนั้นการคานอำนาจของสองอำนาจดังกล่าวด้วยการยุบสภาผู้แทนราษฎรหรือการลงมติไม่ไว้วางใจ จึงเป็นกลไกทางกฎหมายที่ไร้ประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ เป็นการคานอำนาจจากการนำแนวคิดทฤษฎีของ Montesquieu มาเปรียบเทียบโดยคำนึงถึงสภาพการเมืองการปกครองในปัจจุบัน

หลักการสำคัญของระบบรัฐสภา ในรูปแบบการปกครองในระบบรัฐสภา (ปณิธีร์ ปทุมวัฒน์, 2558) คือ รูปแบบของการปกครองซึ่งองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารมีความเท่าเทียมกัน ทั้งสององค์กรล้วนได้รับอำนาจอธิปไตยมาจากประชาชน มีการถ่วงดุลอำนาจในกระบวนการปกครองระหว่างกันอยู่ตลอด โดยความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารในลักษณะเช่นนี้เป็นไปตามแนวความคิดว่าด้วยการแบ่งแยกอำนาจ อันมีสาระสำคัญให้มีการแบ่งแยกองค์กรหลักที่ใช้อำนาจของรัฐทั้ง 3 ประการ ได้แก่ อำนาจนิติบัญญัติ

อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการออกจากกันเพื่อป้องกันการใช้อำนาจโดยมิชอบของรัฐ และเพื่อเป็นการประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามหลักรัฐธรรมนูญนิยม อีกทั้งรูปแบบการปกครองในระบบรัฐสภามีลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ ในประเด็นแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ คือ รัฐสภา กับองค์กรฝ่ายบริหาร คือ รัฐบาล ในลักษณะที่เป็นการแบ่งหน้าที่แต่ไม่ได้แบ่งอย่างเด็ดขาด มีการทำงานร่วมกัน โดยรัฐต้องบริหารงานด้วยความไว้วางใจของรัฐสภา รัฐสภามีอำนาจในการควบคุมตรวจสอบรัฐบาลด้วยการเปิดอภิปรายได้ทั้งกรณีอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ โดยสามารถเปิดอภิปรายได้ทั้งกรณีอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลทั้งชุดหรือเฉพาะรัฐมนตรีบางคนก็ได้ ในขณะเดียวกัน รัฐบาลก็มีอำนาจในการยุบสภา เพื่อคืนอำนาจให้ประชาชนเพื่อเลือกตั้งสมาชิกใหม่

สาระสำคัญอีกประการหนึ่งของหลักการระบบรัฐสภาคือ รัฐบาลบริหารประเทศได้ด้วยความไว้วางใจจากรัฐสภา มีตำแหน่ง ประมุขแห่งรัฐ และตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบริหาร เป็นคนละคนกัน ซึ่งตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาลคือนายกรัฐมนตรี (สุรพันธุ์ ทับสุวรรณ และ ปุณณดา อิงกุลานนท์, 2560) เป็นผู้ที่มีอำนาจที่แท้จริงในระบบในระบบรัฐสภา สำหรับตำแหน่งประมุขแห่งรัฐ มีอำนาจในทางพิธีการเป็นสัญลักษณ์ของชาติ เป็นตัวแทนในการเจริญสัมพันธไมตรีกับนานาชาติ สำหรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีจะมาจากการเลือกตั้งโดยมาจากหัวหน้าพรรคการเมืองที่ชนะการเลือกตั้งด้วยคะแนนสูงสุดหรืออาจมาจากการเลือกตั้งทางอ้อมโดยผู้แทนของปวงชน

หลักการประชาธิปไตยโดยทางผู้แทนในระบบรัฐสภา รัฐสภาเป็นองค์กรที่มีความชอบธรรมในทางประชาธิปไตยยิ่งกว่าองค์กรอื่น ๆ เพราะเป็นองค์กรที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ซึ่งก่อให้เกิดหลักสำคัญสองประการคือ หลักเงื่อนไขของรัฐสภา และหลักความสัมพันธ์ในทางความชอบธรรมที่ไม่ขาดสาย (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2558)

- หลักเงื่อนไขของรัฐสภา หมายความว่า การกำหนดกฎเกณฑ์ในปัญหาต่าง ๆ ที่มีความสำคัญจะต้องได้รับการกำหนดโดยองค์กรนิติบัญญัติหรือรัฐสภาเอง ปัญหาหรือกฎเกณฑ์ที่มีความสำคัญดังกล่าวฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภาไม่อาจมอบอำนาจในการกำหนดในเรื่องดังกล่าวให้แก่องค์กรอื่นได้ ตัวอย่างเช่น กรณีของกฎหมายที่มีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคล ฝ่ายนิติบัญญัติไม่อาจมอบอำนาจให้แก่ฝ่ายบริหารไปเป็นผู้กำหนดเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิของบุคคลได้ ในกรณีเช่นนี้ฝ่ายนิติบัญญัติจะต้องเป็นผู้กำหนดหลักการสำคัญด้วยตนเองส่วนรายละเอียดต่าง ๆ จึงอาจมอบให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้กำหนดได้

- หลักความสัมพันธ์ในทางความชอบธรรมที่ไม่ขาดสาย หลักความชอบธรรมในทางประชาธิปไตยเรียกร้องความสัมพันธ์ในทางความชอบธรรมที่ไม่ขาดสาย โดยถือว่าประชาชนนั้นไม่เพียงแต่เป็นผู้ถืออำนาจรัฐ การใช้อำนาจรัฐโดยผ่านองค์กรต่าง ๆ นั้นจะต้องมีความเกี่ยวพันเชื่อมโยงไปถึงประชาชนด้วย โดยความสัมพันธ์พื้นฐานนี้จักก่อให้เกิดความชอบธรรมในทางประชาธิปไตยต่อองค์กรอื่น หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการกิจของรัฐ จึงจำเป็นต้องอาศัยหลักความสัมพันธ์ในทางประชาธิปไตยที่ไม่ขาดสายมาเป็นจุดเชื่อมโยงองค์กรของรัฐกับประชาชน ความ

เกี่ยวพันในหลักความชอบธรรมในทางประชาธิปไตยที่ไม่ขาดสายนี้ เรียกร้องให้องค์กรที่ได้รับเลือกมาจากประชาชนโดยตรงเป็นองค์กรที่สามารถแต่งตั้งองค์กรหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการเข้าไปใช้อำนาจองค์กรอื่น ๆ ได้

หลักการยุบสภาในระบบรัฐสภา หลักการการยุบสภาประเด็นที่ต้องศึกษาประการแรกคือ คำว่า “การยุบสภา” เป็นศัพท์ในทางกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญมิได้มีการบัญญัติบทนิยามไว้ว่ามีความหมายอย่างไร แต่จากการศึกษาได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

มานิตย์ จุมปา (2559) ให้ความหมายว่า “การยุบสภา” หมายถึง การที่ประมุขของรัฐในระบบรัฐสภาประกาศให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาสิ้นสุดลงพร้อมกันทุกคนก่อนครบวาระ เพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่เร็วขึ้นกว่าวาระปกติสภา

การยุบสภาผู้แทนราษฎรเป็นลักษณะพิเศษประการหนึ่งของการปกครองระบอบประชาธิปไตยใน “ระบบรัฐสภา” (อภิวัฒน์ สุดสาว, 2554) เนื่องจากระบบรัฐสภาเป็นระบบที่มีการแบ่งแยกอำนาจไม่เด็ดขาดระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ เพื่อรักษาไว้ซึ่งดุลยภาพแห่งอำนาจและหน้าที่ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร ซึ่งความสัมพันธ์นี้เชื่อมโยงกับวิวัฒนาการของหลักการแบ่งแยกอำนาจของมองเตสกีเออ จึงเป็นข้อแตกต่างที่สำคัญประการหนึ่งกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบประธานาธิบดี เพราะ “ระบบประธานาธิบดี” นั้น มีการแบ่งแยกอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารในลักษณะเด็ดขาด ทำฝ่ายนิติบัญญัติไม่อาจควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหารได้ ในทางกลับกันฝ่ายบริหารก็ไม่มีอำนาจยุบฝ่ายนิติบัญญัติได้เช่นกัน การยุบสภาผู้แทนราษฎรนั้น มีหลักการและเหตุผลที่สอดคล้องกับการจัดระบบรัฐบาลแบบรัฐสภาโดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการถ่วงดุลหรือควบคุมฝ่ายนิติบัญญัติโดยฝ่ายบริหาร และเป็นการอุทธรณ์ข้อขัดแย้งต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนตัดสินปัญหาสำคัญโดยการแสดงออกผ่านทางการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ดังนั้นการยุบสภาคือ มาตรการหรือกลไกอย่างหนึ่งที่ฝ่ายอำนาจบริหารใช้ถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ เมื่อเกิดสถานการณ์ขัดแย้งในทางการเมืองขึ้น อำนาจอฝ่ายบริหารก็ใช้หลักการยุบสภาเพื่อคืนอำนาจให้กับประชาชน และจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่คืนอำนาจให้กับประชาชน เพื่อมีการตัดสินใจครั้งใหม่ที่จะมอบหมายให้ผู้หนึ่งผู้ใดมาใช้อำนาจครั้งต่อไป

แนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับมูลเหตุแห่งการมีสมาชิกวุฒิสภาในระดับสากล

ในส่วนของสถาบันวุฒิสภา ภูมิ มูลศิลป์ (2559) ได้เขียนอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไทยในรอบทศวรรษ ถึงแนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับมูลเหตุแห่งการมีสมาชิกวุฒิสภาในระดับสากลสรุปสาระสำคัญดังนี้ การมีวุฒิสภา หรือสภาสูง หรือสภาที่สองเพื่อป้องกันความเป็นเผด็จการ โดยสภาผู้แทนราษฎรหรือสภาที่หนึ่ง ซึ่งมักเกิดจากความไม่ไว้วางใจในการใช้อำนาจนิติบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรอใช้อำนาจโดยมิชอบได้ หากพิจารณาในแง่ความ

จริงแล้ว สภานิติบัญญัติย่อมไม่ใช่อะไรอื่นนอกจากพรรคการเมืองพรรคเดียวและสมาชิกส่วนมากเป็นฝ่ายรัฐบาลด้วยแล้ว รัฐบาลสามารถครอบงำรัฐสภาได้ทั้งหมดและอาจเกิดการใช้อำนาจเด็ดขาดในรัฐสภาได้โดยง่าย ดังที่มีผู้เรียกว่า “เผด็จการทางรัฐสภา” (Parliamentary Dictatorshi) อีกทั้งเพื่อคานอำนาจหรือยับยั้งกับสภาผู้แทนราษฎร สาเหตุเกิดจากการความไม่ไว้วางใจในสภาผู้แทนราษฎรว่าจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเรียบร้อย

หลักการของวุฒิสภายใต้หลักแยกอำนาจและแนวคิดระบบรัฐสภา

หลักการของวุฒิสภายใต้หลักแยกอำนาจและแนวคิดระบบรัฐสภามีสาระสำคัญดังนี้ (ปณิษฐ์ ปทุมวัฒน์, 2558) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิสภาในฐานะองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ กับการมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งแยกอำนาจขององค์กรผู้ใช้อำนาจอธิปไตย เพื่อตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกันระหว่างองค์กรผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ ทั้งนี้ หลักการว่าด้วยการแบ่งแยกอำนาจมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการแบ่งแยกองค์กรผู้ใช้อำนาจอธิปไตยทั้ง 3 ประการออกจากกันและกำหนดความสัมพันธ์ในการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน อันมีจุดมุ่งหมาย มีให้องค์กรใดองค์กรหนึ่งของรัฐมีอำนาจมากจนเป็นการผูกขาด ทั้งนี้ ได้แบ่งแยกองค์กรผู้ใช้อำนาจออกเป็น สามองค์กร เมื่อมีข้อพิพาทและต้องมีการกำหนดกลไกการคานและดุลอำนาจระหว่างกัน

สำหรับประการที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจของวุฒิสภากับฝ่ายบริหารนั้น เมื่อพิจารณาจากสาระสำคัญของหลักการแบ่งแยกอำนาจข้างต้นแล้วจะเห็นได้ว่าในรัฐสภาของนานาประเทศมักจะกำหนดให้วุฒิสภาในฐานะองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจลักษณะของการเป็น “สภาตรวจสอบ” เพื่อตรวจสอบฝ่ายบริหารได้ในหลายประการด้วยกัน เช่น การตั้งกระทู้ถามการอภิปรายการทำงานของรัฐบาล การตั้งคณะกรรมการขึ้นในวุฒิสภาเพื่อพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาการทำงานของรัฐบาล การมีบทบาทในการแต่งตั้งและถอดถอนเจ้าหน้าที่ระดับสูงของฝ่ายบริหาร เป็นต้น ทั้งยังรวมถึงการที่วุฒิสภาในฐานะที่สองในบางประเทศที่มีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการเป็น “สภาถ่วงดุล” การดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎรที่มักจะมีฐานที่มาแห่งอำนาจในลักษณะเดียวกับรัฐบาลอีกด้วย

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 บางประการที่ไม่สอดคล้องต่อระบบรัฐสภา

ประเด็นแรก บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการยุบสภาผู้แทนราษฎรซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้วางหลักไว้ในมาตราที่ 103 การยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกาและให้กระทำได้เพียงครั้งเดียวในเหตุการณ์เดียวกัน หากมีการเสนอญัตติขอเปิด

อภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะแล้วจะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้

บทบัญญัติดังกล่าวไม่สอดคล้องต่อระบบรัฐสภาเป็นการขัดต่อหลักการ Collective Responsibility ซึ่งในระบบรัฐสภา การยุบสภาเป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่ง ที่ทำให้มีกลไกการคานอำนาจของฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติอันเป็นหลักการสำคัญในระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาที่มีการแบ่งแยกอำนาจออกเป็นสามฝ่าย ในส่วนของรัฐสภาคืออำนาจนิติบัญญัติ ในส่วนของคณะรัฐมนตรีคืออำนาจการบริหารและในส่วนองค์กรศาลได้แก่อำนาจตุลาการ

ในสาระสำคัญของระบบรัฐสภาของประเทศไทย มิได้ยอมรับหลักการแบ่งแยกอำนาจเด็ดขาด การยุบสภามีหลักการและเหตุที่สอดคล้องกับการจัดระบบรัฐบาลแบบรัฐสภาซึ่งเป็นลักษณะการถ่วงดุลหรือควบคุมฝ่ายนิติบัญญัติ โดยอำนาจฝ่ายบริหาร ซึ่งอีกนัยหนึ่งเป็นการอุทธรณ์ข้อขัดต่อประชาชนเพื่อให้ประชาชนตัดสินปัญหาสำคัญโดยแสดงออกทางกระบวนการเลือกตั้ง การยุบสภาต้องสอดคล้องกับหลัก Collective Responsibility ที่กล่าวไว้ข้างต้น คือหลัก ความใกล้ชิดกันอย่างยิ่งของการเมืองในระบบนิติบัญญัติกับการเมืองในระบบบริหาร หมายความว่า ฝ่ายนิติบัญญัติต้องตรวจสอบฝ่ายบริหารได้ตลอดเวลา และในขณะเดียวกันฝ่ายบริหารก็ต้องสามารถตอบโต้ฝ่ายนิติบัญญัติได้ตลอดเวลาเช่นเดียวกัน การตอบโต้ซึ่งกันและกัน เป็นลักษณะฝ่ายนิติบัญญัติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจได้ ฝ่ายบริหารก็สามารถยุบสภาได้เช่นกัน ซึ่งเป็นหลักของการปกครองระบบรัฐสภา แต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 วางกรอบไว้ให้กระทำได้เพียงครั้งเดียวในเหตุการณ์เดียวกันและเมื่อมีการยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจแล้วก็ไม่สามารถยุบสภาได้ ซึ่งขัดแย้งต่อหลักการดังกล่าวในระบบรัฐสภา แม้หลักการแบ่งแยกอำนาจบริหารและนิติบัญญัติในทางการเมือง ฝ่ายบริหารและเสียงข้างมากในฝ่ายนิติบัญญัติก็มาจากกลุ่มการเมืองเดียวกัน ดังนั้นลักษณะการคานอำนาจระหว่างอำนาจทั้งสองด้วยวิธียุบสภา หรือลงมติไม่ไว้วางใจในระบบรัฐสภาในทางปฏิบัติย่อมไม่เกิดผลในทางการเมือง หรืออีกนัยหนึ่ง การคานอำนาจของสองอำนาจดังกล่าวด้วยการยุบสภาผู้แทนราษฎรหรือการลงมติไม่ไว้วางใจจะเป็นกลไกทางกฎหมายที่ไร้ประสิทธิภาพในทางปฏิบัติด้วยเหตุผลดังกล่าว แม้ลักษณะการคานอำนาจระหว่างอำนาจทั้งสองดังกล่าว จะไม่เกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนก็ตามแต่อย่างน้อยหลักการยุบสภาก็เป็นการคืนอำนาจให้กับประชาชนเพื่อที่จะตัดสินใจในทางการเมืองในครั้งต่อไป ถ้าประชาชนมีความเชื่อว่าฝ่ายบริหารมีผลงานที่ชัดเจนย่อมได้รับเลือกกลับเข้ามาในรัฐสภาต่อไป ในทางตรงกันข้ามการลงมติไม่ไว้วางใจแม้ผลการลงมติไม่ไว้วางใจจะมีมติแพ้มติทุกครั้งไปด้วยเป็นเสียงข้างน้อย แต่สิ่งที่ประชาชนจะได้รับนั้นคือข้อมูลข่าวสารจากเสียงข้างน้อยย่อมเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงการทำงานของฝ่ายบริหาร ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ประเด็นที่สองบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับวาระการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้วางหลักไว้ในมาตราที่ 158 และมาตรา 159 นายกรัฐมนตรีจะ

ดำรงตำแหน่งรวมกันแล้วรวม 8 ปี ไม่ได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าไม่สอดคล้องกับหลักการของระบบรัฐสภา ด้วยความเคารพต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 แม้ในรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้วางกรอบกำหนดการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รวมกันแล้วรวม 8 ปี ด้วยเจตนาเพื่อมิให้มีการดำรงตำแหน่งอย่างยาวนานหรือต่อเนื่องกัน ซึ่งอาจเป็นการครอบงำหรือสร้างอิทธิพลทางการเมืองในการบริหารประเทศ อีกทั้งเป็นการป้องกันการผูกขาดอำนาจของฝ่ายบริหาร และสิ่งสำคัญเป็นการเปิดโอกาสให้นักการเมืองรุ่นใหม่เข้ามาบริหารประเทศชาติ โดยไม่ยึดติดผู้นำหรือนายกรัฐมนตรีผู้ใดผู้หนึ่ง บทบัญญัติดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักการของระบบรัฐสภาที่กำหนดสาระสำคัญโครงสร้างรัฐบาลเป็นรูปปิรามิด นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาลที่มีลักษณะอยู่บนยอดสูงสุดและรัฐบาลจำดำรงคงอยู่ได้ก็ต้องอาศัยเสียงข้างมากของรัฐสภา ด้วยที่รัฐบาลเป็นฝ่ายบริหารมาจากการเลือกของสมาชิกสภาที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติหรือได้รับความไว้วางใจ มีกระบวนการในการแบ่งอำนาจ การแต่งตั้ง และสนับสนุนจากรัฐสภา トラบใดรัฐสภายังคงไว้วางใจให้ใช้รัฐบาลอำนาจย่อมหมายถึงได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ไม่ว่าระยะเวลาจะยาวนานแค่ไหน ก็ย่อมมีความชอบธรรมในการใช้อำนาจฝ่ายบริหารต่อไปเพื่อเกิดความต่อเนื่องในด้านภาระกิจ การบริหารนโยบายที่ได้นำเสนอต่อประชาชนก่อนการเลือกตั้ง และสามารถใช้ประสบการณ์ที่บริหารประเทศชาติที่ยาวนานในการแก้ไขปัญหา ส่งผลให้เกิดการพัฒนาได้อย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความมีเสถียรภาพของรัฐบาลและการขับเคลื่อนนโยบายได้อย่างต่อเนื่อง เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อนานาประเทศที่จะติดต่อประสานความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง อีกทั้งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ที่ผ่านมาก็ไม่ได้มีบทบัญญัติในการจำกัดวาระการดำรงตำแหน่งของนายกรัฐมนตรีไว้ซึ่งแตกต่างกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 ที่วางกรอบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวไว้ ย่อมไม่สอดคล้องกับหลักการที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น

ประเด็นที่สามบทบัญญัติที่ให้อำนาจของสมาชิกวุฒิสภาเลือกนายกรัฐมนตรี ตามบทเฉพาะกาลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 การใช้อำนาจของสมาชิกวุฒิสภาในการร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกนายกรัฐมนตรีในช่วง 5 ปีแรกตามบทเฉพาะกาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 แม้สาระสำคัญตามบทเฉพาะกาลจะกำหนดกรอบเวลาใช้อำนาจของสมาชิกวุฒิสภาในการร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกนายกรัฐมนตรีในช่วง 5 ปีแรกและกลไกการคัดสรรนายกรัฐมนตรีก็จะมาใช้กลไกตามรัฐสภาก็ตาม ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนคุณสมบัติและวิธีการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรี ไปจากรัฐธรรมนูญฉบับก่อนหลายประการ ประการแรกก็คือ ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน นายกรัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ต้องมีชื่อเป็น 1 ใน 3 รายชื่อที่พรรคการเมืองได้เสนอไว้ก่อนเลือกตั้งทั่วไป ว่าจะมีความประสงค์จะเสนอบุคคลใดเข้าสู่อำนาจดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในขณะที่การเลือกตั้งเมื่อครั้งที่ผ่านมามีเมื่อปี พ.ศ.2554 ซึ่งใช้กลไกของรัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 กำหนดไว้ชัดเจนว่า นายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น

สิ่งที่แตกต่างอีกประการก็คือเรื่องที่ว่า บุคคลใดบ้างที่มีสิทธิ์เลือกนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ไม่มีความสอดคล้องต่อระบบรัฐสภา โดยในการเลือกตั้งในปี พ.ศ.2554 ที่ผ่านมา มีเพียงสมาชิกผู้แทนราษฎร มีจำนวน 500 คนเท่านั้น ที่มีสิทธิ์เลือกรับรองตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยผู้ที่จะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้ต้องได้รับเสียงสนับสนุน เกินกึ่งหนึ่งของสภาผู้แทนราษฎร หรือก็คือ อย่างน้อย 251 เสียง ซึ่งมีความสอดคล้องกับ หลักระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาหรือหลักเจอนใจของรัฐสภา และหลักความสัมพันธ์ในทางความชอบธรรมที่ไม่ขาดสายที่มีกลไกที่มาของการใช้อำนาจฝ่ายบริหารโดยเฉพาะตำแหน่งนายกรัฐมนตรีที่มาจากพรรคการเมืองของรัฐสภา

แต่สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้เขียนบทเฉพาะกาล ไว้ใน มาตรา 272 ให้สมาชิกวุฒิสภามีจำนวน 250 คน มีสิทธิ์ในการร่วมเลือกนายกรัฐมนตรีด้วย หมายความว่าผู้มีสิทธิ์เลือกนายกรัฐมนตรีจะประกอบไปด้วย สมาชิกผู้แทนราษฎร จากการเลือกตั้ง 500 คน และสมาชิกวุฒิสภา มาจากการแต่งตั้งอีก 250 คน รวมแล้ว 750 คน นั่นคือผู้ที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีในการเลือกตั้ง จะต้องได้เสียงสนับสนุนเกินกึ่งหนึ่งของสภารวมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา หรือก็คืออย่างน้อย 376 เสียง ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาหรือหลักเจอนใจของรัฐสภา และหลักความสัมพันธ์ในทางความชอบธรรมที่ไม่ขาดสาย ซึ่งจากหลักเจอนใจของรัฐสภา ปัญหาหรือกฎเกณฑ์ที่มีความสำคัญดังกล่าวฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภาไม่อาจมอบอำนาจในการกำหนดในเรื่องดังกล่าวให้แก่องค์กรอื่น บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาควรเป็นไปตามหลักการแนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับมูลเหตุแห่งการมีสมาชิกวุฒิสภา กล่าวคือ มีหน้าที่คอยถ่วงดุลการใช้อำนาจด้วยการพิจารณายับยั้งร่างกฎหมาย หรือเสนอร่างกฎหมายและตรวจสอบหรือทักท้วงการออกกฎหมายให้รอบคอบและถูกต้องยิ่งขึ้นเท่านั้น ประเด็นของการเลือกหัวหน้าฝ่ายบริหารหรือนายกรัฐมนตรีที่จะมาบริหารประเทศชาติบ้านเมืองจะต้องกระทำโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้ใช้อำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ (Pouvoir Legislative) เพราะได้รับเลือกตั้งโดยตรงมาจากประชาชน ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับหลักความเกี่ยวพันต่อความชอบธรรมในทางประชาธิปไตยอย่างไม่ขาดสายที่มีความมุ่งหมายว่า ในการใช้อำนาจของรัฐโดยผ่านองค์กรต่าง ๆ นั้นมีพื้นฐานมาจากประชาชน และดำรงอยู่ในลักษณะที่ยึดโยงไปถึงประชาชนได้ และสิ่งสำคัญการให้อำนาจสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกนายกรัฐมนตรีมีความชอบธรรมในทางประชาธิปไตยมากกว่าอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมิได้รับเลือกตั้งโดยตรงตามวิถีทางประชาธิปไตย อีกทั้งหลักการของวุฒิสภาภายใต้หลักแยกอำนาจและแนวคิดระบบรัฐสภาที่กล่าวไว้ข้างต้นก็วางหลักกำหนดให้วุฒิสภาในฐานะองค์กร ฝ่ายนิติบัญญัติ มีอำนาจลักษณะของการเป็น “สภาตรวจสอบ” สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรเป็นผู้เลือกนายกรัฐมนตรีตามระบบรัฐสภาโดยเสียงข้างมากของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากหลักการแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นพิจารณาได้ว่า การกำหนดกลไกหรือสาระสำคัญของการใช้อำนาจอธิปไตยผ่านทางรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุด ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยจะต้องมีความสอดคล้องกับระบบรัฐสภา อันเป็นองค์กรที่มีความชอบธรรมในทางประชาธิปไตยยิ่งกว่าองค์กรอื่น ๆ เพราะเป็นองค์กรที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ในรัฐธรรมนูญต้องมีหลักการความใกล้ชิดกันอย่างยิ่งต่ออำนาจฝ่ายบริหารและอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ อีกทั้งต้องมีการถ่วงดุลอำนาจในกระบวนการปกครองระหว่างกันอยู่ตลอดเป็นไปตามแนวความคิดว่าด้วยการแบ่งแยกอำนาจ แต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มีบทบัญญัติบางประการในเรื่องของอำนาจการยุบสภาผู้แทนราษฎรในมาตราที่ 103 และการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในมาตราที่ 158 และมาตรา 159 และการใช้อำนาจของสมาชิกวุฒิสภาเลือกนายกรัฐมนตรี ตามบทเฉพาะกาล จะเห็นไม่เป็นไปตามหลักการและสอดคล้องกับหลักระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ในอนาคตควรมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข บทบัญญัติบางประการในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 เพื่อให้มีความสอดคล้องกับหลักการดังกล่าวตามที่ได้นำเสนอมาแล้ว

เอกสารอ้างอิง

- กิจบดี ก้องเบญจภูษ. (2555). *กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมืองชั้นสูง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จุลกิจ รัตนาศทิพย์. (2551). *วิถีกฎหมายมหาชนเล่ม 1*. กรุงเทพฯ: หอแอนด์ดั่งพลับขิง.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2560). *กฎหมายรัฐธรรมนูญ แนวคิดและประสบการณ์ของต่างประเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ฐากูร ศิริยุทธ์วัฒนา. (2561). *หลักพื้นฐานแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญและระบอบประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2558). *หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2545). *กฎหมายมหาชน : วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่าง ๆ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- บุศรา เข้มทอง. (2558). *แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานในรัฐธรรมนูญ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

- ปณิธีร์ ปทุมวัฒน์. (2558). *สภาที่สอง ในระบบรัฐสภา หน้าต่างโลก : The Knowledge windows*.
สืบค้น 10 สิงหาคม 2562, จาก
<http://web.senate.go.th/lawdatacenter/includes/FCKeditor/upload/Image/b/win43.pdf>
- พัฒนา เรือนใจดี, และมารุพงศ์ มาสิงห์. (2561). ข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. *วารสารนิติศาสตร์และสังคมท้องถิ่น*, 2(1). สืบค้น 10 สิงหาคม 2562, จาก <http://e-journal.sru.ac.th/index.php/llsj/article/view/934>
- ภูมิ มูลศิลป์. (2559). แนวคิดเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไทยในรอบทศวรรษ. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ*, 7(1), 28-30.
- มานิตย์ จุมปา. (2559). *หลักกฎหมายรัฐธรรมนูญ*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- สุรพันธ์ ทับสุวรรณ, และปณณดา อิงคุลานนท์. (2560). *หลักรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อภิวัฒน์ สุดสา. (2554). *การยุบสภาผู้แทนราษฎร : ดุลยภาพแห่งอำนาจระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ*. สืบค้น 1 กันยายน 2562, จาก
<http://web.senate.go.th/lawdatacenter/includes/FCKeditor/upload/Image/b/think/think18.pdf>

การขนส่งผลิตภัณฑ์กับโลจิสติกส์ FREIGHT TRANSPORT AND LOGISTICS

ไชยยศ ไชยมนันคง *

Chaiyos Chaimankong

วิมลวัลย์ ทรงศิริยศ **

Wimonwan Songsiriyot

สงกรานต์ มหาพล ***

Songkran Mahapole

(Received : May 2, 2019 ; Revised : January 24, 2020 ; Accepted : January 31, 2020)

บทคัดย่อ

ความเข้าใจว่าโลจิสติกส์ คือ การขนส่ง นำไปสู่การกำหนดนโยบายการขนส่งที่ไม่ครอบคลุม เพราะโลจิสติกส์ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่กระจายอยู่ตามงานในองค์การการบริการ การขนส่งจึงเป็นเพียงกิจกรรมหนึ่งของโลจิสติกส์ จุดมุ่งหมายการจัดการโลจิสติกส์คือให้ต้นทุนรวมโลจิสติกส์ต่ำที่สุด และลูกค้าพึงพอใจกับผลิตภัณฑ์ เป้าหมายการจัดการขนส่งในบริษัทจึงไม่เพียงให้ต้นทุนขนส่งต่ำที่สุดเท่านั้น การขนส่งประกอบด้วย 5 รูปแบบขนส่ง คือ การขนส่งด้วย รถบรรทุก รถไฟ เรือ เครื่องบินและทางท่อ จัดตามรูปแบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพตามลำดับคือ ทางท่อ เรือ รถไฟ รถบรรทุก และเครื่องบิน หากจัดลำดับตามความรวดเร็วของการเดินทางสินค้าตามลำดับคือ เครื่องบิน รถบรรทุก รถไฟ เรือ และทางท่อ การขนส่งที่มีประสิทธิภาพไม่ใช่เพียงขนส่งด้วยต้นทุนต่ำ ภาครัฐและเอกชนของไทยมองว่า การขนส่งด้วยรถบรรทุกมีต้นทุนต่ำ มีการใช้รถบรรทุกขนส่งผลิตภัณฑ์ประเทศไทยประมาณร้อยละ 80 ทำให้ต้นทุนโลจิสติกส์ของไทยสูงเมื่อเปรียบเทียบกับบางประเทศ การจัดการโลจิสติกส์ต้องพิจารณาต้นทุนโลจิสติกส์รวมทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง คือ ต้นทุนสินค้าคงคลัง ต้นทุนขนถ่ายสินค้าเข้าซื้อและเงื่อนไขเวลาส่งมอบสินค้า ความรู้ในเรื่องของการขนส่งผลิตภัณฑ์กับโลจิสติกส์เท่านั้นที่นำไปสู่นโยบายของรัฐบาลให้เกิดการเปลี่ยนการใช้รูปแบบขนส่งที่เหมาะสมและคุ้มค่า

คำสำคัญ : โลจิสติกส์ รูปแบบการขนส่ง การเปลี่ยนการใช้รูปแบบการขนส่ง

*

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก, e-mail : duangkhaec@hotmail.com

**

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ คณะโลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก,

e-mail : PPP_ram@southeast.ac.th

อาจารย์พิเศษ ประจำสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิศวกรที่ปรึกษาอาวุโสด้านพลังงาน กระทรวงอุตสาหกรรม,

e-mail : khun-kae@hotmail.com

Abstract

The explanation stating that logistics is a transportation leads to the creation of an un comprehensive transport policy. This is because the logistics consists of various activities scattered throughout the work of the service organization. Transportation is therefore only one of the activities of logistics. The aim of logistics management is to provide the lowest total logistics cost and customer satisfaction with the products and logistics services. The goal of transportation management in the company is not only to achieve the lowest transportation costs but to provide responsive transport services according to customer requirement both the products and services. Transportation consists of 5 modes of transport, namely transportation by truck, train, ship, airplane and pipeline. They are organized according to the effective transport modes, via pipelines, ships, trains, trucks and airplanes respectively. Effective transportation is not just transportation at a low cost. However, the public and private sectors of Thailand consider that transportation by truck is low cost; about 80 percent of Thai trucks use Thai products. Therefore, about 80 percent of trucks are used for transport products in Thailand resulting in high Thai logistics costs when compared to some countries. In fact, in logistics management all related logistics costs involved must be considered including inventory cost repeated product handling costs and product delivery time. Only knowledge about product transportation with logistics leads to government policies to change to use the appropriate and cost-effective transportation methods.

Keywords : Logistics, Mode of transport, Modal shift

บทนำ

รูปแบบขนส่ง (Mode of Transport) จำแนกเป็นการขนส่งด้วยรถบรรทุก รถไฟ เรือ เครื่องบิน และทางท่อ แต่ละรูปแบบขนส่งมีข้อดีข้อด้อยแตกต่างกัน การพิจารณาใช้รูปแบบขนส่งขึ้นอยู่กับ ภายภาพผลิตภัณฑ์ มูลค่า ความรีบด่วนใช้ ปริมาณจัดส่งแต่ละครั้ง ระยะทางขนส่ง เวลาเดินทาง สินค้า (Transit Time) และอื่น ๆ ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ (Ronal, 2004) แนะนำให้ใช้รูปแบบขนส่งต้นทุนต่ำ ได้แก่ ทางท่อ ทางเรือและรถไฟ แต่พฤติกรรมการใช้รูปแบบขนส่งสินค้าภายในประเทศนั้นสวนทางกับหลักเศรษฐศาสตร์ เมื่อกาลเวลาผ่านไปผู้ใช้บริการขนส่งเปลี่ยนมาใช้รูปแบบขนส่งต้นทุนสูง สัดส่วนการใช้รถบรรทุกขนส่งสินค้าสูงขึ้นและดูเหมือนว่าจะสูงไปตามระดับการพัฒนาเศรษฐกิจ เช่น

ญี่ปุ่นกว่าร้อยละ 90 ใช้รถบรรทุกขนส่งสินค้าในประเทศ ขณะที่รถไฟขนส่งสินค้าน้อยกว่าร้อยละ 1 (วิกิพีเดีย, 2561) สำหรับประเทศไทยสัดส่วนขนส่งสินค้าในประเทศใช้รถบรรทุกกว่าร้อยละ 81 ขณะที่รถไฟขนส่งสินค้าน้อยกว่าร้อยละ 2 (สำนักงานประมาณของรัฐบาล, 2562)

การเปลี่ยนการใช้รูปแบบการขนส่ง (Modal shift) จากเรือและรถไฟมาเป็นใช้รถบรรทุกเพิ่มมากขึ้น ทั้งที่ค่าขนส่งรถบรรทุกสูงกว่าเรือและรถไฟ (ศูนย์ข้อมูล SMEs Knowledge Center, 2557) ภาวะการณ์เช่นนี้ทำให้เกิดจุดบอดการพัฒนาการขนส่งในประเทศ มุมมองทางโลจิสติกส์มองการขนส่งเป็นเพียงกิจกรรมหนึ่งในกระบวนการ โลจิสติกส์ ค่าขนส่งที่ต่ำไม่ได้เป็นตัวตัดสินใจเลือกใช้รูปแบบขนส่ง นักโลจิสติกส์มองไปถึงต้นทุนสินค้าคงคลัง ความเชื่อถือได้ในบริการ การให้บริการเพิ่มคุณค่า โลจิสติกส์ (Value-added-logistics Services) การขนถ่ายซ้ำซ้อน (Double Handling) และอื่น ๆ การดำรงไว้ซึ่งรูปแบบขนส่งหลักยังคงมีความสำคัญเพื่อเป็นทางเลือกและความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ ต้นทุนขนส่ง ปริมาณจัดส่งแต่ละครั้งและระยะทาง ทั้งนี้รัฐจะต้องหลีกเลี่ยงความพยายามใด ๆ เพื่อลดสัดส่วนการขนส่งด้วยรถบรรทุกไปให้รถไฟและ/หรือเรือด้วยมาตรการที่เป็นการบังคับหรือทางลบ การเพิ่มความสามารถการแข่งขันของรถไฟนั้นให้มุ่งไปกับการปรับปรุงประสิทธิภาพคุณภาพและนวัตกรรมบริการมากกว่าที่จะทุ่มงบประมาณลงทุนไปกับระบบรางคู่และรถไฟความเร็วสูง

การขนส่งกับโลจิสติกส์

วิวัฒนาการการขนส่งเปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยีและความต้องการของผู้ใช้บริการขนส่ง รูปแบบการขนส่งและวิธีการขนส่งจึงปรับเปลี่ยนไปตามกระแสดังกล่าว การขนส่งทางผิวโลก (Surface Transport) และทางอากาศ (Air Transport) นำไปสู่รูปแบบขนส่ง ที่ประกอบด้วยการขนส่งด้วยรถบรรทุก (Motor Carrier) การขนส่งทางรถไฟ (Rail) การขนส่งทางน้ำ (Water Carrier) การขนส่งทางท่อ (Pipeline) และการขนส่งทางอากาศ (Air Carrier)

รูปแบบขนส่งที่กล่าวมามีข้อได้เปรียบและข้อด้อยทางโลจิสติกส์แตกต่างกันไป ความแตกต่างนี้นำไปสู่การเลือกใช้รูปแบบขนส่งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือใช้ผสมกันเพื่อบรรลุผลทางเศรษฐศาสตร์และ/หรือ ทางโลจิสติกส์ การขนส่งผลิตภัณฑ์จากต้นทางไปยังปลายทางเพื่อบรรลุผลอย่างใดอย่างหนึ่งและ/หรือทั้งสองประการ นำไปสู่การพัฒนาการขนส่งต่างรูปแบบผสมกัน การขนส่งต่อเนื่องต่างรูปแบบ (Intermodal Transport) ใช้กับการขนส่งทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ขณะที่การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal Transport) ใช้กับการขนส่งสินค้าบรรจุคอนเทนเนอร์ระหว่างประเทศ การขนส่งผสมทางทะเลและทางอากาศ (Sea-air Transport) เป็นการขนส่งทางไกลที่ช่วงหนึ่งขนส่งด้วยเรือแล้วไปต่อเครื่องบิน การขนส่งแบบนี้ใช้กับสินค้าที่แบกรับภาระค่าขนส่งได้ ปริมาณจัดส่งไม่มาก สินค้าไม่เน่าเสียง่ายและมีเงื่อนไขเวลาส่งมอบสินค้า ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะใช้วิธีการขนส่งแบบนี้ คือ ท่าเรือและสนามบินต้องอยู่ใกล้กัน การขนถ่ายทั้งที่ทำเรือ และสนามบินต้องมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพิธีการและงานด้านเอกสารจะต้องมีน้อยที่สุด

โลจิสติกส์และซัพพลายเชน (Supply Chain) เป็นศาสตร์แขนงใหม่ที่มีการพัฒนาไม่มา นาน วิชาการด้านนี้จึงยังไม่มีเป็นมาตรฐาน (ไชยยศ ไชยมั่นคง และมยุขพันธ์ ไชยมั่นคง, 2560) ดังจะเห็น จากให้นิยามโลจิสติกส์และนิยามซัพพลายเชนไว้แตกต่างกัน ศาสตร์ที่ยังไม่ได้เป็นมาตรฐานเช่นนี้จึงใช้ คำศัพท์และขอบเขตเนื้อหาแตกต่างกันไป โลจิสติกส์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการจัดการกิจกรรมโลจิสติกส์ ภายในบริษัท เพื่อให้บรรลุต้นทุนรวมโลจิสติกส์ต่ำสุด (Minimize Total Logistics Cost) และลูกค้า พึงพอใจกับบริการโลจิสติกส์ของบริษัท (Customer Satisfaction) โลจิสติกส์ประกอบด้วยกิจกรรม การจัดการวัสดุ คำสั่งซื้อ การขนส่ง สินค้าคงคลัง คลังสินค้า บรรจุมันต์ บริการลูกค้า และอื่น ๆ โลจิสติกส์ ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะกับวิสาหกิจการค้าเท่านั้น ทุกองค์การมีงานโลจิสติกส์ที่จะต้องจัดการ ส่วนซัพพลายเชน เป็นศาสตร์ว่าด้วยการจัดการผลิตภัณฑ์ข้ามบริษัท (Across the Firms) เพื่อให้บรรลุกำไรซัพพลายเชน สูงสุดและมีความยั่งยืน (Profit Maximization and Sustainable Supply Chain) บริษัทแกนนำ ซัพพลายเชน (Focal company) จัดการให้บรรดาสมาชิกซัพพลายเชนทั้งทางด้านซัพพลายเออร์ (Suppliers) และลูกค้าผู้จัดจำหน่าย (Customers) เพิ่มคุณค่าผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อบรรลุต้นทุน ที่ต่ำ คุณภาพสินค้าและบริการที่สูงและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคตามที่ผู้บริโภคต้องการ

การพัฒนาการขนส่ง

ย้อนหลังไปหลายร้อยปี การขนส่งทางน้ำใช้แรงงานคนและลมขับเคลื่อนเรือ เรือยุคสมัยนั้น เป็นเรือใบและทำด้วยไม้ ขนาดของเรือไม่ใหญ่เช่นสมัยนี้ ความเร็วการเดินทางไม่เกินกว่า 10 กิโลเมตรต่อชั่วโมง โดยที่เป็นเรือไม้ความแข็งแรงและทนทานต่อคลื่นลมในทะเล (Seaworthiness) ได้ไม่มาก การขนส่งทางบกใช้รถม้าและเกวียน ความเร็วการเดินทางใกล้เคียงกับทางน้ำ เมื่อมีการคิด ประดิษฐ์เครื่องจักรไอน้ำ เครื่องจักรไอน้ำนำมาใช้กับเรือและรถไฟ เครื่องจักรไอน้ำมีกำลังสูงทำให้เรือ สามารถเดินทางได้เร็วกว่า 30 กิโลเมตรต่อชั่วโมง นำไปสู่การต่อเรือเหล็กที่มีขนาดใหญ่มากขึ้นและ หลากหลายชนิด รถไฟเครื่องจักรไอน้ำสามารถวิ่งได้เร็วประมาณ 100 กิโลเมตรต่อชั่วโมง กำลัง เครื่องจักรไอน้ำที่สูงช่วยให้รถไฟสามารถขนส่งสินค้าได้หลายพันตันในแต่ละขบวนและเหมาะสมการ ขนส่งระยะทางไกล (ไชยยศ ไชยมั่นคง และมยุขพันธ์ ไชยมั่นคง, 2554) วิวัฒนาการการขนส่ง เปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ความสำคัญการขนส่งคือทำให้เกิดการพัฒนา เศรษฐกิจทั้งของโลกและของประเทศ การขนส่งนำไปสู่การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติของโลก เอื้ออำนวยให้มีการใช้แหล่งผลิตต้นทุนต่ำ (Location Economies) การกระจายการผลิตไปตามแหล่ง ผลิตที่มีปัจจัยการผลิตที่ดีและมีประสิทธิภาพนำไปสู่ผลผลิตของโลกเพิ่มขึ้น การขนส่งเป็นปัจจัย เอื้ออำนวยการขนส่งสินค้าสำเร็จรูปไปยังตลาดทั่วทุกมุมโลก การกระจายสินค้าควบคู่ไปกับการเปิดเสรี การค้ามากขึ้น ทำให้ราคาสินค้าถูกลง ประชาชนโลกจึงได้รับประโยชน์จากราคาสินค้าที่ต่ำลง สามารถ หาซื้อได้สะดวกและมีสินค้าหลากหลายให้เลือกซื้อ

การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการขนส่งทำให้เกิดรูปแบบขนส่ง รูปแบบการขนส่งทางผิวโลก (Surface Transport) ได้แก่ รถบรรทุก เรือ รถไฟและทางท่อและรูปแบบขนส่งทางอากาศ แต่ละรูปแบบขนส่งมีข้อดีและข้อด้อยแตกต่างกันไป รูปแบบขนส่งด้วยเครื่องบินรวดเร็ว แต่ค่าขนส่งแพงมาก การขนส่งทางท่อก็มีประสิทธิภาพที่สุด แต่ช้ามากและเหมาะสมกับการขนส่งผลิตภัณฑ์เหลว เรือเป็นรูปแบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพรองลงมาจากทางท่อ ความเร็วการเดินทางดีกว่าทางท่อ การค้าทางทะเลของโลกใช้การขนส่งทางทะเลประมาณร้อยละ 80 สำหรับประเทศไทยกว่าร้อยละ 90 ของปริมาณการค้าระหว่างประเทศใช้การขนส่งทางทะเล รถไฟจัดเป็นรูปแบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพรองมาจากเรือ (ศูนย์ข้อมูล SMEs Knowledge Center, 2557) รถไฟใช้กับการขนส่งสินค้าภายในประเทศเป็นสำคัญ การขนส่งสินค้าด้วยรถไฟมีส่วนการขนส่งลดลง รถบรรทุกทางเศรษฐกิจจัดว่าเป็นรูปแบบขนส่งที่มีค่าขนส่งแพง แต่รถบรรทุกมีข้อได้เปรียบที่สามารถให้บริการจากที่ถึงที่ (Door-to-door Service) การขนส่งด้วยเรือและรถไฟตามทัศนะโลจิสติกส์เวลาเดินทางสินค้านาน ทำให้มีต้นทุนสินค้าคงคลังสูง

ผู้รับขนส่งพัสดุภัณฑ์ (Package carrier) เป็นอีกบริการขนส่งที่ได้รับความนิยมมากขึ้น การขนส่งพัสดุภัณฑ์ให้บริการขนส่งทั้งของใช้ส่วนตัวและเพื่อการค้า บริการขนส่งนี้ขนาดหีบห่อและน้ำหนักสามารถเคลื่อนย้ายด้วยแรงคน มีทั้งบริการเร่งด่วน (Express) และไม่เร่งด่วน โดยให้บริการจากที่ถึงที่ บริการขนส่งนี้สามารถตอบสนองความต้องการทางโลจิสติกส์ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ผู้ให้บริการระหว่างประเทศ เช่น FedEx, DHL, UPS อนึ่ง มีผู้ให้บริการขนส่งแบบนี้ในประเทศมากขึ้น เช่น Kerry รูปแบบขนส่งผสมทางเรือและเครื่องบิน (Sea-air Transport) ได้รับความนิยมใช้มากขึ้น (ศูนย์ข้อมูล SMEs Knowledge Center, 2557) โดยใช้ประโยชน์ข้อได้เปรียบที่รูปแบบขนส่งหนึ่งค่าขนส่งต่ำมากแต่สินค้าใช้เวลาเดินทางนาน แต่อีกรูปแบบขนส่งรวดเร็วแต่ค่าขนส่งแพงมาก การใช้การขนส่งแบบนี้เหมาะสมกับสินค้ารีบด่วนส่งมอบ โดยช่วงแรกขนส่งสินค้าด้วยเรือแล้วไปต่อด้วยเครื่องบินไปยังปลายทาง ใช้กับสินค้าที่มีเงื่อนไขเวลาการส่งมอบบางชนิดเท่านั้น

ทัศนะการขนส่งทางเศรษฐศาสตร์

ในทางเศรษฐศาสตร์มีทัศนะว่ารูปแบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพที่สุด คือ การขนส่งทางท่อ เพราะต้นทุนการขนส่งต่อตัน/ กิโลเมตรต่ำที่สุด มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสาธารณะน้อยมาก แต่รูปแบบขนส่งนี้ เหมาะสมกับการขนส่งสินค้าเหลวเป็นสำคัญ รูปแบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพรองลงมาคือการขนส่งทางน้ำ เรือเป็นรูปแบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพ คือ ต้นทุนขนส่งที่ต่ำ ขนส่งสินค้าได้หลากหลายชนิด ขนส่งได้ครั้งละปริมาณมาก ซึ่งเหมาะสมกับการขนส่งระยะไกล การขนส่งสินค้าด้วยเรือประกอบด้วยการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศและการขนส่งทางลำนน้ำภายในประเทศ การขนส่งทางน้ำในประเทศประกอบด้วยการขนส่งทางชายฝั่งทะเล (Coastal Shipping) และการขนส่งทางน้ำในประเทศ (Inland waterway) รถไฟเป็นรูปแบบขนส่งที่ยอมรับกันว่ามีประสิทธิภาพ

แต่ก็ยังเป็นรองการขนส่งทางน้ำและทางท่อ สินค้าที่เหมาะสมกับสองรูปแบบขนส่งนี้จะเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ เช่น สินแร่ ธัญพืช ที่ขนส่งครั้งละปริมาณมากและระยะทางไกล การขนส่งด้วยรถบรรทุกและเครื่องบิน ในทางเศรษฐศาสตร์จัดเป็นรูปแบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพต่ำ (ศูนย์ข้อมูล SMEs Knowledge Center, 2557) คือมีต้นทุนสูง แต่รวดเร็ว จัดเป็นรูปแบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพน้อย และมีผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมและสังคมมาก

รัฐบาลลงทุนระบบรางเพื่อขนส่งสินค้าและประชาชน เพราะต้องการสนับสนุนการใช้รูปแบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพในทางเศรษฐศาสตร์ คือต้นทุนการขนส่งต่ำ ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์แนะนำให้ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด การผลิตสินค้าก็ให้ใช้ทรัพยากรน้อย แต่ผลผลิตมาก ในเรื่องการขนส่งก็เช่นเดียวกัน รูปแบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดและกระทบกับสิ่งแวดล้อมและสังคมน้อยที่สุดก็คือการขนส่งทางท่อและการขนส่งทางน้ำเป็นรูปแบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพและมีผลกระทบทางลบกับสิ่งแวดล้อมและสังคมน้อย ทางรถไฟหรือระบบรางในทางเศรษฐศาสตร์ก็นับได้ว่าเป็นรูปแบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพ แต่ก็ยังเป็นรองทางท่อและทางเรือ (ศูนย์ข้อมูล SMEs Knowledge Center, 2557)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าขนส่ง ต่อ ตัน-ไมล์ ตามรูปแบบการขนส่ง

รูปแบบการขนส่ง(Mode)	Price $\text{C} / \text{ton-mile}^a$
ทางรถไฟ(Rail)	2.28 ^b
รถบรรทุก (Truck)	26.19 ^c
ทางเรือ (Water)	0.74 ^d
ทางท่อ (Pipe)	1.46 ^e
ทางเครื่องบิน(Air)	61.20 ^f

a. Based on average per ton-mile, b. Class 1 freight rate, c .Less than truck load, d. Barge, e. Oil pipeline, f. Domestic

ที่มา : Rosalyn (2000)

จากตารางพบว่าค่าขนส่ง ต่อ ตัน-ไมล์ ตามรูปแบบการขนส่งทางเรือจะน้อยที่สุด รองมาคือทางท่อ แต่ทางท่อก็ใช้ได้เฉพาะการลำเลียงของเหลวหรือก๊าซ ดังนั้นรูปแบบการขนส่งทางรถไฟจึงทำให้ดูเป็นที่น่าสนใจเพราะค่าขนส่งน้อย สำหรับค่าขนส่งทางรถไฟของประเทศไทยแสดงตามตาราง

ตารางที่ 2 ต้นทุนขนส่งรถไฟไทยจำแนกตามระยะทาง

Distance (km.)	Baht/Km./Car	Baht/Ton-Km.
100	30.51	0.8474
500	9.73	0.2702
600	8.86	0.2462
700	8.24	0.2290
800	7.78	0.2161
900	7.42	0.2061
1000	7.13	0.1981

(Note : ค่าขนส่งเหมาตู้และสินค้าเต็มตู้ 36 tons/car)

ที่มา : ไชยยศ ไชยมั่นคง และมยุขพันธุ์ ไชยมั่นคง (2560)

จากตารางค่าขนส่งเหมาตู้และสินค้าเต็มตู้ (36 tons) จะเห็นว่าค่าขนส่งต่อ ตัน/กม. ต่ำมากตามความจริง การเหมาตู้ไม่ได้หมายความว่าทุกตู้จะบรรทุกสินค้า 36 ตัน ทั้งนี้ผู้เหมาตู้จำนวนหนึ่งอาจมีสินค้าน้อยกว่า 36 ตัน อีกประการหนึ่งสินค้ามีความหนักแตกต่างกัน สินค้าที่หนาแน่นน้อยหรือน้ำหนักเบาบรรจุเต็มตู้ น้ำหนักรวมอาจเพียง 10 ตัน หรือน้อยกว่าก็ได้ ดังนั้นเห็นว่ารถไฟต้นทุนขนส่ง ตัน-กิโลเมตรลดลงตามระยะทาง ซึ่งแสดงให้เห็นตามหลักที่ว่าด้วยการประหยัดจากระยะทางขนส่ง (Economies of Scale) และหลักค่าขนส่งไม่สูงตามสัดส่วนระยะทาง (Tapering Principle)

การเปลี่ยนการใช้รูปแบบขนส่ง

การเปลี่ยนการใช้รูปแบบขนส่ง หมายถึง การเปลี่ยนจากการใช้รูปแบบขนส่งหนึ่งที่มีประสิทธิภาพไปเป็นอีกรูปแบบขนส่งหนึ่งที่มีประสิทธิภาพน้อยกว่า การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้เกิดขึ้นทั้งการขนส่งผู้โดยสาร และการขนส่งสินค้า (ไชยยศ ไชยมั่นคง และมยุขพันธุ์ ไชยมั่นคง, 2554)

ตารางที่ 3 การเปลี่ยนการใช้รูปแบบขนส่งภายในสหภาพยุโรป

ปี	รูปแบบขนส่ง			หน่วย : ร้อยละ
	รถบรรทุก	รถไฟ	ทางน้ำในประเทศ	
1970	47.9	32.6	11.9	7.6
1980	56.4	25.8	9.6	8.2
1990	68.0	18.6	7.9	5.5
1995	73.3	14.1	7.3	5.3
1998	73.7	14.1	7.1	5.1

ที่มา : ไชยยศ ไชยมั่นคง และมยุขพันธุ์ ไชยมั่นคง (2554)

สหภาพยุโรป (EU) ประกอบด้วยสมาชิกกว่า 20 ประเทศ ประเทศในยุโรปมีแผ่นดินติดต่อกัน จึงมีระบบขนส่งทั้งทางถนนและรถไฟเชื่อมต่อกัน สำหรับทางน้ำในประเทศก็มีแม่น้ำและคลอง เชื่อมโยงกันทำให้ใช้ประโยชน์ในการขนส่งสินค้า การขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุกมีส่วนแบ่งการขนส่ง เมื่อปี 1970 ร้อยละ 47.9 ตามด้วยรถไฟร้อยละ 32.6 ทางน้ำในประเทศร้อยละ 11.9 และทางท่อร้อยละ 7.6 สัดส่วนการขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุกเพิ่มมากขึ้น ทำให้สัดส่วนการขนส่งของรูปแบบขนส่งอื่น ๆ ลดลง ตามตารางดังกล่าวรูปแบบแนวโน้มการเปลี่ยนการใช้รูปแบบขนส่งด้วยรถบรรทุกจะเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 4 การเปลี่ยนการใช้รูปแบบขนส่งภายในประเทศญี่ปุ่น

ปี	รูปแบบขนส่ง			หน่วย: ร้อยละ
	รถบรรทุก	รถไฟ	ชายฝั่งทะเล	
2001	91.4	1.01	7.5	0.02
2005	91.43	1.00	7.55	0.02
2010	92.25	0.81	7.02	0.02
2011	91.95	0.92	7.11	0.02
2012	91.97	0.89	7.12	0.02
2013	91.04	0.92	8.02	0.02

ที่มา : ESCAP (2017)

ในช่วงปี 2001-2013 บทบาทการขนส่งด้วยรถบรรทุกภายในประเทศญี่ปุ่น มีสัดส่วนกว่าร้อยละ 90 หากพิจารณาแนวโน้มการเปลี่ยนการใช้รูปแบบขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุกในอนาคต ได้ว่าจะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นไม่มาก การขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุกอยู่ในภาวะคงที่ คือประมาณร้อยละ 91 ญี่ปุ่นไม่มีทางน้ำในประเทศจึงเป็นการขนส่งทางชายฝั่งทะเล ซึ่งมีส่วนแบ่งการขนส่งน้อยกว่าร้อยละ

ตารางที่ 5 การเปลี่ยนใช้รูปแบบขนส่งสินค้าภายในประเทศจีน

ปี	รูปแบบขนส่ง			หน่วย: ร้อยละ
	รถบรรทุก	รถไฟ	ทางน้ำ	เครื่องบิน
2001	73.60	15.93	9.09	1.38
2005	71.30	17.38	10.23	1.09
2010	74.75	13.04	11.37	0.84
2011	75.44	11.59	11.82	1.15
2012	75.90	11.58	11.82	1.15
2013	75.44	9.26	16.34	1.66
2014	75.90	8.69	13.64	1.77

ที่มา : ESCAP (2017)

เมื่อพิจารณารูปแบบขนส่งด้วยรถบรรทุกของจีนมีสัดส่วนที่ต่ำกว่าญี่ปุ่น กรณีประเทศจีน สัดส่วนการขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุกอยู่ที่ประมาณร้อยละ 75 สัดส่วนที่ไม่สูงนั้นอาจพิจารณาในทางภูมิศาสตร์ที่จีนเป็นประเทศใหญ่และมีทางน้ำในประเทศและชายฝั่งทะเล เอื้อต่อการขนส่งระยะทางไกลทางชายฝั่งทะเลและทางน้ำในประเทศมีความได้เปรียบต้นทุนขนส่ง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาการใช้รถบรรทุกในจีนระหว่างปี 2001-2014 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยอย่างต่อเนื่อง จึงคาดว่า ในอนาคตบทบาทการขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุกในประเทศจีนจะเพิ่มสูงขึ้นตามกระแสการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชนของประเทศ

ตารางที่ 6 การเปลี่ยนการใช้รูปแบบขนส่งสินค้าภายในประเทศไทย

ปี	รูปแบบขนส่ง				หน่วย: ร้อยละ
	รถบรรทุก	รถไฟ	ทางน้ำ	ชายฝั่งทะเล	เครื่องบิน
2011	81.72	1.97	8.66	7.61	0.03
2012	81.37	2.11	8.43	7.86	0.03
2013	81.68	2.12	8.08	8.08	0.02
2014	81.19	1.89	8.75	8.15	0.02
2015	80.84	1.90	8.53	8.64	0.02
2016	81.12	1.99	8.39	8.48	0.02

ที่มา : กระทรวงคมนาคม (อ้างอิงใน ไชยยศ ไชยมั่นคง และมยุขพันธุ์ ไชยมั่นคง, 2560)

การขนส่งสินค้าภายในประเทศของไทยจำแนกตามรูปแบบขนส่งในช่วงระหว่างปี 2011-2016 ค่อนข้างจะคงที่ทุกรูปแบบขนส่ง ยกเว้นการขนส่งชายฝั่งที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย รถบรรทุกมีส่วนแบ่งการ

ขนส่งสินค้าในประเทศกว่าร้อยละ 81 ขณะที่รถไฟอยู่ระดับต่ำกว่าร้อยละ 2 เมื่อพิจารณาแนวโน้มที่เป็นไปในทิศทางที่รูปแบบขนส่งด้วยรถบรรทุกจะเพิ่มมากขึ้น ความเป็นไปได้ที่การขนส่งด้วยรถบรรทุกของไทยจะมีสัดส่วนสูงขึ้นอีก

มุมมองทางโลจิสติกส์กับการเลือกรูปแบบขนส่งสินค้า

การเลือกรูปแบบขนส่งประกอบด้วย 1. คุณภาพบริการ 2. ต้นทุนขนส่งหรือค่าระวาง และ 3. ต้นทุนอื่น ๆ

1. คุณภาพบริการ (Service Quality) ผู้ใช้บริการขนส่งสินค้าโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม เขาก็มองในบริบทโลจิสติกส์ คือ ผู้รับขนส่งส่งมอบสินค้าตรงตามเวลา สินค้าไม่เสียหายหรือถูกลักขโมย หรือถูกทำลายก็ตาม นอกจากนี้ผู้ให้บริการขนส่งก็ยังคงคาดหวังการส่งมอบผลิตภัณฑ์ต้องมีความสม่ำเสมอ (Consistency)

2. ต้นทุนขนส่งหรือค่าระวาง (Cost of Transport or Freight Rate) ค่าระวางเป็นต้นทุนที่บวกเข้าไปกับราคาสินค้า เป็นองค์ประกอบหนึ่งของต้นทุนสินค้า ถ้าค่าขนส่งต่ำก็มีผลให้ราคาสินค้าต่ำ ราคาสินค้าที่ต่ำก็จะมีความสามารถในการแข่งขันและยังเพิ่มเขตพื้นที่ตลาดซึ่งก็จะทำให้มีส่วนแบ่งตลาดมากขึ้น

3. ต้นทุนอื่น ๆ (Other Costs) หมายถึง ต้นทุนที่กระทบกับผู้ขายและผู้ซื้อสินค้า คือ

3.1 ต้นทุนสินค้าคงคลัง (Inventory Carrying Cost) ผลกระทบระหว่างเวลาเดินทางสินค้า ยังไม่อาจนำไปใช้ผลิตสินค้าหรือขายได้ ผลกระทบระหว่างขนส่งจึงเป็นต้นทุน เรียกว่าต้นทุนสินค้าคงคลังระหว่างขนส่ง (In-transit Inventory)

3.2 ต้นทุนการขนถ่าย (Handling Cost) รูปแบบขนส่งมีความแตกต่างกันในต้นทุนขนถ่าย รถบรรทุกสามารถให้บริการจากที่ถึงที่ขณะที่รูปแบบการขนส่งอื่นให้บริการที่สถานี สนามบิน หรือท่าเรือ สินค้าจึงต้องขนถ่ายขึ้นลงซ้ำซ้อน การขนถ่ายซ้ำซ้อนเช่นนี้ ผู้ส่งสินค้าและผู้รับสินค้าต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่าย

สรุปและข้อเสนอแนะ

ภาวะเปลี่ยนแปลงการจัดการสินค้าคงคลัง การผลิต การเปลี่ยนแปลงการใช้รูปแบบขนส่ง รวมถึงการเพิ่มความสามารถบรรทุกของรถบรรทุก ด้วยการใช้รถพ่วง หรือรถเทรลเลอร์ และสินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาสูงขึ้นเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบกับการขนส่งสินค้าของรถไฟ ปัจจัยเหล่านี้จะมีความเข้มข้นมากขึ้นอันเนื่องมาจากแรงกดดันการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชนเนื่องจากการเพิ่มความสามารถบรรทุกของรถบรรทุกด้วยการใช้รถพ่วง หรือรถเทรลเลอร์ เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบกับการขนส่งสินค้าของรถไฟ จะเห็นว่าในภาพรวมสัดส่วนการขนส่งสินค้าทางรถไฟไม่ได้เพิ่มขึ้น ในด้านปริมาณขนส่ง (ตัน) สินค้าหลายกลุ่มที่เคยใช้บริการรถไฟก็เลิกใช้ ปริมาณสินค้าที่ขนส่ง

ด้วยรถไฟมาก คือ 1. น้ำมันดิบ (Condensate) จากแหล่งผลิตลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ช่วงแรกใช้รถบรรทุกขนไปพิษณุโลกแล้วไปต่อด้วยรถไฟมายังโรงกลั่นน้ำมัน 2. ซีเมนต์ผงจากแหล่งผลิตแก่งคอย ปลายทางที่กรุงเทพฯ เป็นสำคัญ 3. คอนเทนเนอร์ ปริมาณขนส่งคอนเทนเนอร์นั้นว่ามีปริมาณมากที่สุด แต่ก็ขนส่งระยะทางไม่ไกล คือ จากท่าเรือแหลมฉบัง มายัง ICD ลาดกระบัง แม้ระยะทางไม่ไกลแต่รถไฟยังแข่งขันกับรถบรรทุกได้ เพราะใช้เวลาไม่นานในการรวบรวมคอนเทนเนอร์และไม่มีปัญหาการจราจรเช่นรถบรรทุก การบรรทุกคอนเทนเนอร์ต้นทาง-ปลายทางนอกเหนือจาก ICD ลาดกระบัง มีไม่ถึงร้อยละ 5 ของปริมาณคอนเทนเนอร์ทั้งหมด สัดส่วนการขนส่งคอนเทนเนอร์ในช่วงปี 2556-2560 อยู่ระหว่างร้อยละ 62-72 ของการขนส่งสินค้าทั้งหมดด้วยรถไฟ (สำนักงานประมาณของรัฐบาล, 2562) ตามข้อมูลต่าง ๆ ที่กล่าวมา พบว่าการลงทุนรถไฟ ไม่อาจเปลี่ยนแปลงรถไฟให้เพิ่มส่วนแบ่งการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารได้ แรงกดดันทางโลจิสติกส์ในอนาคตจะมีน้ำหนักมากขึ้นทำให้ทวีการเปลี่ยนไปใช้การขนส่งด้วยรถบรรทุกเพิ่มขึ้น การตัดสินใจใด ๆ กับการพัฒนาการขนส่งของประเทศนั้นจะยึดติดกับทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ไม่ได้ ประสิทธิภาพรูปแบบขนส่งเฉพาะที่ค่าขนส่งต่ำจึงไม่ใช่คำตอบในบริบทการจัดการโลจิสติกส์ โลจิสติกส์ไม่ใช่เพียงมีค่าขนส่งต่ำ แต่ยังต้องการให้ต้นทุนโลจิสติกส์อื่น ๆ ต่ำด้วย รวมทั้งต้องให้บริการขนส่งตอบสนองความต้องการและเป็นที่พึงพอใจกับลูกค้าเป็นสำคัญ ความรู้ในปัจจุบันทั้งหมดการขนส่งผลิตภัณฑ์กับโลจิสติกส์จึงจะนำไปสู่การเปลี่ยนการใช้รูปแบบขนส่งที่เหมาะสม และสามารถพิจารณาความคุ้มค่าในระบบขนส่งทางรางที่รัฐบาลได้ลงทุนไว้ได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ไชยยศ ไชยมั่นคง, และมยุขพันธ์ ไชยมั่นคง. (2554). *กลยุทธ์การขนส่ง* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิชั่น พรีเมรส.
- ไชยยศ ไชยมั่นคง, และมยุขพันธ์ ไชยมั่นคง. (2560). *การจัดการซัพพลายเชนและช่องทางการตลาด* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิชั่น พรีเมรส.
- วิกิพีเดีย. (2561). การขนส่งในประเทศไทยญี่ปุ่น. สืบค้น 8 เมษายน 2562, จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/การขนส่งในประเทศไทยญี่ปุ่น>
- ศูนย์ข้อมูล SMEs Knowledge Center. (2557). *การจัดทำเนื้อหาองค์ความรู้ SMEs, วารสารภายใต้ งานพัฒนาศูนย์ข้อมูล SMEs Knowledge Center ปี 2557*. สืบค้น 10 มีนาคม 2562, จาก https://www.sme.go.th/upload/mod_download/03-004%20การขนส่งทางบก.PDF
- สำนักงานประมาณของรัฐบาล. (2562). *แนวทางการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งของประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

- ESCAP. (2017). *Review of developments in transport in Asia and the Pacific*. Retrieved January 5, 2019, from <https://www.unescap.org/publications/review-developments-transport-asia-and-pacific-2017>
- Ronal, H. Ballou. (2004). *Business logistics/supply chain management*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Rosalyn, A. Wilson. (2000). *Transport in America* (18th ed.). Washington, DC: ENO Transportation Foundation.

Book Review :

ความลับของคนที่ไม่เคยเอางานกลับไปทำที่บ้าน

วรสิริ ธรรมประดิษฐ์*

Worasiri Thumpradit

ความลับของคนที่ไม่เคยเอางานกลับไปทำที่บ้าน

เขียนโดย Mentalist DaiGo

แปลโดย กมลวรรณ เพ็ญอร่าม

สำนักพิมพ์ ชอร์ตคัต (SHORT CUT) พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2562

236 หน้า ราคา 225 บาท

ISBN 978-616-18-3073-1

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะบัญชีและการจัดการ วิทยาลัยเซาท์อีสต์บางกอก, email : worasiri@southeast.ac.th

“เวลา 24 ชั่วโมงใน 1 วัน เป็นเหมือนทรัพย์สินสมบัติที่ทุกคนได้รับมาอย่างเท่าเทียมกัน แต่ทว่าหากจัดการพลังสมาธิได้ตามต้องการแล้ว ใน 24 ชั่วโมงนั้นจะมี ‘ความแตกต่าง’ เกิดขึ้นเป็นอย่างมากในสิ่งที่เราทำได้”

หนังสือ “ความลับของคนที่ไม่เคยเอางานกลับไปทำที่บ้าน” เป็นหนังสือเล่มเล็ก ๆ ที่บอกเทคนิคการเพิ่มพลังสมาธิเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้เร็วและสร้างผลงานที่มีคุณภาพได้โดยใช้เวลาไม่นาน เหมาะกับผู้ที่ต้องการฝึกฝนพลังสมาธิให้แข็งแกร่งขึ้น แปลจากหนังสือขายดีของญี่ปุ่น ผู้เขียนคือ Mentalist Daigo หรือชื่อจริงคือ มัทซิมารุ ไดโกะ เคยเป็นเด็กที่ไม่มีสมาธิ อยู่เนิ่นนาน ๆ ไม่ได้ สอบได้ เกือบจะเป็นที่สุดท้ายของชั้นที่มีนักเรียนถึง 227 คน และยังโดนเพื่อนแกล้งมาตลอดในวัยเด็ก แต่ด้วยความตั้งใจที่จะปรับเปลี่ยนตัวเอง ทำให้ผู้เขียนศึกษาค้นคว้าวิธีการสร้างพลังแห่งสมาธิด้วยเทคนิคทางวิทยาศาสตร์และนำมาปฏิบัติจริงจนสามารถควบคุมสมาธิของตนเองได้ดี จึงมีประโยชน์ทั้งในเรื่องของการเรียนรู้และการทำงาน ผู้เขียนมั่นใจว่าทุกตำแหน่งที่ได้มาของตนเองเป็นเพราะพลังแห่งสมาธิ ปัจจุบันนี้ผู้เขียนเป็นนักอ่านใจคนด้วยเทคนิค Mentalism มีผลงานผ่านรายการโทรทัศน์มากมาย ทำงานเป็นผู้ให้คำปรึกษาและผู้ฝึกสอนด้านธุรกิจการลงทุนต่างประเทศ ผู้ให้คำปรึกษาด้านการตรวจความผิดปกติของยีนในสายดีเอ็นเอ อาจารย์พิเศษระดับมหาวิทยาลัย และเป็นนักเขียนระดับ Best seller คนหนึ่งของญี่ปุ่น เนื้อหาของหนังสือแบ่งออกเป็น 4 บท

บทที่ 1 กฎสำคัญที่ใช้ควบคุมพลังสมาธิได้ตั้งใจ เป็นเกณฑ์พื้นฐานในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่คนมีพลังสมาธิสูงมีร่วมกัน กฎสำคัญนี้มี 3 ข้อ

กฎข้อที่ 1 คนที่มีพลังสมาธิสูงจะเข้าใจวิธีการฝึกฝนพลังสมาธิ ผู้เขียนได้แนะนำว่าพลังสมาธินั้นมี “วิธีสร้าง” ถ้าได้นำทฤษฎีที่ถูกต้องมาใช้ฝึกฝนไม่ว่าใครก็สามารถควบคุมพลังสมาธิได้ตามใจนึก มีสูตรการฝึกฝนพลังสมาธิพร้อมตัวอย่างจากการทดลองต่าง ๆ และมีแบบฝึกหัดให้ลองทำดูท้ายบท

กฎข้อที่ 2 คนที่มีพลังสมาธิสูงจริง ๆ แล้วไม่ใช่คนที่ใช้สมาธิได้นาน ผู้เขียนมีความเห็นว่าเคล็ดลับของคนเก่งคือ ไม่ใช่พลังสมาธิยาว ๆ แต่จะขอยุโรปของการใช้พลังสมาธิให้เป็นหลาย ๆ ครั้ง และระหว่างรอบจะมีการพักอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้พลังนั้นกลับมา รวมทั้งใช้ปัจจัยแวดล้อมมาเป็นพลังในการบังคับตัวเอง

กฎข้อที่ 3 คนที่มีพลังสมาธิสูงจะควบคุมความเหนื่อยด้วยสมอง ผู้เขียนได้แนะนำเทคนิคการฝึกฝนด้วยวิธีต่าง ๆ ได้แก่ Altitude Training หรือการฝึกในสภาวะออกซิเจนต่ำ ซึ่งเป็นการฝึกที่ครูฝึกใช้กับนักกีฬาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของตัวเอง Priming Effect หรือการคาดเดาส่งต่าง ๆ ล่วงหน้าตามธรรมชาติของสมองซึ่งช่วยให้ใช้พลังสมาธิได้ดี พร้อมกับตัวอย่างจากการทดลอง

ตามทฤษฎีนี้หลายวิธี และวิธีการฝึกใช้พลังที่ซ่อนอยู่ในจิตใต้สำนึกมาทำลายความเหนื่อยที่เป็นภาพลวงตาซึ่งจะช่วยให้ควบคุมสมาธิได้ตามใจนึกและทำงานได้เร็วขึ้นมาก

บทที่ 2 เรื่องของเครื่องยนต์ 7 อย่าง ที่ช่วยให้ผลิตพลังสมาธิระดับสูง ช่วยให้ตั้งสมาธิได้ทันทีด้วยความเร็วสูงสุด รายละเอียดของบทนี้มีประโยชน์ต่อผู้อ่านอย่างมาก เครื่องยนต์ที่ผู้เขียนแนะนำ คือ

1. สถานที่ การจัดสถานที่ที่กระตุ้นพลังสมาธิ คือบริเวณรอบ ๆ โต๊ะทำงาน หรือ พื้นที่ที่ใช้ทำงาน ต้องจัดเก็บข้าวของต่าง ๆ ให้เรียบร้อย รวมทั้งปิดโทรศัพท์หรือสมาร์ทโฟนและวางไว้ในมุมที่ไม่ค่อยเห็นด้วยเพราะสมาร์ทโฟนจะขโมยพลังสมาธิไป สิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนหรือการทำงานแต่ช่วยเพิ่มพลังสมาธิ คือ กระจก การมองเข้าไปในกระจกและเห็นว่าเรากำลังอยู่ในบุคลิกภาพที่ดีหลังตรง ตั้งใจหรือไม่ จึงเหมือนได้เปรียบเทียบกับตนเอง ณ ปัจจุบันกับสภาวะในอุดมคติ ทำให้เกิดความคิดว่า เราจะต้องทำตามเป้าหมายในอุดมคติให้ได้ แม้แต่การวางกระจกบานเล็ก ๆ ไว้บนโต๊ะทำงานก็ใช้ได้ เมื่อใดก็ตามที่เราผ่อนคลายลงจะทำหน้าที่เป็นเครื่องยนต์สตาร์ทพลังสมาธิให้เราได้

2. บุคลิกภาพ การนั่งหลังตรง ยึดตัว จะทำให้หายใจเข้าได้มากขึ้น การไหลเวียนเลือดไม่ติดขัด ทำให้ออกซิเจนที่ส่งไปยังสมองมีเพียงพอ จึงส่งผลดีต่อการกระตุ้นการทำงานของสมองกลับหน้าซึ่งมีหน้าที่จุดประกายความคิด การสร้างสรรค์ และเป็นจุดกำเนิดของพลังสมาธิ ผู้เขียนชี้แนะให้ทิ้งแนวคิดเดิม ๆ ที่ว่าเราต้องนั่งเรียนหรือนั่งทำงาน จึงควรลดระยะเวลาที่ใช้นั่งเก้าอี้ ด้วยจังหวะที่เราลุกยืนจากเก้าอี้จะทำให้เกิดการกระตุ้นสมองครั้งใหม่ ทำให้ใช้พลังสมาธิได้นานขึ้น ทั้งยังทำให้มองได้เคลื่อนไหวและปรับให้เลือดลมไหลเวียนดีมากขึ้น และแนะนำว่า การลุกขึ้นยืน เดินไปถ่ายเอกสาร ไปหยิบเครื่องดื่มหรือแฟ้มงาน มีผลดีต่อพลังสมาธิ

3. การรับประทานอาหาร ควรรับประทานอาหารที่มีค่าดัชนีน้ำตาล (Glycemic Index ; GI) ต่ำ ตัวอย่างเช่น โขบะ ข้าวกล้อง แอปเปิ้ล ซีส ปลา อะโวคาโด อาหารว่างประเภทถั่วช่วยเพิ่มกรดไขมันโอเมก้าและเติมกลูโคสให้สมองทำให้ฟื้นฟูพลังสมาธิได้ หากจะดื่มกาแฟให้ดื่มในปริมาณที่เหมาะสม คือ ประมาณ 450 มิลลิลิตร/วัน หากบริโภคกาแฟเกินจากปริมาณนี้จะเป็นการกระตุ้นสมองมากเกินไปกลายเป็นผลร้าย คือ กระตุ้นความเครียด และควรดื่มน้ำประมาณ 1 แก้วทุก 1-2 ชั่วโมงด้วย

4. อารมณ์ ผู้เขียนมีความเห็นว่าเวลาที่มีสมาธิจริง ๆ เราจะไม่รู้สึกเลยว่ามีสมาธิอยู่สภาวะแบบนี้เรียกว่า สภาวะลื่นไหล (Flow) ซึ่งอาจเรียกว่า “อำนาจจิต” หรือ “พลังสมาธิ” ก็ได้ ผู้เขียนได้แนะนำปัจจัยหลัก ๆ ที่ช่วยให้เข้าสู่สภาวะนี้ได้ในข้อนี้ และย้ำว่าหากฝึกฝนก็จะทำได้เรื่อย ๆ นอกจากนี้ความยินดี โกรธ โศกเศร้า และเบื่อบานก็ช่วยเพิ่มพลังสมาธิให้มากขึ้นได้แต่ไม่ยิ่งใหญ่เท่าสภาวะลื่นไหล

5. กิจวัตร ผู้เขียนแนะนำว่าต่อไปเป็นงานที่ต้องใช้พลังสมาธิสูง ถ้าเราฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตรก็จะสามารถทำงานนั้นได้โดยไม่ต้องใช้พลังสมาธิเลย ส่วนคนที่ควบคุมพลังสมาธิไม่ได้มักจะพยายามเปลี่ยนสิ่งที่กำลังทำอยู่เสมอ หรือไม่ก็พยายามหาความรู้เพิ่มหลาย ๆ อย่าง เช่น “ปีนี้แหละจะไปเรียนพิเศษสนทนาภาษาอังกฤษ ไปเข้ายิม แล้วก็.....” เมื่อทำหลายอย่างเกินไปสมองจะเบลอ ก่อนฝึกอะไรให้เป็นกิจวัตรได้สักอย่าง ทำให้พลังสมาธิกระเจิงและสุดท้ายก็จะทำอะไรไม่ได้สักอย่าง ผู้เขียนย้ำว่ายิ่งเจอตัวเลือกมากเท่าไรก็ยิ่งทำให้เกิดความสับสนมากเท่านั้น จึงต้องลดการตัดสินใจต่าง ๆ ลง และได้ยกตัวอย่างการจัดการตัดสินใจในเรื่อง “การเลือกเสื้อผ้าทุกวัน” ของบุคคลที่มีชื่อเสียง เช่น มาร์ค ซัคเคอร์เบิร์ก ผู้สร้าง Facebook ที่ใส่แต่เสื้อยืดสีเทา สตีฟ จอบส์ เมื่อออกมาข้างนอกเขาจะสวมชุดแบบเดิมตลอด คือ เสื้อคอเต่าสีดำของ Issey Miyake กางเกงยีนสีซีดของ Levi's รุ่น 501 รองเท้าผ้าใบสีเทายี่ห้อ New Balance นอกจากนี้เขายังฝึกสมาธิจนเป็นกิจวัตรทุกวันตั้งแต่ตอนยังหนุ่มและใช้ชีวิตเพื่อทำตามเป้าหมายตลอดมา

6. การออกกำลังกาย การออกกำลังกายทำให้ร่างกายของเราไม่รู้จักความเหน็ดเหนื่อย และแข็งแรงต่อความเครียด ผู้เขียนแนะนำให้เดินเล่นเบา ๆ นอกอาคารภายใต้บรรยากาศสีเขียว (Green Exercise) 5 นาที เพื่อช่วยให้เกิดพลังสมาธิและมีสุขภาพดี ทำได้ทั้งในสวนหรือถนนหนทางที่มีต้นไม้ ถ้ามีทิวทัศน์ที่เป็นน้ำด้วยจะยิ่งได้ผลดี นอกจากนี้ผู้เขียนยังแนะนำให้ลองออกกำลังกายที่ใช้เวลาไม่นานแต่ได้ผลดี เช่น การเดินเร็ว 30 นาที การขึ้นลงบันได 10 นาที การออกกำลังกายแบบ High Intensive Interval Training (HIIT) 7 นาที

7. การฝึกสมาธิ ผู้เขียนได้แนะนำวิธีฝึกสมาธิอย่างง่าย ๆ ที่ได้ผลดี และย้ำว่าพลังสมาธิขึ้นอยู่กับ การฝึกฝน ถ้าได้ฝึกเป็นประจำจนเป็นกิจวัตรจะยิ่งสัมผัสได้ถึงผลลัพธ์ที่สูงขึ้น

บทที่ 3 วิธีการบำบัด 3 ข้อ ที่ช่วยขจัดความเหนื่อยล้า

1. นอนให้เพียงพอ ผู้เขียนเน้นย้ำเรื่องช่วงเวลาที่ทองของการหลับที่ทำให้หายเหนื่อยล้า กิจวัตรที่ช่วยให้หลับสบายและที่ขัดขวางการนอนหลับ ตื่นนอนด้วยแสงไม่ใช่ตื่นด้วยเสียง และประโยชน์ของการหลับแบบพาวเวอร์แนป (Power Nap)

2. การบำบัดจากประสาทสัมผัส ผู้เขียนแนะนำวิธีการทำให้ดวงตาอบอุ่น วิธีการคลายกล้ามเนื้อรอบดวงตา วิธีพักสายตาที่ได้ผลดีที่สุด และวิธีขจัดความเหนื่อยล้าด้วยกลิ่นหอมของพืชที่มีน้ำมันหอมระเหย

3. การเขียนความกล้าใจออกมาเมื่อต้องเจอสถานการณ์ที่มีความกดดันมาก ๆ จะช่วยให้สมองของเราชนะความกดดันนั้นได้

บทที่ 4 เทคนิคการจัดการเวลา 5 ข้อที่ช่วยสร้างพลังสมาธิได้โดยอัตโนมัติ

1. เทคนิคการใช้นาทีทองตอนเช้า และ 7 สิ่งที่ต้องทำในตอนเช้า รวมถึงหลักการแบ่งเวลาในแต่ละวัน

2. การจัดการเวลาด้วยเทคนิคโพโมโดโร (Pomodoro Technique) เพื่อสร้างผลงานที่มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

3. การใช้เทคนิคอัลตราเดียนริทึม (Ultradian Rhythm) เพื่อล่องไปกับพลังสมาธิที่ตนเองมีอยู่ ช่วยให้ทำงานไม่เกินเวลาและสามารถสร้างผลงานได้ดีกว่าที่คาดไว้

4. วิธีการของ ไอวี ลี (Ivy Lee Method) คือ การทำ To-Do List แบบหนึ่งที่จะช่วยให้ความวุ่นวายหมดไป เทคนิคนี้จะช่วยสร้างผลงานที่เห็นเป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจนและนำมาปฏิบัติจริงได้ทันที

5. เทคนิคการสร้างที่ว่างลงในตารางกำหนดการ เป็นวิธีการเตรียมเวลาสำรองล่วงหน้า ช่วยให้ไม่กังวลใจและทำให้ระดับสมาธิเพิ่มขึ้นตั้งแต่เริ่มทำ จึงสามารถใช้พลังสมาธิทำหลาย ๆ อย่างได้ในที่สุด

วิธีการฝึกฝนจะต้องเริ่มจากการกำหนดเป้าหมาย เป้าหมายยิ่งชัดเจนจะเพิ่มความสะดวกหรือร่น จากนั้นให้นำเป้าหมายมาจัดรวมกับสิ่งที่ตนควรทำ นำเทคนิครวบรวมพลังสมาธิจากวิธีการต่าง ๆ ในหนังสือเล่มนี้มาใช้ปฏิบัติจริงและทำให้เป็นกิจวัตร ในที่สุดจะสามารถควบคุมพลังสมาธิของตนเองได้ เมื่อได้ฝึกปฏิบัติให้เป็นประจำพลังสมาธิก็จะเพิ่มมากขึ้น ๆ

ข้อดีของหนังสือเล่มนี้ คือ การชี้แนะวิธีการเพิ่มพลังแห่งสมาธิด้วยเทคนิคทางวิทยาศาสตร์ และการอ้างอิงจากประสบการณ์จริงของผู้เขียน ด้วยการเล่าเป็นขั้นเป็นตอนทำตามได้เลยตามสไตล์นักเขียนญี่ปุ่น เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้อ่าน โดยเฉพาะการแนะนำให้ฝึกทำให้เป็นกิจวัตรหรือทำโดยอัตโนมัติเพื่อช่วยควบคุมพลังสมาธิได้อย่างต่อเนื่อง ผู้เขียนแนะนำว่าทุกคนสามารถพัฒนาทักษะนี้ได้ การที่มีหัวข้อ “ลองทำดู” แทรกอยู่ในเนื้อหาช่วยให้ผู้อ่านได้ฝึกปฏิบัติจริง เช่น การประเมินผลแบบกลุ่มเพื่อเคลียร์งานให้จบภายใน 1 วัน ตารางวางแผนสภาวะทางอารมณ์ที่ช่วยเพิ่มพลังสมาธิ เทคนิคการออกกำลังกายที่ใช้เวลาสั้น ๆ วิธีดูแลดวงตาอย่างง่าย ๆ หนังสือเล่มนี้แม้จะเป็นหนังสือที่เปิดเผยเคล็ดลับเกี่ยวกับการควบคุมจิตใจตนเองด้วยกฎสัมบูรณ์ของการกระทำและสมาธิ แต่การอธิบายทุกเรื่องอย่างสั้น ๆ รวมทั้งวิธีการเขียนที่เน้นหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย และข้อความในเนื้อหาที่สำคัญด้วยตัวอักษรสีฟ้าขนาดต่าง ๆ โดยมีสรุปตอนจบของทุกเรื่องด้วยตัวอักษรสีฟ้าเข้มอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมสีฟ้าอ่อน ช่วยให้อ่านและเข้าใจง่าย หากอ่านหนังสือเล่มนี้จบและนำไปปฏิบัติจริงผู้อ่านจะสามารถก้าวข้ามขีดจำกัดเดิม มีพลังสมาธิที่แข็งแกร่งขึ้น จะทำให้สามารถจัดการกับการเรียนและปริมาณงานได้มากขึ้นอย่างก้าวกระโดด ดังนั้นพลังแห่งสมาธิที่มีอยู่จะกลายเป็นอาวุธที่ฝ่าฟันให้บรรลุเป้าหมายต่าง ๆ ได้ตลอดชีวิต เพียงแค่ปรับพฤติกรรมก็ไม่ต้องเอางานกลับไปทำที่บ้านและมีเวลาว่างเหลือมากพอจะทำสิ่งที่ชอบอย่างมีประสิทธิภาพได้อีกมากมาย

รูปแบบการนำเสนอบทความเพื่อตีพิมพ์ใน วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก

การเตรียมต้นฉบับ

1. ความยาวของบทความ 10 - 20 หน้า รวมเอกสารอ้างอิง
2. ใช้กระดาษขนาด A4 (พิเศษ) (8 X 11.5 นิ้ว) พิมพ์หน้าเดียว พิมพ์ด้วย Microsoft word for windows เวอร์ชันที่นิยมใช้ในปัจจุบัน การตั้งค่าหน้ากระดาษระยะขอบบน 1.25 นิ้ว หรือ 3.17 ซม. ขอบซ้าย 1.5 นิ้ว หรือ 3.81 ซม. ขอบล่างและขอบขวา 1 นิ้ว หรือ 2.54 ซม.
3. เนื้อหาทั้งหมดพิมพ์ 1 คอลัมน์
4. พิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้อักษรแบบ “TH Sarabun New”

ข้อความ	ขนาด	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย)	18 (CT)	ตัวหนา
ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ-ตัวพิมพ์ใหญ่)	16 (CT)	ตัวหนา
ชื่อผู้เขียน	14 (RJ)	ตัวหนา
ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัด และอีเมลของผู้เขียน (เชิงอรรถ)	14 (LJ)	ตัวธรรมดา
หัวข้อบทคัดย่อ/Abstract	16 (LJ)	ตัวหนา
เนื้อหาบทคัดย่อ/Abstract	16 (LRJ)	ตัวธรรมดา
คำสำคัญ/Keywords	16 (LJ)	ตัวธรรมดา
หัวข้อเรื่อง	16 (LJ)	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16 (LJ)	ตัวหนา
เนื้อเรื่อง	16 (LRJ)	ตัวธรรมดา
หัวข้อเอกสารอ้างอิง	16 (CT)	ตัวหนา
เนื้อหาเอกสารอ้างอิง	16 (LJ)	ตัวธรรมดา
ตารางที่ (ระบุไว้บนตาราง)	16 (LJ)	ตัวหนา
ชื่อรูป ชื่อแผนภูมิ (ระบุชื่อไว้ได้รูป แผนภูมิ)	14 (CT)	ตัวหนา
เชิงอรรถ	14 (LJ)	ตัวธรรมดา

CT = Centre Text, LJ = Left Justified, RJ = Right Justified, LRJ = Left & Right Justified

5. การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์และการเขียนทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน ให้หลีกเลี่ยงการเขียนภาษาอังกฤษปนไทยในข้อความ ยกเว้นกรณีจำเป็น เช่น คำศัพท์ทางวิชาการที่ไม่มีคำแปล หรือคำที่ใช้แล้วทำให้เข้าใจง่ายขึ้น คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เขียนปนภาษาไทยให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมด ยกเว้นชื่อเฉพาะ

การเรียงลำดับเนื้อหา (บทความวิจัย)

1. ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ต้นฉบับที่เป็นภาษาไทยให้พิมพ์ชื่อเรื่องภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยภาษาอังกฤษ

2. ชื่อผู้เขียน (Author) ให้ระบุชื่อเต็ม นามสกุลเต็ม ของผู้เขียนทุกคน ตำแหน่งทางวิชาการ หน่วยงานต้นสังกัด ถ้าผู้เขียนเป็นนักศึกษา ให้ระบุสถานภาพเป็นนักศึกษา
3. บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกินอย่างละ 20 บรรทัด
4. คำสำคัญ (Keywords) กำหนดคำสำคัญที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ทำคำค้นในระบบฐานข้อมูลที่คิดว่าผู้ที่จะค้นหาบทความนี้ควรใช้ ให้ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษาอย่างละไม่เกิน 5 คำ
5. บทนำ (Introduction) อธิบายถึงที่มาและความสำคัญของปัญหาและเหตุผลที่นำไปสู่การศึกษาวิจัย ให้ข้อมูลทางวิชาการที่มีการตรวจเอกสาร (Literature review) รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย
6. วิธีการวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัย (Research methodology) อธิบายกระบวนการดำเนินการวิจัย โดยบอกรายละเอียดของวิธีการศึกษา จำนวน ลักษณะเฉพาะของตัวอย่างที่ศึกษา ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา อธิบายแบบแผนการวิจัย การเลือกตัวอย่าง วิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้
7. ผลการวิจัย (Results) เสนอผลการวิจัยอย่างชัดเจนตรงประเด็นตามลำดับขั้นตอนของการวิจัย ถ้าผลไม่ซับซ้อนและตัวเลขไม่มาก ควรใช้คำบรรยาย แต่ถ้ามีตัวเลขหรือตัวแปรมากควรใช้ตารางหรือแผนภูมิแทน โดยไม่ควรมีเกิน 5 ตารางหรือแผนภูมิ โดยต้องมีการแปลความหมายและวิเคราะห์ผลที่ค้นพบและสรุปเทียบกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ถ้ามี)
8. การอภิปรายผลและสรุป (Discussion and conclusion) เป็นการชี้แจงผลการวิจัยว่าตรงกับวัตถุประสงค์/สมมุติฐานของการวิจัย สอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลการวิจัยของผู้อื่นที่มีอยู่ก่อนหรือไม่ อย่างไร เหตุผลใดจึงเป็นเช่นนั้น และให้จบด้วยข้อเสนอแนะที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์หรือทั้งประเด็นคำถามการวิจัย ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยต่อไป
9. เอกสารอ้างอิง (Reference)

การเรียงลำดับเนื้อหา (บทความวิชาการ)

1. ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ต้นฉบับที่เป็นภาษาไทยให้พิมพ์ชื่อเรื่องภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยภาษาอังกฤษ
2. ชื่อผู้เขียน (Author) ให้ระบุชื่อเต็ม นามสกุลเต็ม ของผู้เขียนทุกคน ตำแหน่งทางวิชาการ และหน่วยงานต้นสังกัด
3. บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกิน อย่างละ 20 บรรทัด

4. คำสำคัญ (Keywords) กำหนดคำสำคัญที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ทำคำค้นในระบบฐานข้อมูลที่คิดว่าผู้ที่จะค้นหาบทความนี้ควรใช้ ให้ระบุทั้งคำภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้ท้ายบทความของแต่ละภาษา อย่างละไม่เกิน 5 คำ

5. เนื้อเรื่อง (Content) ประกอบด้วย ส่วนนำหรือบทนำ เนื้อหา และส่วนสรุป

6. เอกสารอ้างอิง (Reference)

การอ้างอิง

1. การอ้างอิงในเนื้อหา

ใช้การอ้างอิงแบบนาม-ปี (author-date in-text citation) โดยเอกสารภาษาไทยให้ใช้ชื่อตัว ชื่อสกุล, ปีพ.ศ.ที่พิมพ์ เช่น (อมร รักษาสัตย์, 2540) กรณีผู้เขียนมากกว่า 2 คน ใช้ชื่อผู้เขียนคนแรก คนที่สอง และคนที่สาม เช่น (กันยา สุวรรณแสง, กอบกวี ชื่นรักสกุล, และดวงรัตน์ คุณเจริญ, 2552) การอ้างอิงเอกสารภาษาอังกฤษให้ใช้ชื่อสกุล, ปีค.ศ.ที่พิมพ์ เช่น (Chandler, 2001) กรณีผู้เขียนมากกว่า 2 คน ใช้ (Russell, Richard, & Barnett, 2004)

2. การอ้างอิงท้ายบทความ ใช้รูปแบบการเขียนเช่นเดียวกับการเขียนบรรณานุกรม ดังนี้

2.1 บรรณานุกรม แยกเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (เรียงตามลำดับตัวอักษร)

2.2 รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมแบบ APA ดังต่อไปนี้

หนังสือ

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/ครั้งที่พิมพ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป)./ สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.
ผู้แต่ง 1 คน	กิริติ บุญเจือ. (2547). <i>ตรรกวิทยาทั่วไป</i> (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
ผู้แต่ง 2 คน	ลลิตา ศิริเจริญ, และสุมาลี นิมานภาพ. (2540). <i>ความรู้ทั่วไปทางภาษาไทย</i> (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
ผู้แต่ง 3-6 คน	ผู้แต่ง1, ผู้แต่ง2, ผู้แต่ง3, ผู้แต่ง4, ผู้แต่ง5, และผู้แต่ง6. (ปีที่พิมพ์). <i>ชื่อเรื่อง</i> . สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.
ผู้แต่ง 7 คนขึ้นไป	ผู้แต่ง1, ผู้แต่ง2, ผู้แต่ง3, ผู้แต่ง4, ผู้แต่ง5, ผู้แต่ง6,...ผู้แต่งคนสุดท้าย. (ปีที่พิมพ์). <i>ชื่อเรื่อง</i> . สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.
ผู้รวบรวมหรือบรรณาธิการ	คะนิง จันทรศิริ. (ผู้รวบรวม). (2547). <i>ประดิษฐ์เศษวิสัย</i> . กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
หนังสือแปล	ปาร์กเกอร์, อาร์. บี. (2552). <i>ศพคนดัง</i> [High profile] (อิสริยา ชมภูผล, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: นกยูง พับลิชชิ่ง.
ผู้แต่งเป็นสถาบัน เช่น หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา	สำนักนายกรัฐมนตรี. กรมประชาสัมพันธ์. (2547). <i>นามสงเคราะห์ส่วนราชการ</i> . กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์.

ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง	ข้อขัดแย้งเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย. (2547). กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
ไม่ปรากฏเมืองที่พิมพ์ / สำนักพิมพ์ หรือไม่ปรากฏปีที่พิมพ์	เมืองให้ใส่ (ม.ป.ท.) สำนักพิมพ์ให้ใส่ (ม.ป.พ.) สำหรับเอกสารภาษาไทย และ (n.p.) สำหรับภาษาต่างประเทศ ปีให้ใส่ (ม.ป.ป.) สำหรับเอกสารภาษาไทย และ (n.d.) สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. (พิมพ์ครั้งที่ 3). (ม.ป.ป.). ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

วารสาร

รูปแบบ	ผู้แต่ง/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร/ปีที่(ฉบับที่)/เลขหน้า.
	ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). เด็กกับสังคม. มติชนสุดสัปดาห์, 10(125), 25-28.

หนังสือพิมพ์

รูปแบบ	ผู้แต่ง/(ปี, วันที่ เดือน)/ชื่อบทความ/ชื่อหนังสือพิมพ์/เลขหน้า.
	เกษม สิริสัมพันธ์. (2541, 3 เมษายน). อย่าทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่. สยามรัฐ, น. 5-6, 14.

วิทยานิพนธ์

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อวิทยานิพนธ์/(ระดับวิทยานิพนธ์/ชื่อมหาวิทยาลัย).
	วรุณี อุดมศิลป์. (2543). ศิลปะการประพันธ์เรื่องภายในนวนิยายของ มาร์เกอริตูร์เชอร์นาร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

บทความในหนังสือ

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนบทความ/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ใน หรือ In/ชื่อบรรณาธิการ/ (บรรณาธิการ หรือ Ed. หรือ Eds.)/ชื่อหนังสือ/(ครั้งที่พิมพ์)/ (เลขหน้าที่ปรากฏบทความจากหน้าใดถึงหน้าใด)/สถานที่พิมพ์:/ สำนักพิมพ์.
	เสาวณีย์ จำเดิมแผ่จติก. (2534). การรักษาภาวะจับหัดเฉียบพลันในเด็ก. ใน สมศักดิ์ โลห์เลขา, ชลรัตน์ ติเรกวัฒนชัย และมนตรี ตูจันดา (บรรณาธิการ), อิมมูโนวิทยาทางคลินิกและโรคภูมิแพ้ (น.99-103). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย และสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.

บทความจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(ฉบับที่)./เลขหน้า-เลขหน้า./ URLของวารสาร
	William, J. (2008). The victim of crime. <i>Sociology Review</i> , 17(4), 30-32. Retrieved from http://www.philipalan.co.uk/sociologyreview/index.html

อินเทอร์เน็ต : เว็บไซต์

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปี)./ชื่อบทความ./สืบค้น/วัน/เดือน/ปี./จาก/URLของเว็บไซต์
	จอมจักร จันทรสกุล. (2546). โรคสะกดเงิน. สืบค้น 28 ตุลาคม 2547, จาก http://www.thaiheath.net/h/article239.html

การสัมภาษณ์

รูปแบบ	ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์./ (ปี, วันที่ เดือน)./ตำแหน่ง(ถ้ามี)/[บทสัมภาษณ์].
	จันทมนิ เนียมสกุล. (2559, 9 กุมภาพันธ์). ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลกุหลาบตร [บทสัมภาษณ์].

การส่งบทความ

1. ผู้สนใจตีพิมพ์บทความสามารถส่งบทความ ที่ประกอบด้วย แบบฟอร์มการส่งบทความ และ บทความที่มีหัวข้อตามแบบฟอร์มของบทความซึ่งสามารถ download ได้จาก

http://www.southeast.ac.th/SBC_Journal/index.html ถึงกองบรรณาธิการวารสารได้โดยช่องทาง ดังนี้

1.1 จัดส่งผ่านระบบ ThaiJO2 โดยลงทะเบียนเข้าระบบได้ที่ http://www.tci-thaijo.org/index.php/SB_Journal/index

1.2 จัดส่งทางอีเมลมาที่ virat2500@gmail.com หรือ SBJournal@southeast.ac.th

1.3 จัดส่งทางไปรษณีย์ถึง :- กลุ่มงานวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

298 ถนนสรรพาวุธ แขวง/เขตบางนา

กรุงเทพฯ 10260 (วงเล็บมุมซอง “วารสารวิชาการ”)

1.4 สอบถามรายละเอียดได้ที่ กลุ่มงานวิจัยและบริการวิชาการ โทร. 0-2744-7356 ถึง 65 ต่อ 186, 187

2. กองบรรณาธิการจะนำบทความที่ท่านส่งมาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมสำหรับตีพิมพ์ในวารสารฯ ในกรณีผลการประเมินระบุให้ต้องปรับปรุง หรือแก้ไข ผู้เขียนจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 15 วัน นับจากวันที่ได้รับผลการประเมินบทความ

3. หากบทความวิจัยหรือบทความวิชาการของท่านได้รับการตีพิมพ์ ผู้เขียนบทความจะได้รับการแจ้งตีพิมพ์และรับวารสารวิชาการฉบับนั้น จำนวน 2 เล่ม

แบบฟอร์มการส่งบทความวิชาการและบทความวิจัย
เพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเชาร์อีสท์บางกอก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว/ตำแหน่งทางวิชาการ) (ภาษาไทย).....
(ภาษาอังกฤษ).....

2. ระดับการศึกษาสูงสุด.....ตำแหน่งทางวิชาการ.....

3. ชื่อบทความ (ภาษาไทย)
.....
(ภาษาอังกฤษ)
.....

4. ชื่อผู้เขียนร่วม

4.1 (นาย/นาง/นางสาว/ตำแหน่งทางวิชาการ) (ภาษาไทย).....
(ภาษาอังกฤษ)e-mail.....
สถานที่ทำงาน/สถาบัน.....

4.2 (นาย/นาง/นางสาว/ตำแหน่งทางวิชาการ) (ภาษาไทย).....
(ภาษาอังกฤษ)e-mail.....
สถานที่ทำงาน/สถาบัน.....

5. ชื่อ ที่อยู่ และหน่วยงานที่สามารถติดต่อได้สะดวก

.....
.....
โทรศัพท์e-mail

ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม(ถ้ามี)ขอรับรองว่า บทความเรื่องที่น่าเสนอมานี้ไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสาร
เล่มใดมาก่อน และขอให้ความยินยอมในบทความเรื่องดังกล่าวที่จะตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเชาร์อีสท์
บางกอก ซึ่งหากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และ/
หรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยินยอมรับผิดชอบเพียงฝ่ายเดียว โดยบทความ
เรื่องที่น่าส่งนี้จะต้องได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 ท่าน ตามหลักเกณฑ์ที่กองบรรณาธิการ
กำหนดและในกรณีที่ข้าพเจ้าถอนบทความที่น่าเสนอก่อนจะได้รับการตีพิมพ์ ข้าพเจ้ายินยอมเป็นผู้เสีย
ค่าใช้จ่ายในการประเมินบทความดังกล่าว

ลงชื่อ

(.....)

แบบฟอร์มการชำระเงิน

วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก (Southeast Bangkok Journal)

ชื่อ (นาย, นาง, นางสาว).....นามสกุล.....
ที่อยู่เลขที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์..... Fax E-mail
Line ID.....

- 1) ☐ ชำระค่าสมัครสมาชิก จำนวน 400 บาท/ปี สมัครสมาชิกเป็นเวลาปี
เป็นจำนวนเงินค่าสมาชิก.....บาท
(ขอรับตั้งแต่ฉบับที่.....ปี พ.ศ.....ถึงฉบับที่.....ปีพ.ศ.....)
- 2) ☐ สมัครสมาชิกและ ชำระค่าตีพิมพ์บทความ (Reader & Author) ในวารสารวิชาการเซาธ์อีสท์
บางกอก (Southeast Bangkok Journal) จำนวน 2,000 บาท/1 บทความ
ขอส่งบทความของข้าพเจ้าจำนวนบทความ เป็นเงินค่าตีพิมพ์บทความ.....บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น.....บาท
(.....)

โดยโอนเงินเข้าบัญชี ธนาคารไทยพาณิชย์
ชื่อบัญชี วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
เลขที่บัญชี 137-3-00370-9 (กระแสรายวัน)

ลงชื่อผู้สมัคร/เจ้าของบทความ.....
(.....)
วันที่...../...../.....

กรุณาส่งแบบฟอร์มการชำระเงินพร้อมสำเนาหลักฐานการโอนเงินไปที่

e-mail : SBJournal@southeast.ac.th

หรือทางไปรษณีย์ ส่ง กลุ่มงานวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
298 ถนนสรรพาวุธ แขวงบางนา เขตบางนา
กรุงเทพฯ 10260 (วงเล็บมุมของ “วารสารวิชาการ”)

โทร. 027447356 ถึง 65 ต่อ 186, 187

หมายเหตุ กองบรรณาธิการจะไม่มีการจ่ายเงินทุกประเภท และขอสงวนสิทธิ์การตีพิมพ์บทความที่
ยังไม่มีหลักฐานการโอนเงิน

SOUTHEAST BANGKOK COLLEGE

ระดับปริญญาโท

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

- กลุ่มวิชาการตลาด
- กลุ่มวิชาการเป็นผู้ประกอบการ
- กลุ่มวิชาการจัดการอุตสาหกรรม
- กลุ่มวิชาการจัดการโลจิสติกส์
- กลุ่มวิชาการจัดการสมัยใหม่

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

- สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน

ระดับปริญญาตรี

หลักสูตร 4 ปี และหลักสูตร 4 ปีเทียบโอน

ภาคปกติ ภาคสมทบ (ค่า และ เสาร์-อาทิตย์)

คณะบัญชีและวิทยาการจัดการ

- หลักสูตรบัญชีบัณฑิต
- สาขาวิชาการตลาด
- หลักสูตรการจัดการบัณฑิต
- สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม

คณะโลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน

- สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์

คณะนิติศาสตร์

- สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะศิลปศาสตร์

- สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
- สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
- สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
- สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรม
- สาขาวิชาเทคโนโลยีมีัลติมีเดียและแอนิเมชัน

วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

298 ถนนสรรพาวุธ แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260

โทรศัพท์ 0-2744-7356-65 โทรสาร 0-2398-1356

<http://www.southeast.ac.th>